

Αικατερίνη Καρρά, Ιστορικός

Μέτσοβο, Οκτώβριος, 2016

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ-ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ (Δ.Π.Μ.Σ.) «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» 2η
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ: «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ
ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ»

**Η πληθυσμιακή
εξέλιξη της ορεινής
Ελλάδας τη δεκαετία
2001-2011 και οι
επιπτώσεις του
"Καλλικράτη" στον
ορεινό σχολικό χάρτη**

Τριμελής Επιτροπή: Δ. Καλιαμπάκος
Ι. Σαγιάς
Στ. Γιαννακοπούλου

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Η πληθυσμιακή εξέλιξη της ορεινής Ελλάδας τη δεκαετία 2001-2011 και οι επιπτώσεις του
"Καλλικράτη" στον ορεινό σχολικό χώρο

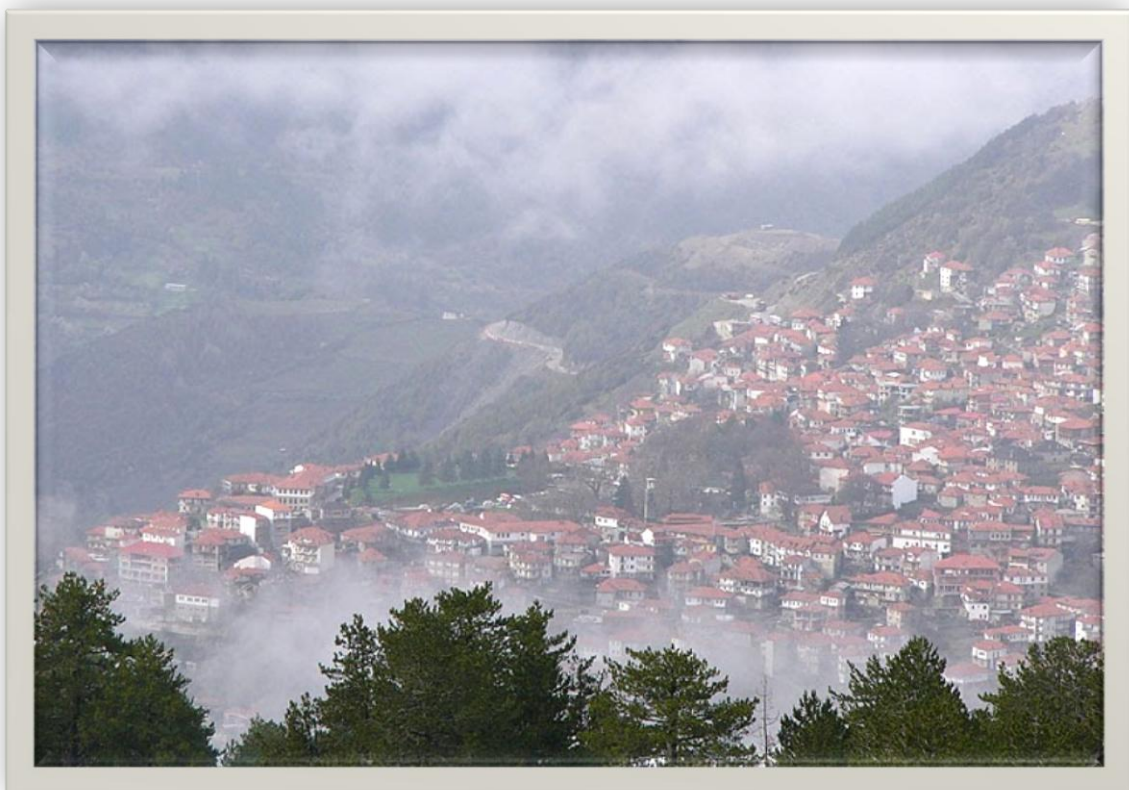
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Φτάνοντας στο τέλος αυτού του ταξιδιού, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους κάτι μας δώσανε για να αλλάξουμε τον τρόπο σκέψης μας και να καταλάβουμε ότι τα χωριά μας στα βουνά αξίζει να μείνουν ζωντανά. Η εμπιστοσύνη που μου δείξαν και μου έδωσαν την ευκαιρία να παρακολουθήσω το πρόγραμμα, αν και Ιστορικός, ήταν για εμένα το σημαντικότερο κίνητρο, για να ανταπεξέλθω με αξιοπρέπεια στις υποχρεώσεις μου.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Δημήτρη Καλιαμπάκο, επιβλέποντα αυτής της εργασίας, που ήταν πάντα δίπλα μας καθ'όλη την διάρκεια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος.

Ιδιαίτερα επίσης ευχαριστώ την Δρ. Στέλλα Γιαννακοπούλου με την στήριξη, την βοήθεια και την επιμονή της οποίας, καταφέραμε να ολοκληρώσουμε αυτή την εργασία.

Τέλος, τους συμφοιτητές μου και την οικογένειά μου, η βοήθεια και η στήριξη των οποίων ήταν πολύτιμη και καθοριστική για να καταφέρω να ανταπεξέλθω και να φτάσω στο τέλος!

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	9
ABSTRACT	9
1. Εισαγωγή	11
1.1 Διοικητικό Σύστημα	12
1.2 Μεθοδολογία	13
1.3 Ορισμός Ορεινών Περιοχών	14
1.3.1 Ορισμοί σε Παγκόσμιο Επίπεδο	14
1.3.2 Ορισμοί σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο	16
1.3.3 Ορισμός Ορεινών Περιοχών με βάση την Κοινοτική Οδηγία 75/268/ΕΟΚ	16
1.3.4 Ορισμοί σε Εθνικό Επίπεδο	18
1.4 Δήμοι που χαρακτηρίζονται ως ορεινοί κατά τον Καλλικράτη	19
2. Πληθυσμιακή Ανάλυση ανά Περιφέρεια	22
2.1 Περιφέρεια Ηπείρου	22
2.1.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Άρτας	24
2.1.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων	26
2.1.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Θεσπρωτίας	27
2.1.4 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφέρειας Πρεβέζης	27
2.2 Περιφέρεια Θεσσαλίας	28
2.2.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας	30
2.2.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Λαρίσης	31
2.2.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Μαγνησίας	32
2.2.4 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων	33
2.3 Περιφέρεια Θράκης	35
2.3.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφέρειας Έβρου	36
2.3.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφέρειας Ξάνθης	38
2.3.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Ροδόπης	40
2.4 Περιφέρεια Κρήτης	42
2.4.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου	44
2.4.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου	45
2.4.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνης	47
2.4.4 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφέρειας Χανίων	49
2.5 Περιφέρεια Μακεδονίας	50
2.5.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Δράμας	53
2.5.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Ημαθίας	54

2.5.4 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης.....	55
2.5.5 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Καβάλας.....	56
2.5.6 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Καστοριάς.....	57
2.5.7 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Κιλκίς.....	58
2.5.8 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Κοζάνης.....	59
2.5.9 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Πέλλης.....	60
2.5.10 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Πιερίας.....	61
2.5.11 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Σερρών.....	62
2.5.12 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Φλωρίνης.....	63
2.5.13 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Χαλκιδικής.....	64
2.6 Περιφέρεια Νησιών Βορείου Αιγαίου.....	65
2.6.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Λέσβου.....	66
2.6.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Σάμου.....	67
2.6.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Χίου.....	68
2.7 Περιφέρεια Νησιών Ιονίου.....	68
2.7.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Ζακύνθου.....	69
2.7.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Κέρκυρας.....	70
2.7.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας.....	70
2.7.4 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Λευκάδος.....	70
2.8 Περιφέρεια Νησιών Νοτίου Αιγαίου.....	71
2.8.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Δωδεκανήσου.....	72
2.8.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Κυκλάδων.....	73
2.9 Περιφέρεια Πελοποννήσου.....	74
2.9.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Αργολίδος.....	75
2.9.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας.....	76
2.9.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Αχαΐας.....	77
2.9.4 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας.....	79
2.9.5 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Κορινθίας.....	80
2.9.6 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας.....	81
2.9.7 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας.....	82
2.10 Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.....	84
2.10.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλίας και Ακαρνανίας ...	85
2.10.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Βοιωτίας.....	85
2.10.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Εύβοιας.....	86
2.10.4 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Ευρυτανίας.....	87

2.10.5 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Φθιώτιδος.....	87
2.10.6 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Φωκίδος.....	88
2.11 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφέρειας Αττικής (Ανατολική).....	89
2.12 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφέρειας Αττικής (Δυτική)	89
2.13 Πειραιάς	89
3. Συμπεράσματα	90
4. Ανάλυση Ορεινών Πληθυσμών ανά Οικισμό.....	97
4.1 Περιφέρεια Ηπείρου	97
4.2 Π.Ε. Μαγνησίας.....	102
4.3 Π.Ε. Ροδόπης	103
4.4 Π.Ε. Καστοριάς.....	104
4.5 Π.Ε. Ευρυτανίας.....	105
4.6 Π.Ε. Αρκαδίας	106
5. Συμπεράσματα	107
6. Διερεύνηση Επιπτώσεων από την Εφαρμογή του Νόμου «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ» στην Εκπαίδευση στις Ορεινές Περιοχές	108
7. Επίλογος	122
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	123
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	125

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

Διάγραμμα 1. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στην Ήπειρο	22
Διάγραμμα 2. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Ηπείρου	24
Διάγραμμα 3. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Άρτης.....	25
Διάγραμμα 4. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ιωαννίνων	26
Διάγραμμα 5. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Θεσπρωτίας	27
Διάγραμμα 6. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Πρεβέζης.....	28
Διάγραμμα 7. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στην Θεσσαλία.....	29
Διάγραμμα 8. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Θεσσαλίας.....	30
Διάγραμμα 9. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Καρδίτσας	31
Διάγραμμα 10. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Λαρίσης.....	32
Διάγραμμα 11. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Μαγνησίας.....	33
Διάγραμμα 12. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Τρικάλων.....	34
Διάγραμμα 13. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στην Θράκη.....	35
Διάγραμμα 14. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Θράκης	36
Διάγραμμα 15. Μεταβολή Πληθυσμού σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Έβρου	37
Διάγραμμα 16. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Έβρου	38
Διάγραμμα 17. Μεταβολή Πληθυσμού σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ξάνθης.....	39
Διάγραμμα 18. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ξάνθης	40
Διάγραμμα 19. Μεταβολή Πληθυσμού σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ροδόπης	41

Διάγραμμα 20. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ροδόπης	41
Διάγραμμα 21. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στην Κρήτη	42
Διάγραμμα 22. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Κρήτης	43
Διάγραμμα 23. Μεταβολή Πληθυσμού σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ηρακλείου	44
Διάγραμμα 24. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ηρακλείου	45
Διάγραμμα 25. Μεταβολή Πληθυσμού σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Λασιθίου	46
Διάγραμμα 26. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Λασιθίου	46
Διάγραμμα 27. Μεταβολή Πληθυσμού σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ρεθύμνης.....	47
Διάγραμμα 28. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ρεθύμνης	48
Διάγραμμα 29. Μεταβολή Πληθυσμού σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Χανίων	49
Διάγραμμα 30. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Χανίων.....	50
Διάγραμμα 31. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στην Μακεδονία	51
Διάγραμμα 32. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Μακεδονίας	52
Διάγραμμα 33. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Γρεβενών.....	53
Διάγραμμα 34. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Δράμας.....	54
Διάγραμμα 35. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ημαθίας	55
Διάγραμμα 36. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Θεσ/κης.....	56
Διάγραμμα 37. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Καβάλας.....	57
Διάγραμμα 38. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Καστοριάς	58
Διάγραμμα 39. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Κιλκίς.....	59
Διάγραμμα 40. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Κοζάνης.....	60
Διάγραμμα 41. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Πέλλης.....	61
Διάγραμμα 42. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές του Π.Ε. Πιερίας	62
Διάγραμμα 43. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Σερρών	63
Διάγραμμα 44. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Φλωρίνης	64
Διάγραμμα 45. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Χαλκιδικής.....	65
Διάγραμμα 46. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στα Νησιά Βορείου Αιγαίου	66
Διάγραμμα 47. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Λέσβου	67
Διάγραμμα 48. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Σάμου	67
Διάγραμμα 49. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Χίου	68
Διάγραμμα 50. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στα Νησιά Ιονίου Αιγαίου	69
Διάγραμμα 51. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ζακύνθου	69
Διάγραμμα 52. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Κεφαλληνίας.....	70
Διάγραμμα 53. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Κεφαλληνίας.....	71
Διάγραμμα 54. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στα Νησιά Νοτίου Αιγαίου	72
Διάγραμμα 55. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Δωδεκανήσου	73
Διάγραμμα 56. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Κυκλάδων.....	73
Διάγραμμα 57. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στην Πελοπόννησο	74
Διάγραμμα 58. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στις Ορεινές Περιοχές Πελοποννήσου	75
Διάγραμμα 59. Μετακίνηση Πληθυσμού σε Ορεινές –Ημιορεινές και Πεδινές Περιοχές της Π.Ε. Αργολίδος.....	75
Διάγραμμα 60. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Αργολίδος	76

Διάγραμμα 61. Μετακίνηση Πληθυσμού σε Ορεινές –Ημιορεινές και Πεδινές Περιοχές της Π.Ε. Αρκαδίας	77
Διάγραμμα 62. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Αρκαδίας	77
Διάγραμμα 63. Μετακίνηση Πληθυσμού σε Ορεινές –Ημιορεινές και Πεδινές Περιοχές της Π.Ε. Αχαΐας	78
Διάγραμμα 64. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Αχαΐας	78
Διάγραμμα 65. Μετακίνηση Πληθυσμού σε Ορεινές –Ημιορεινές και Πεδινές Περιοχές της Π.Ε. Ηλείας	79
Διάγραμμα 66. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ηλείας	80
Διάγραμμα 67. Μετακίνηση Πληθυσμού σε Ορεινές –Ημιορεινές και Πεδινές Περιοχές της Π.Ε. Κορινθίας	80
Διάγραμμα 68. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Κορίνθου	81
Διάγραμμα 69. Μετακίνηση Πληθυσμού σε Ορεινές –Ημιορεινές και Πεδινές Περιοχές της Π.Ε. Λακωνίας.....	82
Διάγραμμα 70. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Λακωνίας	82
Διάγραμμα 71. Μετακίνηση Πληθυσμού σε Ορεινές –Ημιορεινές και Πεδινές Περιοχές της Π.Ε. Μεσσηνίας	83
Διάγραμμα 72. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Μεσσηνίας	83
Διάγραμμα 73. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στην Στερεά Ελλάδα	84
Διάγραμμα 74. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στις ορεινές περιοχές στην Στερεά Ελλάδα	84
Διάγραμμα 75. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Αιτωλίας και Ακαρνανίας.....	85
Διάγραμμα 76. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π. Βοιωτίας.....	86
Διάγραμμα 77. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ευβοίας	86
Διάγραμμα 78. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ευρυτανίας	87
Διάγραμμα 79. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Φθιώτιδος.....	88
Διάγραμμα 80. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Φωκίδος.....	88
Διάγραμμα 81. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π. Αττικής (Δυτική)	89
Διάγραμμα 82. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π. Αττικής (Πειραιά).....	90

Εικόνα 1. Δομή της Νέας Αρχιτεκτονικής της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.....	12
--	----

Εικόνα 2. Προσδιορισμός των ορεινών – μειονεκτικών περιοχών της ΕΕ-27	16
---	----

Πίνακας 1. Ορεινοί Δήμοι.....	21
Πίνακας 2: ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	113
Πίνακας 3: ΥΠΟΒΙΒΑΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	113
Πίνακας 4: ΥΠΟΒΙΒΑΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	114
Πίνακας 5: ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	114
Πίνακας 6: ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	117
Πίνακας 7: ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	119
Πίνακας 8: ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	119
Πίνακας 9: ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	120

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα μελέτη έχει σκοπό να καταδείξει την πληθυσμιακή κίνηση της ορεινής Ελλάδας την δεκαετία 2001-2011. Την περίοδο αυτή μια μεγάλη διοικητική αλλαγή, το σύστημα «Καλλικράτης», αλλάζει άρδην τον χάρτη της ορεινής Ελλάδας. Οι επιπτώσεις εντοπίζονται στον πληθυσμό, στην παιδεία, την υγεία, τις συγχωνεύσεις υπηρεσιών κ.λπ. Η συγκεκριμένη έρευνα εστιάζει την ανάλυση στις ορεινές περιοχές σε επίπεδο Περιφέρειας και Περιφερειακών Ενοτήτων και στη συνέχεια βαθαίνει, προσπαθώντας να ερμηνεύσει τις νέες Δημοτικές και Τοπικές Κοινότητες. Τα αποτελέσματα ήταν αναμενόμενα. Οι ορεινές περιοχές φθίνουν και αρχίζουν να ερημώνουν. Μια σειρά κοινωνικο-οικονομικών αλλαγών, τις οποίες μπορεί κανείς να αντιληφθεί μέχρι σήμερα είναι το αποτέλεσμα των νέων αλλαγών.

Αντίστοιχα και στο κομμάτι της εκπαίδευσης, οι αλλαγές είναι ραγδαίες. Πολλά σχολεία συγχωνεύονται και καταργούνται σε όλη την Ελλάδα. Οι περισσότερες μεταβολές όμως συντελούνται για ακόμη μία φορά στον ορεινό όγκο. Έτσι λοιπόν, γίνεται μια διεξοδική ανάλυση, ώστε να φανεί η μείωση του μαθητικού και σχολικού δυναμικού των ορεινών περιοχών.

Οι άλλοτε ζωντανοί οργανισμοί και κινητήρια δύναμη του ελληνικού χώρου, οι ορεινές περιοχές, παλεύουν να διατηρηθούν, την ίδια στιγμή που οι πολιτικές, διοικητικές και οικονομικές συνθήκες της χώρας, δημιουργούν τις λάθος προϋποθέσεις. Θα τα καταφέρουν να βγουν αλώβητες;

ABSTRACT

This study aims to demonstrate the population movement of mountainous Greece the decade 2001-2011. During this period, a great administrative change, the system "Kallikratis" radically changes the map of mountainous Greece. The effects identified in the population, education, health, services mergers etc. This research focuses on the analysis in the highlands at Regional level, Regional Sections and then deepens, trying to interpret the new Municipal and Local Communities. The results were expected. Mountain areas are declining and are starting to ravage. A series of socio-economic changes, which can be realized today is the result of the new changes.

Respectively, and the piece of education, changes are rapid. Many schools merged and abolished throughout Greece. However, most changes taking place once again in the mountain. So, there is a thorough analysis to show the reduction of pupil and school resources in mountain areas.

The once living organisms and driving force of the Greek area, mountainous areas, are struggling to maintain, at the same time the political, administrative and economic conditions of the country, create the wrong conditions. Will they manage to come out unscathed?

1. Εισαγωγή

Η εξέλιξη και τα δομικά χαρακτηριστικά του ανθρώπινου πληθυσμού, διαμορφώνουν το περιβάλλον στο οποίο αυτός γεννάται, εξελίσσεται, πεθαίνει και διαμορφώνεται από αυτό. Δεν αποτελεί αδρανή μάζα, αλλά προσομοιάζει με έναν οργανισμό ο οποίος αδιάκοπα μετασχηματίζεται και ανανεώνεται, στο πλαίσιο των μεταλλαγών και των ανακατατάξεων που αέναα σημειώνονται στο φυσικό και στο κοινωνικό περιβάλλον. Αυτός είναι και ο λόγος που ο ανθρώπινος πληθυσμός αποτελούσε ανέκαθεν αντικείμενο μελέτης (Παπαδάκης και Τσίμπος, 2004).

Η παρούσα μελέτη έχει σκοπό να καταδείξει την πληθυσμιακή κίνηση κυρίως του ορεινού όγκου των περιοχών της Ελλάδος, σε συνδυασμό με την αντίστοιχη κίνηση στις ημι-ορεινές και πεδινές περιοχές κατά την περίοδο 2001-2011. Σημαντικός παράγοντας των μεταβολών αυτών παρουσιάζεται και η αλλαγή του διοικητικού συστήματος «Καποδίστριας» στο σύστημα «Καλλικράτης». Παρουσιάζονται επίσης, οι αλλαγές που επιφέρει το νέο Διοικητικό Σύστημα στον τομέα της Εκπαίδευσης.

Οι ορεινές περιοχές, χαρακτηρίζονται από ένα ιδιόμορφο γεωμορφολογικό περιβάλλον το οποίο επηρεάζει σημαντικά τις συνθήκες της οικονομικής και κοινωνικής τους ανάπτυξης. Στη χώρα μας, οι ορεινές περιοχές αποτελούν ένα ποσοτικά και περιβαλλοντικά σημαντικό τμήμα που καταλαμβάνει ένα μεγάλο ποσοστό της συνολικής έκτασης της εθνικής επικράτειας. Εντούτοις, υπάρχει μεγάλη δυσαναλογία ανάμεσα στην έκταση και τον πληθυσμό των περιοχών αυτών, αφού μέχρι και το 2001 σύμφωνα με την Εθνική Απογραφή κατοικούνταν μόνο από το 7,2% του πληθυσμού της χώρας, γεγονός που δημιουργεί προβλήματα και εγκυμονεί κινδύνους για την δημογραφική, οικονομική και κοινωνική κατάρρευση των περιοχών αυτών. Επιπλέον, οι ορεινές περιοχές παρουσιάζουν τη χαμηλότερη πυκνότητα πληθυσμού και τη μεγαλύτερη πυκνότητα οικισμών ανά 100 χλμ² μεταξύ όλων των περιοχών της χώρας (ΕΛΣΤΑΤ, 2001).

1.1 Διοικητικό Σύστημα

Το 2011, στην Ελλάδα η διοικητική διαίρεση μεταρρυθμίστηκε και τα όρια των αυτοδιοικητικών μονάδων επαναπροσδιορίστηκαν σύμφωνα με τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης, νόμος 3852/2010 (ΦΕΚ 87Α). Η μετάβαση από το σύστημα του «Καποδίστρια» στο σύστημα του «Καλλικράτη» το 2011 σηματοδοτεί νέες μεταρρυθμίσεις στη τοπική αυτοδιοίκηση, με τις ακόλουθες τοπικές αρμοδιότητες να μεταφέρονται από την κυβέρνηση στην τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση.

Σύμφωνα με το υπουργείο Εσωτερικών, η δομή της Νέας Αρχιτεκτονικής της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης (Βλ. Εικ. 1) ψηφίστηκε στην Ελληνική Βουλή το Μάιο του 2010 και ενεργοποιήθηκε ύστερα από δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, τον Ιούνιο του 2010. Την 1^η Ιανουαρίου το 2011 το πρόγραμμα Καλλικράτης τέθηκε σε πλήρη ισχύ.

Εικόνα 1. Δομή της Νέας Αρχιτεκτονικής της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης

(Πηγή: <http://www.kallikratis.eu/>)

Ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του συγκεκριμένου νόμου και πιο συγκεκριμένα της ομαδοποίησης κοινοτήτων, εφαρμόστηκαν συγχωνεύσεις και

καταργήσεις δημόσιων υπηρεσιών, σχολείων και νοσοκομείων, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις προκάλεσαν και την αντίδραση των Ελλήνων πολιτών. Η αντίδραση των πολιτών έρχεται αντιμέτωπη με την Έκθεση Αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων για τη νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, όπου σημειώνεται ότι οι προκείμενες αλλαγές θα έχουν θετικό και μόνο αντίκτυπο στους προαναφερθέντες τομείς (Υπουργείο Εσωτερικών, 2010).

1.2 Μεθοδολογία

Στην παρούσα μελέτη παρουσιάζεται διεξοδικά ο πληθυσμός των γεωγραφικών διαμερισμάτων της Ελλάδας όπως αυτός καταγράφηκε πριν και μετά την εφαρμογή του συστήματος «Καλλικράτης», από το 2001 έως το 2011. Συγκεκριμένα η έρευνα βασίζεται σε προγενέστερη μελέτη, η οποία περιλαμβάνει την χρονική περίοδο 1940-2010 (Μπασιούκα, 2011).

Τα πρωτογενή δεδομένα αντλήθηκαν από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, συγκεκριμένα αφορούν στην απογραφή πληθυσμού του έτους 2011. Κατόπιν καταγράφηκαν σε λογιστικά φύλλα excel, εργαλείο το οποίο χρησιμοποιήθηκε και για την ανάλυση τους. Για την έρευνα χρησιμοποιείται ο «Μόνιμος Πληθυσμός» γιατί είναι ο μόνος πληθυσμός που καταγράφεται σε όλες τις απογραφές και είναι αυτός που πλησιάζει στην πραγματική κατάσταση του πληθυσμού σε κάθε περιοχή.

Καταγράφηκαν οι ορεινοί, οι ημι-ορεινοί και οι πεδινοί πληθυσμοί σύμφωνα με το χαρακτηρισμό των Δημοτικών Διαμερισμάτων και των Κοινοτικών Διαμερισμάτων της απογραφής της ΕΛΣΤΑΤ του 2011. Καταγράφηκαν όλοι οι πληθυσμοί για να εξασφαλιστεί αφενός η συνέχεια του χώρου και αφετέρου για να μελετηθεί η εσωτερική μετακίνηση και το ποσοστό που κατέχει ο κάθε πληθυσμός στο σύνολο. Πιθανώς, να υπάρχει μερίδα του πληθυσμού που δεν απογράφηκε, λόγω κοινωνικών ή ιδεολογικών παραγόντων. Σε κάθε περίπτωση, τα αποτελέσματα της εργασίας δεν αποτυπώνουν την ακριβή πραγματικότητα, αλλά δείχνουν τάσεις και φαινόμενα.

Η αλλαγή πολιτικής της ΕΛΣΤΑΤ, κατά την οποία τα πρωτογενή δεδομένα που διατίθενται προς κάθε ενδιαφερόμενο αφορούν πια μόνο στην καταγραφή του πληθυσμού και όχι σε περαιτέρω πληροφορίες (επίπεδο εκπαίδευσης, επάγγελμα,

οικογενειακή κατάσταση κλπ.), για όλες τις περιοχές, δεν μας επιτρέπουν να έχουμε ένα δημογραφικό προφίλ αυτών που μετακινήθηκαν, ώστε να βγάλουμε και πιθανά συμπεράσματα για τους λόγους και τις συνθήκες της εσωτερικής μετανάστευσης.

1.3 Ορισμός Ορεινών Περιοχών

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή χαρακτηρίζει ως ορεινούς τους δήμους ή τα δημοτικά διαμερίσματα που είτε το μεγαλύτερο μέρος τους βρίσκεται σε υψόμετρο άνω των 800 μέτρων ή η εδαφική τους επιφάνεια είναι πολύ κεκλιμένη και κατεξοχήν ανώμαλη, χωρίζεται δε από χαράδρες ή καλύπτεται από ορεινούς όγκους που δημιουργούν πολλαπλές εδαφικές πτυχώσεις με υψομετρικές διαφορές μεγαλύτερες από 400 μέτρα. (Παπαδημάτου Α. και Ρόκος Δ., 2001).

Σύμφωνα λοιπόν με την ΕΛΣΤΑΤ η ορεινότητα μιας περιοχής, ο βαθμός δηλαδή κατά τον οποίο η περιοχή είναι δυσπρόσιτη, δεν εξαρτάται, μόνο από το υψόμετρο, αλλά και από άλλα φυσικά χαρακτηριστικά όπως οι κλιματικές συνθήκες, η τοπογραφία και η μορφολογία του ευρύτερου χώρου, που έχουν ως συνέπεια να καθιστούν δύσκολη την πρόσβαση προς και από αυτή. Ως συνέπεια, η ορεινότητα συνεπάγεται σε μεγάλο βαθμό κοινωνική, οικονομική, πολιτική και πολιτισμική απομόνωση.

1.3.1 Ορισμοί σε Παγκόσμιο Επίπεδο

Το 2000, με πρωτοβουλία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), πραγματοποιήθηκε η οριοθέτηση των ορεινών περιοχών σε παγκόσμια κλίμακα. Τα κριτήρια για τον χαρακτηρισμό των περιοχών ως ορεινών, περιλαμβάνουν δύο βασικούς παράγοντες: το υψόμετρο και την κλίση. Προκύπτει ότι για να χαρακτηριστεί μια περιοχή ως ορεινή θα πρέπει να παρατηρείται υψομετρική διαφορά 300 μέτρα σε οριζόντια απόσταση 7 χιλιόμετρα (Καλιαμπάκος, Γιαννακοπούλου, Κατσουλάκος, 2009). Μια ακόμα πηγή συμπληρώνει ότι το υψόμετρο μπορεί να είναι μεγαλύτερο από 300 μέτρα ή εναλλακτικά μεγαλύτερο από 1000 μέτρα στον ισημερινό και σταδιακά να μειώνεται στα 300 μέτρα από το 65^ο βόρειο γεωγραφικό πλάτος μέχρι το 55^ο νότιο γεωγραφικό πλάτος, φθάνοντας σε μικρή απόσταση από την επιφάνεια της θάλασσας πέρα από αυτά τα γεωγραφικά

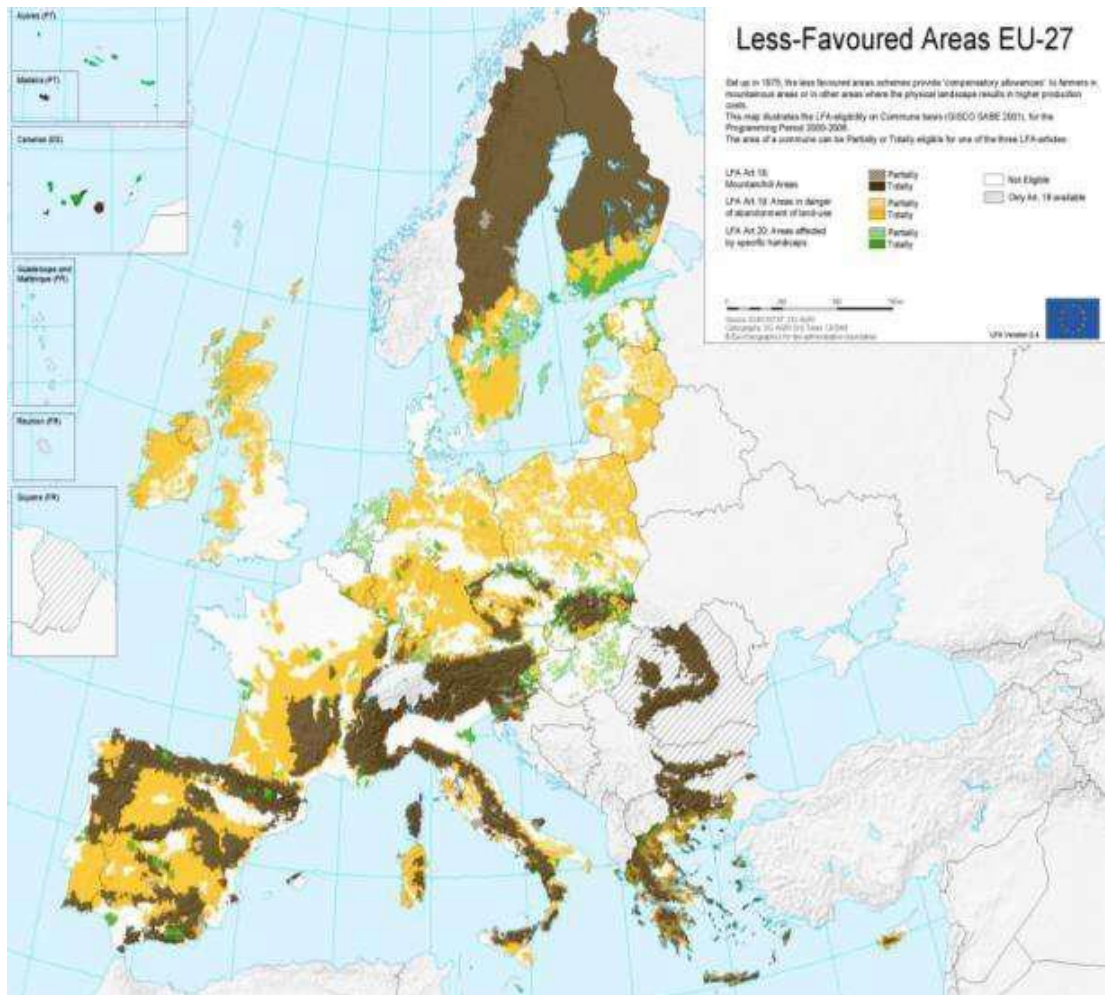

πλάτη. Ορεινές περιοχές σε χαμηλότερο επίπεδο θα έπρεπε να χαρακτηρίζονται ανεξάρτητα από το γεωγραφικό πλάτος, σύμφωνα με το κλίμα τους (Μπασσιούκα, 2011).

Ο τελικός ορισμός (Korner και Masahiko, 2005) χαρακτηρίζει ως ορεινές περιοχές με:

1. Υψόμετρο $> 4500\text{m}$
2. Υψόμετρο $3500\text{-}4500\text{m}$
3. Υψόμετρο $2500\text{-}3500\text{m}$
4. Υψόμετρο $1500\text{-}2500\text{m}$ και κλίση εδάφους $> 2^\circ$
5. Υψόμετρο $1000\text{-}1500\text{m}$ και κλίση εδάφους 5° ή η υψομετρική διαφορά σε τοπική κλίμακα και σε ακτίνα 7km να είναι $> 300\text{m}$
6. Υψόμετρο $300\text{-}1000$ και η υψομετρική διαφορά σε τοπική κλίμακα και σε ακτίνα 7 km να είναι $> 300\text{m}$ εκτός των $23^\circ\text{ N} - 19^\circ\text{ S}$
7. Απομονωμένες εσωτερικές λεκάνες και οροπέδια που απλώνονται σε έκταση μικρότερη από 25 χλμ , είναι περιτριγυρισμένα από βουνά και μόνα τους δεν ικανοποιούν τα κριτήρια 1-6

1.3.2 Ορισμοί σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο

Εικόνα 2. Προσδιορισμός των ορεινών – μειονεκτικών περιοχών της ΕΕ-27

(Πηγή: European Union (2008) Rural Development in European Union – Statistical and Economic Information – Report 2008)

1.3.3 Ορισμός Ορεινών Περιοχών με βάση την Κοινοτική Οδηγία 75/268/ΕΟΚ

Σύμφωνα με την τυπολογία της Κοινοτικής Οδηγίας 75/268 που αναφέρεται σε θέματα γεωργίας σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, οι ορεινές περιοχές αποτελούν ειδική κατηγορία αγροτικών περιοχών. Παρακάτω παρουσιάζονται τα κριτήρια εξειδίκευσης των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών με βάση την συγκεκριμένη Οδηγία. Επισημαίνεται ότι για την Ελλάδα στα πλαίσια της Οδηγίας 75/268 έχουν εκδοθεί οι Οδηγίες 81/645/ΕΟΚ, 85/148/ΕΟΚ, 93/66/ΕΟΚ οι οποίες περιλαμβάνουν καταλόγους όπου καταγράφονται οι Δήμοι και Κοινότητες (οικισμοί)

που εντοπίζονται στους πίνακες των μειονεκτικών περιοχών. Η Οδηγία 75/268 προσδιορίζει τρία είδη περιοχών:

A. Ορεινές ζώνες κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 3 της Οδηγίας 75/268/ΕΟΚ

Οι ορεινές περιοχές αποτελούνται από τοπικές διοικητικές μονάδες ή τμήματα αυτών που χαρακτηρίζονται από ένα σημαντικό περιορισμό των δυνατοτήτων χρήσης της γης και μία σημαντική αύξηση στο κόστος εργασίας, που οφείλεται:

- *Είτε στην ύπαρξη λόγω υψομέτρου, πολύ δυσχερών κλιματικών συνθηκών, με αποτέλεσμα να επιβραδύνεται σημαντικά η βλαστητική περίοδος,*
- *Είτε σε χαμηλότερο υψόμετρο, στις απότομες κλίσεις, στο μεγαλύτερο τμήμα της εν λόγω περιοχής, που καθιστούν αδύνατη τη χρήση μηχανημάτων ή απαιτούν τη χρήση πολύ δαπανηρών ειδικών εξαρτημάτων.*

B. Ορεινές και μειονεκτικές περιοχές που απειλούνται με μείωση του πληθυσμού κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 4 της Οδηγίας 75/268/ΕΟΚ

Οι μειονεκτικές περιοχές που απειλούνται με μείωση του πληθυσμού και στις οποίες η διατήρηση της υπαίθρου είναι αναγκαία, από αγροτικές περιοχές, που είναι ομοιογενείς από άποψη φυσικών συνθηκών παραγωγής και που πρέπει ταυτόχρονα να παρουσιάζουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- *Έδαφος περιορισμένης παραγωγικότητας με περιορισμένες δυνατότητες που μπορούν να βελτιωθούν μόνο με υπερβολικό κόστος και κατάλληλο κυρίως για εκτατική κτηνοτροφία,*
- *Λόγω της παραπάνω χαμηλής παραγωγικότητας του φυσικού περιβάλλοντος, αποτέλεσμα αγροτικής παραγωγής που είναι αισθητά κατώτερα από το μέσο όρο, σε ότι αφορά τους κυρίους δείκτες που χαρακτηρίζουν την οικονομική κατάσταση της γεωργίας,*
- *Μικτή πυκνότητα ή τάση για μείωση του πληθυσμού ο οποίος εξαρτάται πρωταρχικά από τη γεωργική δραστηριότητα, η προοδευτική μείωση του οποίου θα έθετε σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα της περιοχής και τη συνεχή της κατοίκηση.*

Γ. Εξομοιούμενες μειονεκτικές περιοχές κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 5 της Οδηγίας 75/268/ΕΟΚ

Κατά την έννοια του άρθρου δύνανται να εξομοιωθούν με τις μειονεκτικές περιοχές, οι περιοχές μικρής εκτάσεων που επηρεάζονται από ειδικά μειονεκτήματα και στις οποίες η διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας είναι απαραίτητη για να εξασφαλίζεται η διατήρηση του περιβάλλοντος, η συντήρηση του φυσικού χώρου, το τουριστικό τους δυναμικό καθώς και η προστασία των ακτών. Η συνολική έκταση τέτοιων περιοχών δεν δύναται να υπερβαίνει σε ένα κράτος μέλος το 4% της έκτασής της (Λουλάκης, 2011).

1.3.4 Ορισμοί σε Εθνικό Επίπεδο

Στην Ελλάδα η ΕΛΣΤΑΤ διακρίνει τον πληθυσμό σε ορεινό, ημι-ορεινό και πεδινό ανάλογα με το υψόμετρο στο οποίο βρίσκεται η εδαφική περιοχή που κατοικεί, συγκεκριμένα:

- **Ορεινός πληθυσμός** ορίζεται ο πληθυσμός των Δημοτικών και Κοινοτικών διαμερισμάτων, των οποίων η επιφάνεια είναι κατεξοχήν κεκλιμένη και ανώμαλη, διακόπτεται από χαράδρες ή καλύπτεται από απότομους ορεινούς όγκους, οι οποίοι δημιουργούν στο έδαφος βαθιές και πολλαπλές πτυχώσεις με υψομετρικές διαφορές σημείων των Δημοτικών Διαμερισμάτων πάνω από 400 μέτρα, καθώς επίσης και των Δημοτικών Διαμερισμάτων των οποίων ολόκληρη η επιφάνεια ή μεγάλο μέρος αυτής βρίσκεται σε υψόμετρο πάνω από 800 μέτρα από την επιφάνεια της θάλασσας.
- **Ημι-ορεινός πληθυσμός** ορίζεται ο πληθυσμός των Δημοτικών Διαμερισμάτων, των οποίων η εδαφική περιοχή βρίσκεται στις υπώρειες των ορέων ή των οποίων η έκταση διαμοιράζεται κατά το ήμισυ, περίπου, στην πεδιάδα και κατά το άλλο ήμισυ στο όρος, αλλά πάντοτε με υψόμετρο κάτω από 800 μέτρα για το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής του Δημοτικού Διαμερίσματος.
- **Πεδινός πληθυσμός** ορίζεται ο πληθυσμός των Δημοτικών Διαμερισμάτων, των οποίων η εδαφική περιοχή βρίσκεται ολόκληρη ή

το μεγαλύτερο μέρος της σε επίπεδο ή ελαφρώς κεκλιμένο έδαφος και σε υψόμετρο μέχρι 800 μέτρα από την επιφάνεια της θάλασσας.

Κριτήρια:

- **Ορεινή ζώνη:** η κτηματική τους έκταση βρίσκεται σε υψόμετρο άνω των 700 και 800 μέτρων και η μέση κλίση του εδάφους είναι μεγαλύτερη από 35%
- **Ημι-ορεινή ζώνη:** η κτηματική τους έκταση βρίσκεται σε υψόμετρο μέχρι 699 μέτρα και η μέση κλίση του εδάφους είναι 85 με 35%.
- **Πεδινή ζώνη:** η κτηματική τους έκταση βρίσκεται σε υψόμετρο από 0 έως 100 μέτρα και η μέση κλίση του εδάφους είναι μικρότερη από 35%.

1.4 Δήμοι που χαρακτηρίζονται ως ορεινοί κατά τον Καλλικράτη

Για τις ορεινές περιοχές, όπως αυτές εκφράζονται μέσω των διοικητικών μονάδων των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ ο Καλλικράτης, προβλέπει μια σημαντική μείωση. Για τον καθορισμό τους δε λαμβάνονται υπόψη τα βασικά κριτήρια (υψόμετρο, κλίσεις εδάφους, ανάγλυφο, απομόνωση, κλπ). Οι ορεινοί Δήμοι απλώς ορίζονται στο νόμο ως τέτοιοι. Δεν ακολουθούνται τα κριτήρια της ΕΛ.ΣΤΑΤ. η οποία χρησιμοποιεί ένα συνδυασμό υψομέτρου και μορφολογίας του ανάγλυφου για να κατατάξει τους οικισμούς και τις γεωγραφικές περιοχές καθώς και τις διοικητικές διαιρέσεις σε ορεινές, ημιορεινές και πεδινές, όπως έχει αναλυθεί παραπάνω.

Με βάση το Νόμο 3852/2010 άρθρο 1, οι ορεινοί Καλλικρατικοί δήμοι ορίζονται ανά Περιφερειακή Ενότητα (πρώην Νομό) και αριθμούν συνολικά τους 31, δηλαδή το 9,5% του συνολικού αριθμού των Δήμων. Βρίσκονται σε 20 Περιφερειακές Ενότητες, οι οποίες διαθέτουν στην πλειονότητά τους από ένα ή δύο το πολύ ορεινούς Δήμους εκτός από τις Π.Ε. Ιωαννίνων και Χανίων που έχουν 5 και 3 αντίστοιχα. Αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι ανάμεσα σε αυτές τις Π.Ε. δεν περιλαμβάνονται εκείνες της Ροδόπης, Φωκίδας, Κοζάνης και άλλες οι οποίες είναι κατεξοχήν ορεινές περιοχές. Οι ορεινοί Δήμοι καταλαμβάνουν συνολικά έκταση ίση με το 10% περίπου της έκτασης της χώρας (13.572 τ.χ.) όταν ο πραγματικός ορεινός

χώρος με βάση τα κριτήρια της ΕΛ.ΣΤΑΤ. φτάνει το 42%. Από την άλλη πλευρά και σύμφωνα πάντα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ., κατά την απογραφή του 2001 οι ορεινοί Καποδιστριακοί ΟΤΑ αντιπροσώπευαν την πλειονότητα του συνόλου των Δήμων και της έκτασης της ελληνικής επικράτειας. Με την αύξηση λοιπόν, του μεγέθους του ΟΤΑ μειώνεται η ακρίβεια και η λεπτομέρεια στον καθορισμό των ορεινών περιοχών εφόσον ως χωρική μονάδα λαμβάνεται ο νέος μεγαλύτερος Δήμος και όχι ένα υποσύνολο του. Δεν μειώνεται όμως η συνολική έκταση του ορεινού χώρου διότι, τα τιθέμενα κριτήρια της ΕΛ.ΣΤΑΤ. εφαρμοζόμενα σε μεγαλύτερες διοικητικές μονάδες αυξάνουν μάλλον την συνολική επιφάνεια διότι συμπαρασύρουν και μη ορεινές περιοχές που ανήκουν στον ίδιο Δήμο (Λουλάκης, 2011).

Περιγραφή	Υπάγεται
ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΡΕΘΥΜΝΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΑΦΩΝ ΝΟΜΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΡΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΡΕΘΥΜΝΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΑΝΩΓΕΙΩΝ ΝΟΜΟΥ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΡΕΘΥΜΝΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΙΘΕΑΣ ΝΟΜΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΒΙΑΝΝΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΚΑΔΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΒΟΡΕΙΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ ΝΟΜΟΥ ΑΡΤΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΤΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΔΕΣΚΑΤΗΣ ΝΟΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΡΕΒΕΝΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΔΙΣΤΟΜΟΥ – ΑΡΑΧΟΒΑΣ – ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ ΝΟΜΟΥ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΟΙΩΤΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ ΝΟΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΑΣ – ΜΟΥΡΕΣΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΚΑΝΤΑΝΟΥ – ΣΕΛΙΝΟΥ ΝΟΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΝΙΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΔΡΑΜΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΡΑΜΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ ΝΟΜΟΥ ΑΡΤΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΤΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ ΝΟΜΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΜΕΤΣΟΒΟΥ ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΝΕΜΕΑΣ ΝΟΜΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΝΕΣΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΒΑΛΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΒΑΛΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΝΟΤΙΑΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΚΑΔΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΔΡΑΜΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΡΑΜΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ ΝΟΜΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΛΩΡΙΝΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΠΩΓΩΝΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ ΝΟΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΕΡΡΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΣΦΑΚΙΩΝ ΝΟΜΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΝΙΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΙΑΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΣΠΡΩΤΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΠΡΩΤΙΑΣ

Πίνακας 1. Ορεινοί Δήμοι

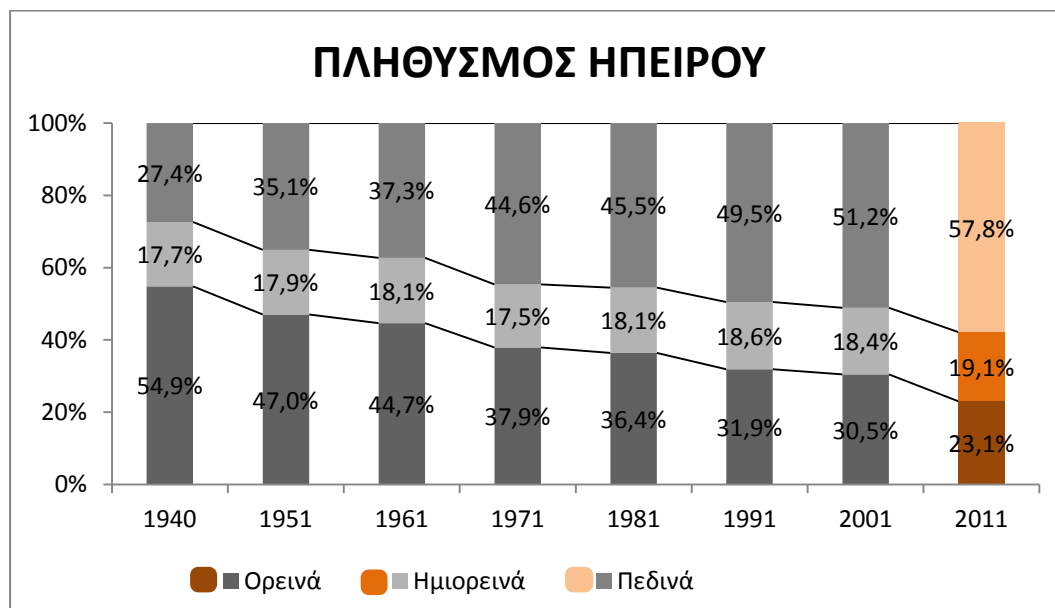
(Πηγή: www.kallikratis.eu)

2. Πληθυσμιακή Ανάλυση ανά Περιφέρεια

Στην παρούσα ανάλυση παρουσιάζονται οι πληθυσμιακές καταγραφές σύμφωνα με τις απογραφές πληθυσμού που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα από το 1940 έως και το 2011, τόσο ανά Περιφέρεια, όσο και ανά ορεινή, ημιορεινή και πεδινή περιοχή. Επίσης, όπου τα δεδομένα των απογραφών μας παρείχαν στοιχεία, γίνεται ιδιαίτερη αναφορά για περιπτώσεις Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων. Συνολικά, στη Ελλάδα, η απογραφή του πληθυσμού πραγματοποιήθηκε οχτώ φορές από το 1940 έως το 2011, μία ανά δεκαετία κατά μήκος όλων των γεωγραφικών διαμερισμάτων.

2.1 Περιφέρεια Ηπείρου

Αρχικά, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, το 2011, και ύστερα από την εφαρμογή του σχεδίου «Καλλικράτης», η Ήπειρος αποτελείται από 334,038 κατοίκους, από τους οποίους οι 77,029 (23,1%) διαμένουν σε ορεινές περιοχές, οι 63,951 (19,1%) διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και οι 193,058 (57,8%) διαμένουν σε πεδινές περιοχές.

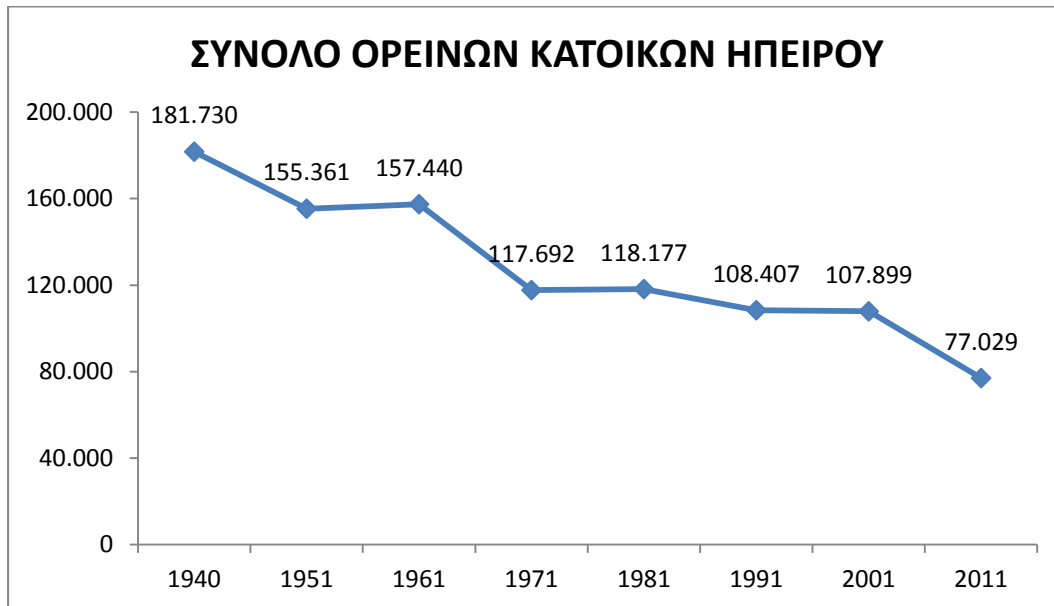

Διάγραμμα 1. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στην Ήπειρο

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται στο πέρασμα του χρόνου, η μείωση των κατοίκων που διαμένουν σε ορεινές περιοχές, η μικρή αύξηση του πληθυσμού που διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές, αλλά και από την άλλη πλευρά η αύξηση του πληθυσμού στις πεδινές περιοχές. Ενώ το 1940, η πλειονότητα των κατοίκων (54,9%) ήταν κάτοικοι ορεινών περιοχών, η εικόνα αντιστρέφεται το 2011, όπου η συντριπτική πλειονότητα των κατοίκων διαμένουν σε πεδινές περιοχές (57,8%). Σταθερός φαίνεται ο πληθυσμός των ημιορεινών περιοχών κατά μήκος του χρόνου κατά μέσο όρο.

Πιο συγκεκριμένα, παρατηρείται μετακίνηση του πληθυσμού που διαμένει στην ορεινή περιοχή από το 1940 έως και το 2011 ως προς τις ημιορεινές και πεδινές περιοχές (βλ. Διάγρ. 1). Μάλιστα, η μείωση των κατοίκων σε ορεινές περιοχές της Ηπείρου μεταξύ της απογραφής του 2001 και του 2011 σημειώνεται ως μία από τις μεγαλύτερες κατά 24,4% μεταξύ των κατοίκων ορεινών περιοχών (βλ. Διάγρ. 2), γεγονός που επιβεβαιώνεται από το ακόλουθο γράφημα, αλλά και από την αύξηση κατοίκων που σημειώνεται στις ημιορεινές και πεδινές περιοχές αντίστοιχα κατά 4,3% και 13,0% από το 2001 στο 2011. Η συγκεκριμένη μετακίνηση πληθυσμού από τις ορεινές περιοχές σημειώνεται ως μία από τις μεγαλύτερες στην ιστορία της Ηπείρου, ύστερα από αυτή που σημειώθηκε από το 1940 προς το 1951.

Διάγραμμα 2. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Ηπείρου

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

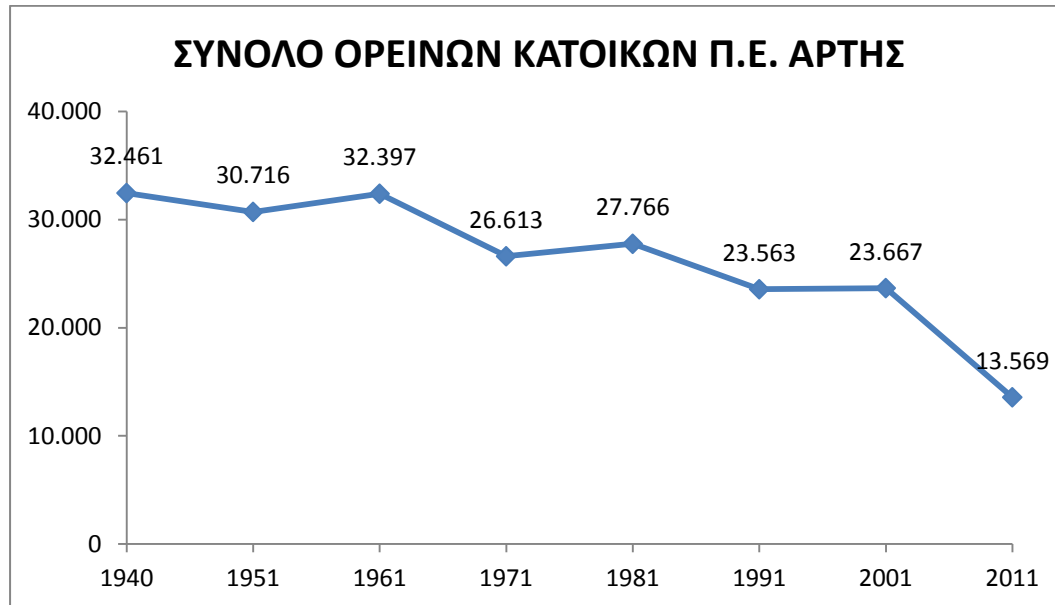
Ακολούθως, παρουσιάζεται η πληθυσμιακή κατανομή των κατοίκων της Ηπείρου ως προς τις τέσσερις Περιφερειακές Ενότητες που την απαρτίζουν, Π.Ε. Άρτας, Π.Ε. Ιωαννίνων, Π.Ε. Θεσπρωτίας και Π.Ε. Πρεβέζης, όπου και παρατηρείται η ίδια εικόνα ως προς την μετακίνηση των κατοίκων από τις ορεινές στις ημιορεινές ή πεδινές περιοχές στο πέρασμα του χρόνου.

2.1.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Άρτας

Η Π.Ε. Άρτης απαρτίζεται από 13 δήμους και 3 κοινότητες. Ογδόντα τρεις δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Άρτης, 43 ορεινές, 10 ημιορεινές και 30 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Άρτης αποτελείται από 67,877 άτομα, όπου το 20,0% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 11,6% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 68,4% σε πεδινές περιοχές. Στην Π.Ε. Άρτης, το 2011 η μείωση των ατόμων που κατοικούν σε ορεινές περιοχές φτάνει τα 13,569 άτομα από τα 23,667 άτομα που

διέμεναν σε ορεινές περιοχές, το 2001, δηλαδή το 42,7% των ατόμων μετακινήθηκε από τα ορεινά της Περιφερειακής Ενότητας.

Διάγραμμα 3. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Αρτης

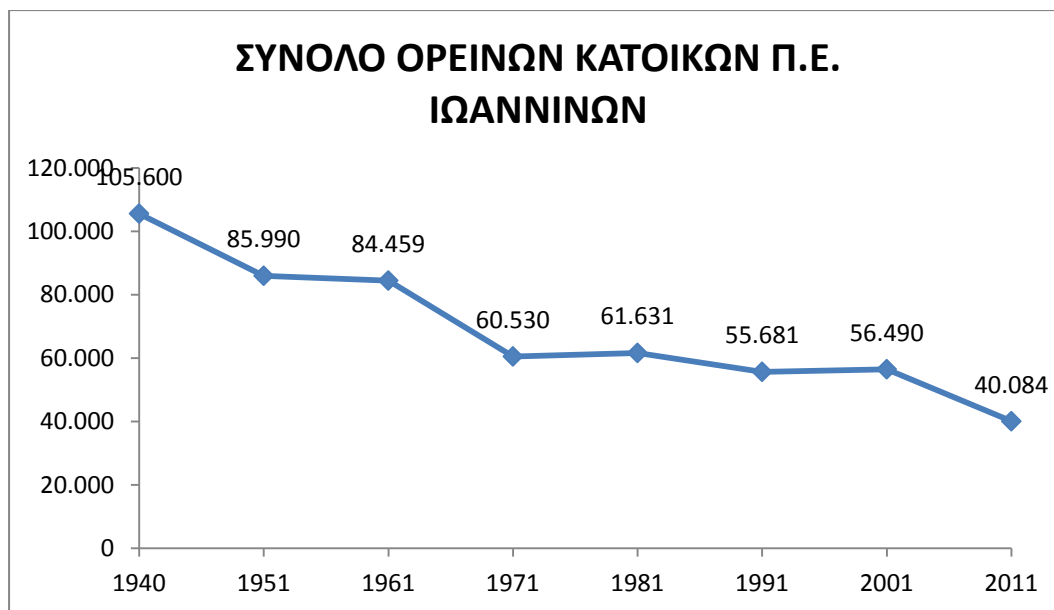
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Επίσης, σημειώνεται μείωση κατά 7,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά αύξηση κατά 1,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Ενδιαφέρον αποτελεί το γεγονός ότι ενώ σημειώνεται μείωση σε όλες τις δημοτικές ενότητες από το 2001 στο 2011, ανεξαρτήτως αν είναι ορεινή, πεδινή ή ημιορεινή περιοχή, στο Δήμο Αρταίων, το πεδινό Δ.Δ. Κωστακίων σημειώνει αύξηση πληθυσμού κατά 44%, ενώ γενικά ο συγκεκριμένος δήμος είναι ο μοναδικός στον οποίο σημειώνεται μία αύξηση πληθυσμού κατά 15%. Από την άλλη πλευρά, η ορεινή κοινότητα Θεοδωριανών σημειώνει την μεγαλύτερη μείωση πληθυσμού κατά 83% από το 2001 έως το 2011, που αποτελεί την δεύτερη μεγαλύτερη μείωση μετά από αυτή του 1940-1951 κατά την οποία οι κάτοικοι από 1476 μειώθηκαν στους 194.

2.1.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων

Η Π.Ε. Ιωαννίνων απαρτίζεται από 28 δήμους και 13 κοινότητες. 322 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Ιωαννίνων, 244 ορεινές, 55 ημιορεινές και 23 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Ιωαννίνων αποτελείται από 167,901 άτομα, όπου το 23,9% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 15,7% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 60,4% σε πεδινές περιοχές. Στο Π. Ιωαννίνων, το 2011 η μείωση των ατόμων που διαμένουν σε ορεινές περιοχές φτάνει τα 65,516 άτομα, στο διάστημα 1940-2011, αριθμός που αντιστοιχεί στο 62% του αρχικού πληθυσμού.

Διάγραμμα 4. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ιωαννίνων

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

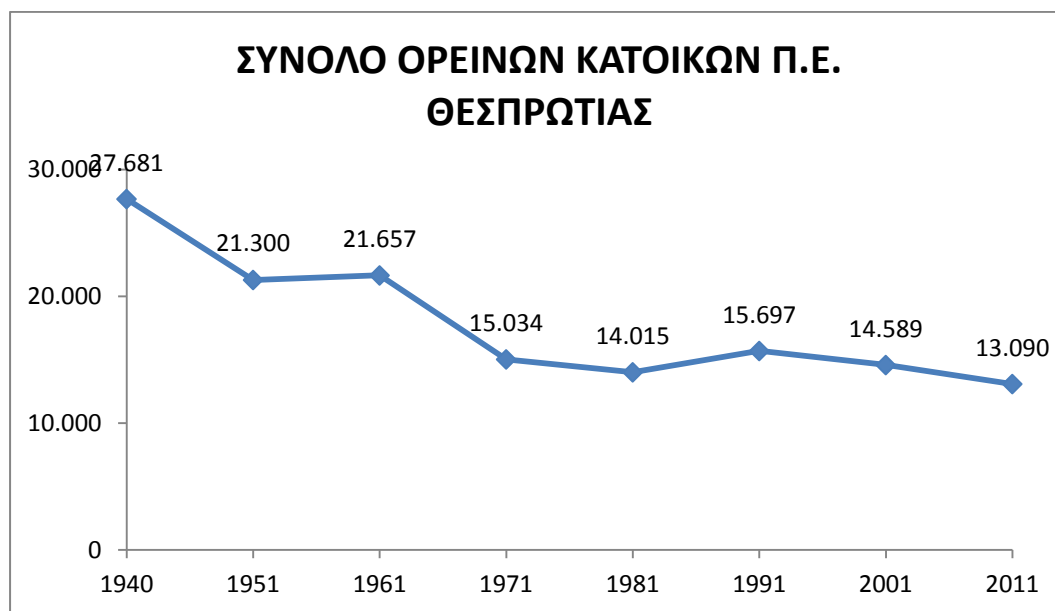
Επίσης, σημειώνεται αύξηση κατά 8,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά και αύξηση κατά 14,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Μείωση κατά 29% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Ενδιαφέρον αποτελεί ότι ενώ σημειώνεται μείωση στην πλειονότητα των δημοτικών ενότητων από το 2001 στο 2011, στο Δήμο Ιωαννίνων, το ημιορεινό Δ.Δ. Μαρμάρων σημειώνει αύξηση πληθυσμού κατά 143%. Συγκεκριμένα από 2.169 οι κάτοικοι το 2011 ήταν 5.270. Από την άλλη πλευρά, το ορεινό Δ.Δ. Σπόθων σημειώνει μείωση πληθυσμού κατά 100% από το 2001 έως το 2011.

2.1.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Θεσπρωτίας

Η Π.Ε. Θεσπρωτίας απαρτίζεται από 8 δήμους και 2 κοινότητες. 104 δημοτικές ενότητες ορίζουν τη Π.Ε. Θεσπρωτίας, 64 ορεινές, 25 ημιορεινές και 25 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Θεσπρωτίας αποτελείται από 40,769 άτομα, όπου το 32,1% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 53,6% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 14,3% σε πεδινές περιοχές. Από το 1940 έως το 2011 τα ορεινά της Π.Ε. Θεσπρωτίας απώλεσαν το 52% του πληθυσμού τους, δηλαδή 14591 κατοίκους.

Διάγραμμα 5. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Θεσπρωτίας

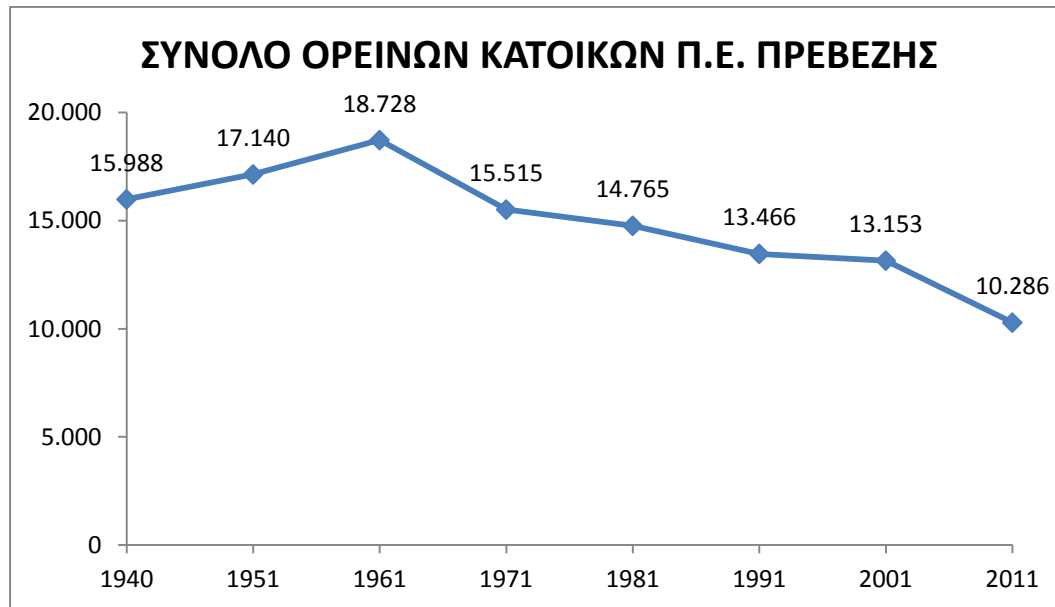
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Επιπροσθέτως, σημειώνεται μείωση κατά 6,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά και μείωση κατά 29,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Μείωση κατά 10% σημειώνεται και στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, φαίνεται πως η Π.Ε. Θεσπρωτίας παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 12% στο σύνολό της, ανεξαρτήτως της περιοχής που διαμένουν τα άτομα.

2.1.4 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφέρειας Πρεβέζης

Η Π.Ε. Πρεβέζης απαρτίζεται από 8 δήμους και 1 κοινότητα. 72 δημοτικές ενότητες ορίζουν τη Π.Ε. Πρεβέζης, 29 ορεινές, 19 ημιορεινές και 24 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Πρεβέζης αποτελείται από 57,491 άτομα, όπου το 17,9% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 13,7% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 68,4% σε πεδινές περιοχές. Από το 1940 έως το 2011 τα ορεινά της Π.Ε. Πρεβέζης παρουσίασαν μείωση της τάξης των 5,702 κατοίκων, το οποίο ποσοστιαία μεταφράζεται σε 36% του πληθυσμού του.

Διάγραμμα 6. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Πρεβέζης

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Σημειώνεται μείωση κατά 10,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά αύξηση κατά 5,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Μείωση κατά 22% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, φαίνεται πως η Π.Ε. Πρεβέζης παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 μόλις κατά 3%, ανεξαρτήτως της περιοχής που διαμένουν τα άτομα. Ωστόσο, το πεδινό Δ.Δ. Πρεβέζης σημειώνει αύξηση κατά 17% του πληθυσμού, καθώς και το πεδινό Δ.Δ. Μύτικα σημειώνει αύξηση πληθυσμού κατά 33%. Αντιθέτως, το ορεινό Δ.Δ. Τρίκαστρον του Δήμου Λούρου σημειώνει 100% μείωση στον πληθυσμό του, καθώς στο συγκεκριμένο Δ.Δ. δεν απογράφηκε κανείς κατά την απογραφή του 2011.

2.2 Περιφέρεια Θεσσαλίας

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, το 2011, και ύστερα από την εφαρμογή του σχεδίου «Καλλικράτης», η Θεσσαλία αποτελείται από 689,426 κατοίκους, από

τους οποίους οι 75,215 (10,5%) διαμένουν σε ορεινές περιοχές, οι 81,035 (11,3%) διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και οι 561,937 (78,2%) διαμένουν σε πεδινές περιοχές.

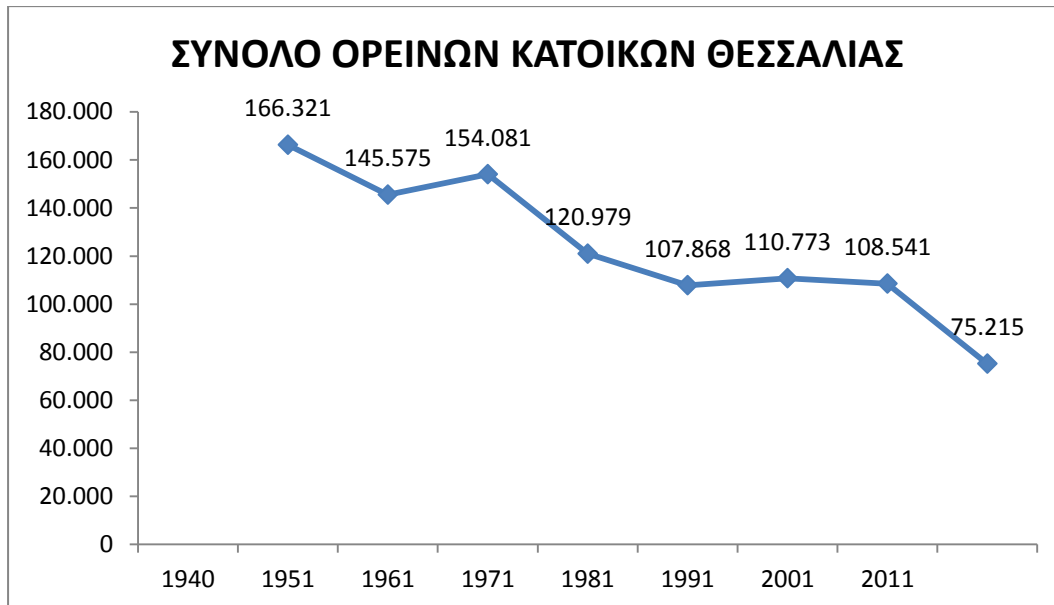
Διάγραμμα 7. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στην Θεσσαλία

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται από το 1940 έως το 2011, η μείωση των κατοίκων που διαμένουν σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές, αλλά και από την άλλη πλευρά η αύξηση του πληθυσμού στις πεδινές περιοχές. Βεβαίως το 1940, η πλειονότητα των κατοίκων (57,9%) ήταν κάτοικοι πεδινών περιοχών και η εικόνα διατηρείται και έως το 2011, όπου όμως αυτήν τη φορά τέσσερεις στους πέντε κατοίκους της Π. Θεσσαλίας διαμένουν σε πεδινές περιοχές (81,5%). Στη Θεσσαλία, ο ορεινός πληθυσμός μειώθηκε κατά 17,4%, ο ημιορεινός μειώθηκε κατά 2,06%, ενώ ο πληθυσμός στα πεδινά αυξήθηκε κατά 23,6% από το 1940 μέχρι και σήμερα.

Πιο συγκεκριμένα, παρατηρείται μετακίνηση του πληθυσμού που διαμένει στην ορεινή περιοχή από το 1940 έως και το 2011 ως προς τις ημιορεινές και πεδινές περιοχές (βλ. Διάγρ. 7). Όσον αφορά την συγκεκριμένη μετακίνηση πληθυσμού από τις ορεινές περιοχές, φαίνεται πως η συνολική μείωση του πληθυσμού των ορεινών της Θεσσαλίας, από το 1940 έως το 2011 είναι 91,106 άτομα. Μείωση των κατοίκων

σημειώνεται στις ορεινές περιοχές όπως φαίνεται και από το ακόλουθο γράφημα από το 2001 στο 2011 κατά 31%, που οδηγεί στην αύξηση κατοίκων στις πεδινές περιοχές μόλις κατά 1,0% από το 2001 στο 2011. Αξίζει να σημειωθεί όμως ότι παρόλη τη μεγάλη μείωση των κατοίκων ορεινών περιοχών και την ελάχιστη αύξηση των πεδινών περιοχών, μείωση κατά 10% σημειώνεται και στις ημιορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011 στην Π. Θεσσαλίας.

Διάγραμμα 8. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Θεσσαλίας

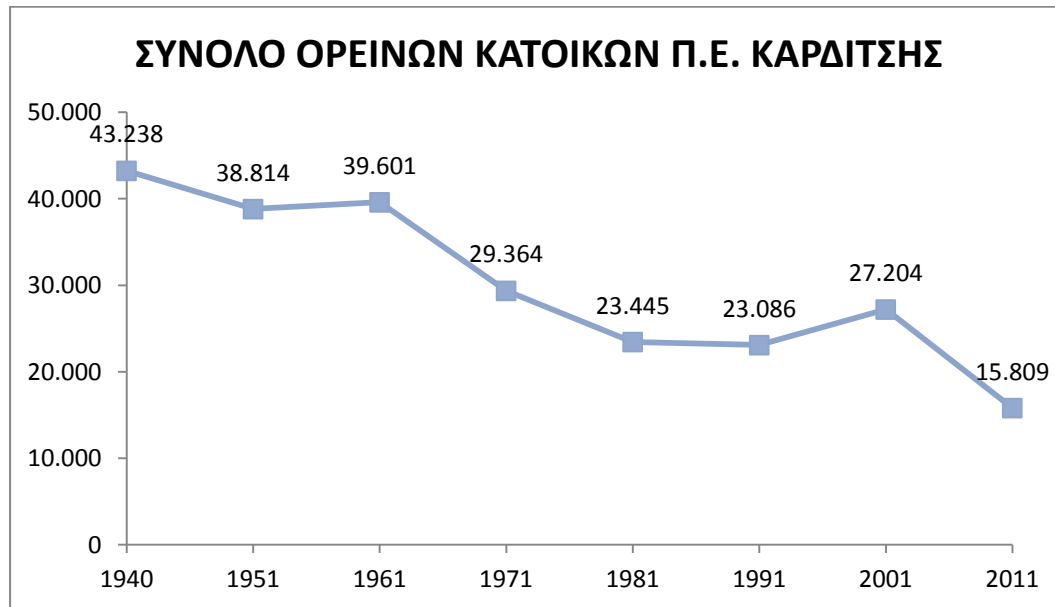
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Ακολούθως, παρουσιάζεται η πληθυσμιακή κατανομή των κατοίκων της Θεσσαλίας ως προς τις τέσσερις Περιφερειακές Ενότητες που την απαρτίζουν, Π.Ε. Καρδίτσας, Π.Ε. Λαρίσης, Π.Ε. Μαγνησίας και Π.Ε. Τρικάλων, όπου και παρατηρείται η ίδια εικόνα ως προς την μετακίνηση των κατοίκων από τις ορεινές στις ημιορεινές ή πεδινές περιοχές στο πέρασμα του χρόνου.

2.2.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Καρδίτσας

Η Π.Ε. Καρδίτσας απαρτίζεται από 20 δήμους και 1 κοινότητα. 144 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Καρδίτσας, 61 ορεινές, 6 ημιορεινές και 77 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Καρδίτσας αποτελείται από 113,544 άτομα, όπου το 13,9% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 4,4% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 81,7% σε πεδινές περιοχές. Ο πληθυσμός των ορεινών υπέστη 63% μείωση, δηλαδή 27,429 κάτοικοι μετακόμισαν για κάποιο άλλο ημιορεινό ή πεδινό μέρος από το 1940 έως το 2011.

Διάγραμμα 9. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Καρδίτσας

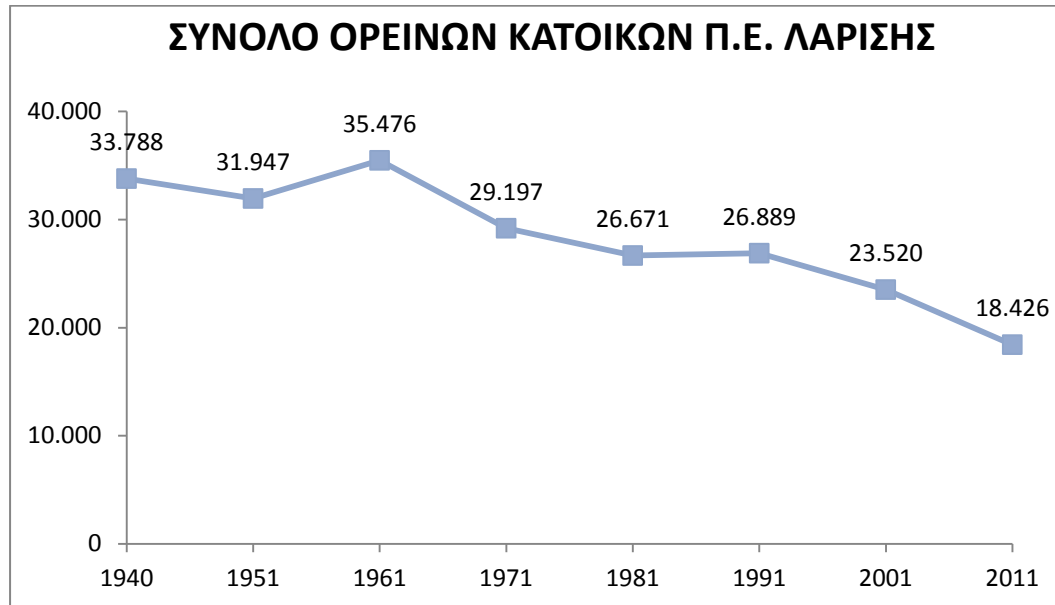
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Σημειώνεται μείωση κατά 22,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά και κατά 3,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Μείωση κατά 42,0% σημειώνεται εξίσου στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, φαίνεται πως η Π.Ε. Καρδίτσας παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 12,0%. Ενδιαφέρον αποτελεί το γεγονός ότι παρόλο που σημειώνεται ραγδαία μείωση των ορεινών περιοχών κατά μέσο όρο στη Π.Ε. Καρδίτσας, στη Τ.Κ. Αθαμανών, στο ορεινό Κ.Δ. Πετροχωρίου, σημειώθηκε 36% αύξηση των κατοίκων του.

2.2.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Λαρίσης

Η Π.Ε. Λαρίσης απαρτίζεται από 28 δήμους και 3 κοινότητες. 164 δημοτικές ενότητες ορίζουν τη Π.Ε. Λαρίσης, 27 ορεινές, 35 ημιορεινές και 102 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Λαρίσης αποτελείται από 245,311 άτομα, όπου το 6,8% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 13,5% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 79,7% σε πεδινές περιοχές. Από το 1940 έως το 2011 ο πληθυσμός των ορεινών της Π.Ε. Λαρίσης ελαττώθηκε κατά 15,362 κατοίκους.

Διάγραμμα 10. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Λαρίσης

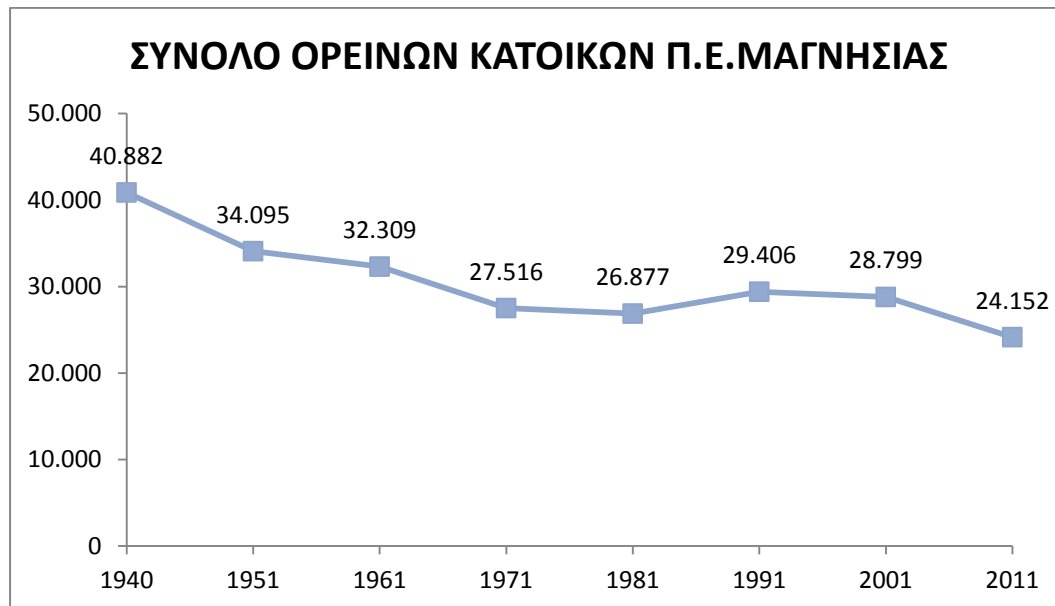
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Σημειώνεται μείωση κατά 9,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά αύξηση μηδενική μετακίνηση στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Μείωση κατά 22% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, φαίνεται πως η Π.Ε. Λαρίσης παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 12%, ανεξαρτήτως της περιοχής που διαμένουν τα άτομα. Ο Δ. Λάρισας που απαρτίζεται από δύο δημοτικές κοινότητες σημειώνει αύξηση πληθυσμού κατά 17% από το 2001 στο 2011, με ραγδαία αύξηση κατά 54% να σημειώνεται στο Δ.Δ. Τερψιθέας.

2.2.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Μαγνησίας

Η Π.Ε. Μαγνησίας απαρτίζεται από 22 δήμους και 4 κοινότητες. 81 δημοτικές ενότητες ορίζουν τη Π.Ε. Μαγνησίας, 35 ορεινές, 19 ημιορεινές και 27 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Μαγνησίας αποτελείται από 199,491 άτομα, όπου το 11,9% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 8,6% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 79,6% σε πεδινές περιοχές. Από το 1940 έως το 2011, οι ορεινές περιοχές της Π.Ε. Μαγνησίας απώλεσαν το 41% του πληθυσμού τους, δηλαδή 16730 πολίτες.

Διάγραμμα 11. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Μαγνησίας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

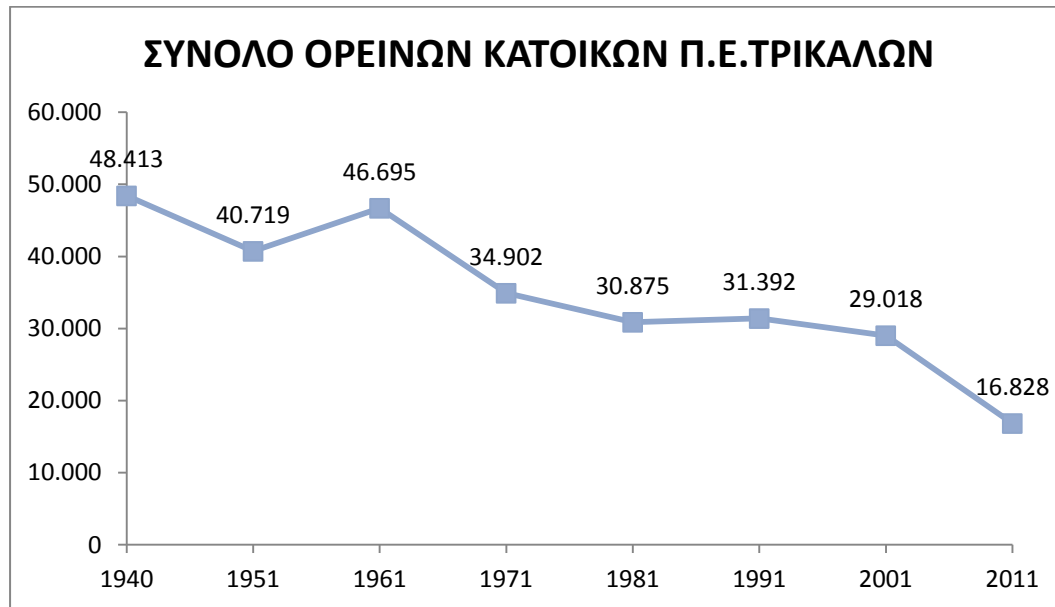
Σημειώνεται μείωση κατά 10,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά μικρή αύξηση κατά 2,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Μείωση κατά 16% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, φαίνεται πως η Π.Ε. Μαγνησίας παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 4%, ανεξαρτήτως της περιοχής που διαμένουν τα άτομα. Το ορεινό Δ.Δ. Πορταριάς του Δ. Πορταριάς σημειώνει μείωση κατά 59% του πληθυσμού, καθώς εξίσου όμοια μείωση σημειώνεται και στο ορεινό Δ.Δ. Δρακείας του Δ. Αγριάς από το 2001 στο 2011.

2.2.4 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Τρικάλων

Η Π.Ε. Τρικάλων απαρτίζεται από 23 δήμους και 3 κοινότητες. 145 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Τρικάλων, 84 ορεινές, 18 ημιορεινές και 43 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Τρικάλων αποτελείται από 131,080 άτομα, όπου το 12,8% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 16,9% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 70,3% σε πεδινές περιοχές. Από το 1940 έως το 2011 στην Π.Ε. Τρικάλων η μείωση αγγίζει το ποσοστό του 65%, το οποίο πληθυσμιακά μεταφράζεται σε 31,585 κατοίκους.

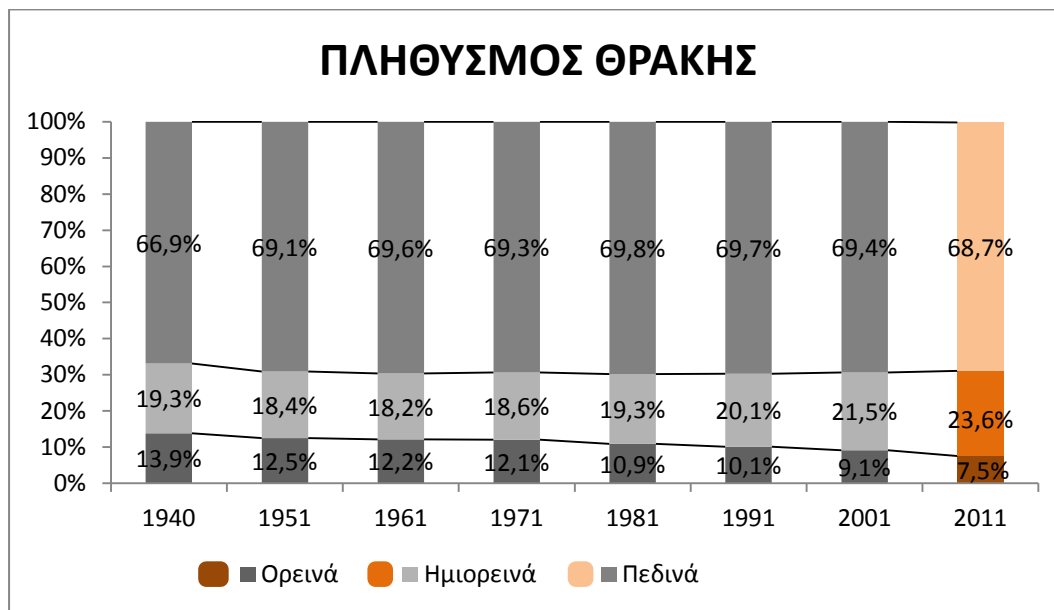
Διάγραμμα 12. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Τρικάλων

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται μείωση κατά 6,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά αύξηση κατά 8,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Ραγδαία μείωση κατά 42,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Τρικάλων παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 μόλις κατά 5%. Ενδιαφέρον αποτελεί το γεγονός ότι το ορεινό Δ.Δ. Παραμέρου του Δ. Πύνδαιων σημειώνει αύξηση κατά 78% του πληθυσμού από το 2001 στο 2011, αλλά αντίθετη εικόνα παρουσιάζεται στο ορεινό Δ.Δ. Αγίου Νικολάου του Δήμου Αιθικών όπου παρατηρείται 100% μείωση στον πληθυσμό του, καθώς ουδείς από τους κατοίκους του 2001 δεν απογράφηκαν και το 2011.

2.3 Περιφέρεια Θράκης

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, το 2011, και ύστερα από την εφαρμογή του σχεδίου «Καλλικράτης», η Θράκη αποτελείται από 365,789 κατοίκους, από τους οποίους οι 27,489 (7,5%) διαμένουν σε ορεινές περιοχές, οι 86,344 (23,7%) διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και οι 251,144 (68,8%) διαμένουν σε πεδινές περιοχές.

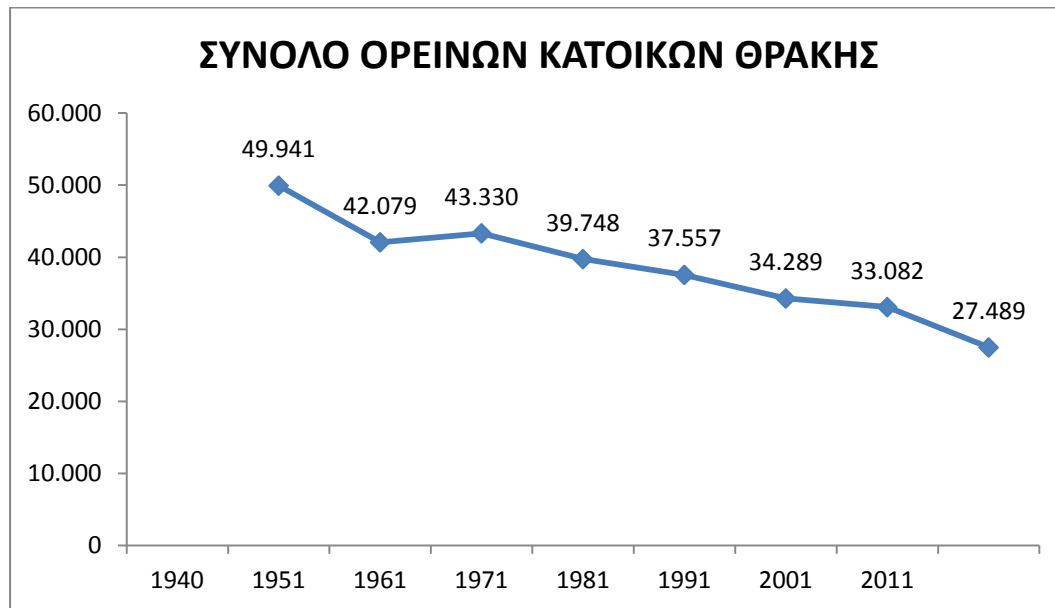
Διάγραμμα 13. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στην Θράκη

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται από το 1940 έως το 2011, η μείωση των κατοίκων που διαμένουν σε ορεινές, αλλά και από την άλλη πλευρά η αύξηση του πληθυσμού στις πεδινές περιοχές και ημιορεινές περιοχές. Πιο συγκεκριμένα, παρατηρείται μετακίνηση του πληθυσμού που διαμένει στην ορεινή περιοχή από το 1940 έως και το 2011 ως προς τις ημιορεινές και πεδινές περιοχές (βλ. Διάγρ. 6). Στη Θράκη, ο ορεινός μειώθηκε κατά 6,37%, ενώ ο ημιορεινός αυξήθηκε κατά 4,34% και ο πληθυσμός στα πεδινά αυξήθηκε ελάχιστα κατά 1,8%.

Όσον αφορά την συγκεκριμένη μετακίνηση πληθυσμού από τις ορεινές περιοχές, φαίνεται πως η συνολική μείωση του πληθυσμού των ορεινών της Θράκης, από το 1940 έως το 2011 είναι 22,452 άτομα. Μείωση των κατοίκων σημειώνεται στις ορεινές περιοχές όπως φαίνεται και από το ακόλουθο γράφημα από το 2001 στο

2011 κατά 20%, που οδηγεί στην αύξηση κατοίκων στις πεδινές περιοχές μόλις κατά .02% από το 2001 στο 2011. Αξίζει να σημειωθεί όμως ότι παρόλη τη μεγάλη μείωση των κατοίκων ορεινών περιοχών και την ελάχιστη αύξηση των πεδινών περιοχών, σημαντική αύξηση κατά 10% σημειώνεται και στις ημιορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011 στην Π. Θράκης.

Διάγραμμα 14. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Θράκης

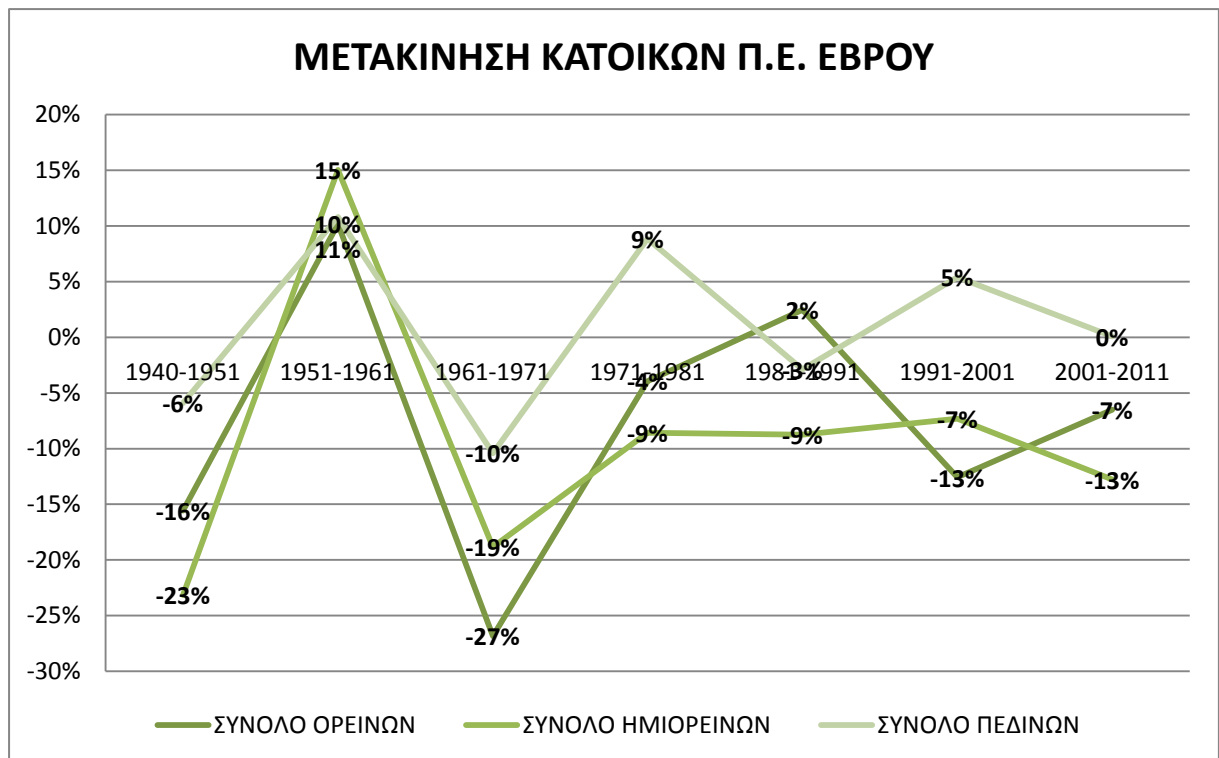
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Ακολουθως, παρουσιάζεται η πληθυσμιακή κατανομή των κατοίκων της Θράκης ως προς τις τρεις Περιφερειακές Ενότητες που την απαρτίζουν, Π.Ε. Έβρου, Π.Ε. Ξάνθης και Π.Ε. Ροδόπης, όπου και παρατηρείται η ίδια εικόνα ως προς την μετακίνηση των κατοίκων από τις ορεινές στις ημιορεινές ή πεδινές περιοχές στο πέρασμα του χρόνου.

2.3.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφέρειας Έβρου

Η Π.Ε. Έβρου απαρτίζεται από 13 δήμους. 87 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Έβρου, 3 ορεινές, 14 ημιορεινές και 70 πεδινές.

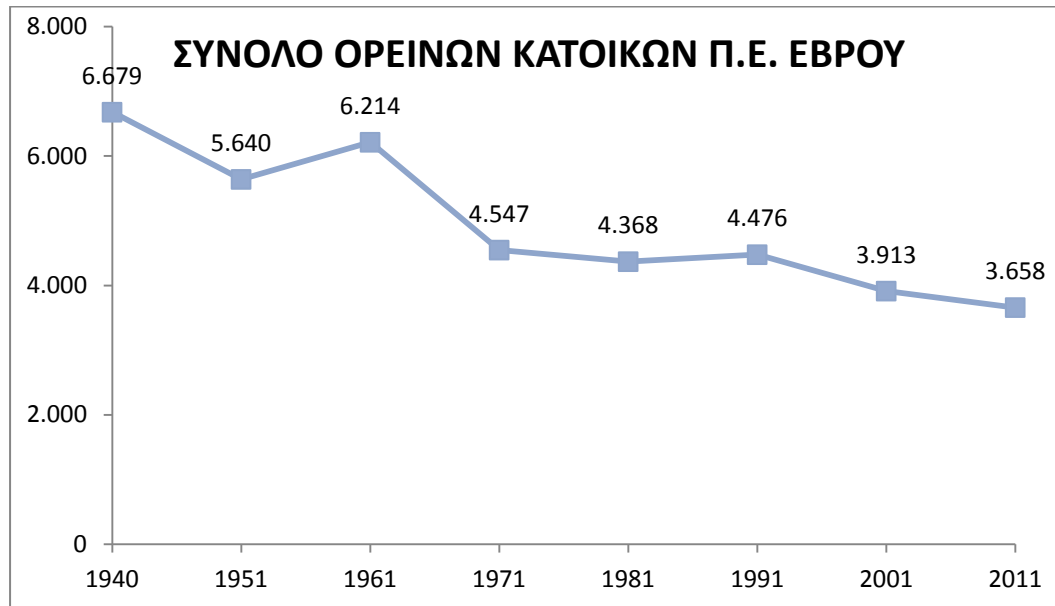
Το 2011, η Π.Ε. Έβρου αποτελείται από 147,947 άτομα, όπου το 2,5% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 5,8% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 91,7% σε πεδινές περιοχές. Από το 1940 έως το 2011, τα πεδινά της Π.Ε. Έβρου παρουσιάζουν μια συνολική αύξηση 6% του πληθυσμού τους. Το ίδιο χρονικό διάστημα τα ημιορεινά είχαν συνολικά μια απώλεια της τάξης του 65% του πληθυσμού τους, ενώ τα ορεινά απώλεσαν το 55% των κατοίκων τους.

Διάγραμμα 15. Μεταβολή Πληθυσμού σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Έβρου

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Ειδικότερα, ο πληθυσμός των ορεινών περιοχών ελαττώθηκε κατά 3,021 κατοίκους.

Διάγραμμα 16. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Έβρου

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

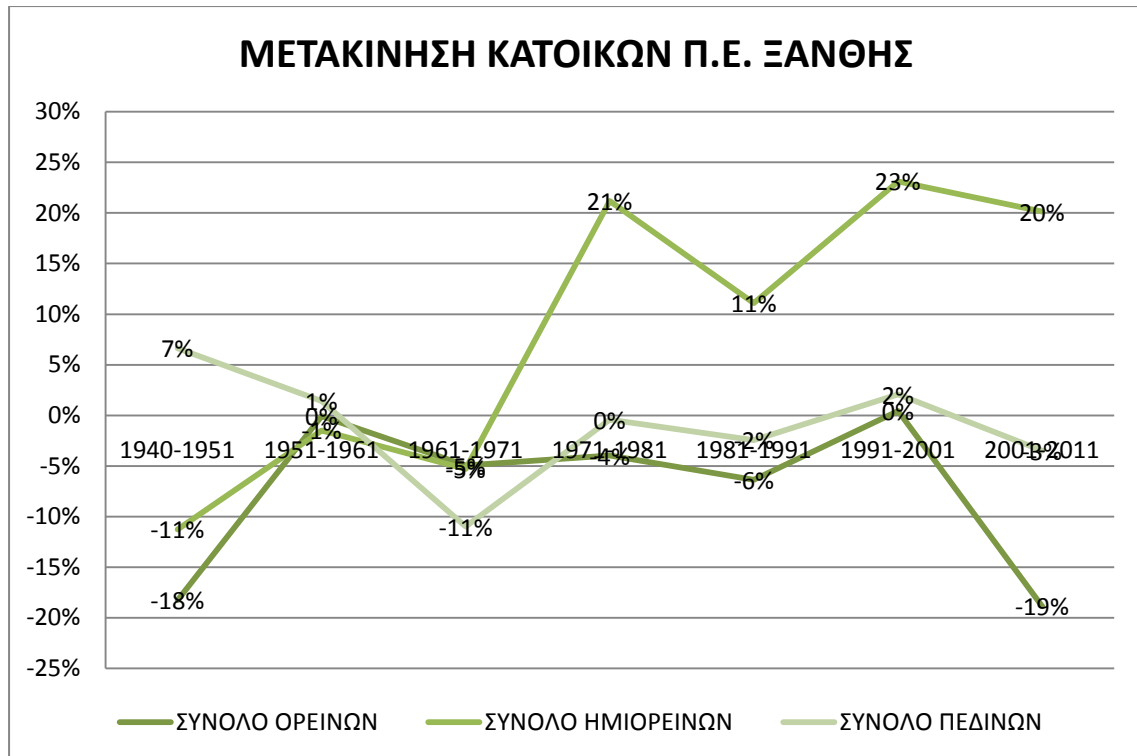
Παρατηρείται μείωση κατά 13,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά αύξηση κατά μόλις 8,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Μείωση κατά 7,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Έβρου παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 μόλις κατά 1%. Ενδιαφέρον αποτελεί το γεγονός ότι το ορεινό Δ.Δ. Καβήσου του Δ. Φερών σημειώνει μείωση των κατοίκων κατά 69% από το 2001 στο 2011, αλλά αντίθετη εικόνα παρουσιάζεται στη πεδινή περιοχή του Δ.Δ. Αλεξανδρούπολης του ομώνυμου δήμου όπου παρατηρείται 18% αύξηση στον πληθυσμό.

2.3.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφέρειας Ξάνθης

Η Π.Ε. Ξάνθης απαρτίζεται από 6 δήμους και 4 κοινότητες. 37 δημοτικές ενότητες ορίζουν τη Π.Ε. Ξάνθης, 13 ορεινές, 5 ημιορεινές και 19 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Ξάνθης αποτελείται από 108,581 άτομα, όπου το 16,3% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 60,3% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 23,4% σε πεδινές περιοχές. Από το 1940 έως το 2011, τα ημιορεινά της Ξάνθης

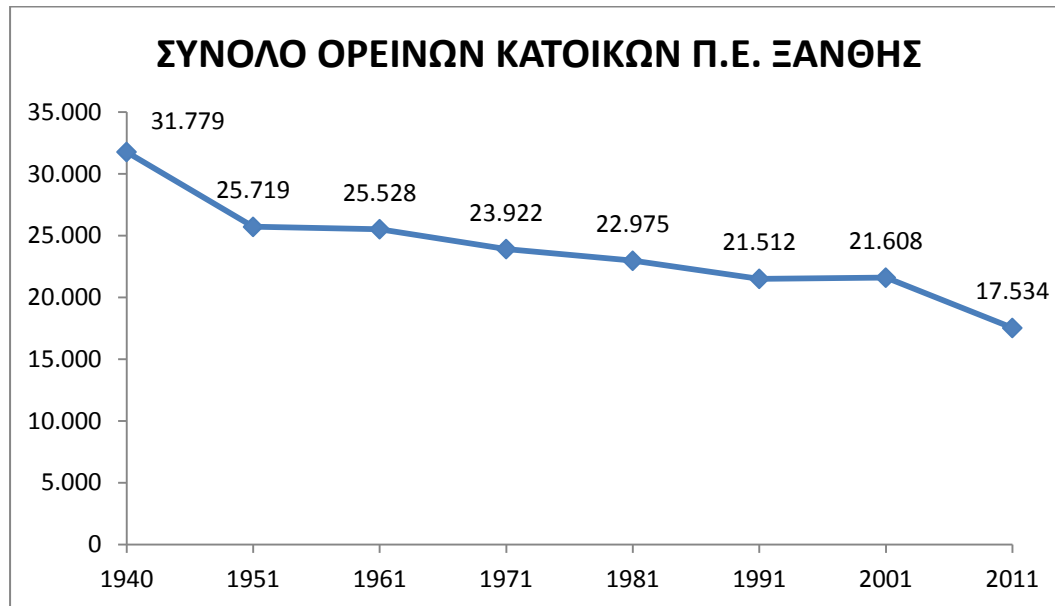
αύξησαν στο 58% τον πληθυσμό τους. Αντιθέτως τα πεδινά απώλεσαν το 6% και τα ορεινά το 52% των κατοίκων τους.

Διάγραμμα 17. Μεταβολή Πληθυσμού σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ξάνθης

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Πιο συγκεκριμένα, τα ορεινά της Περιφερειακής Ενότητας, υπέστησαν μείωση πληθυσμού της τάξης των 14,245 κατοίκων από το 1940 έως το 2011.

Διάγραμμα 18. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ξάνθης

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

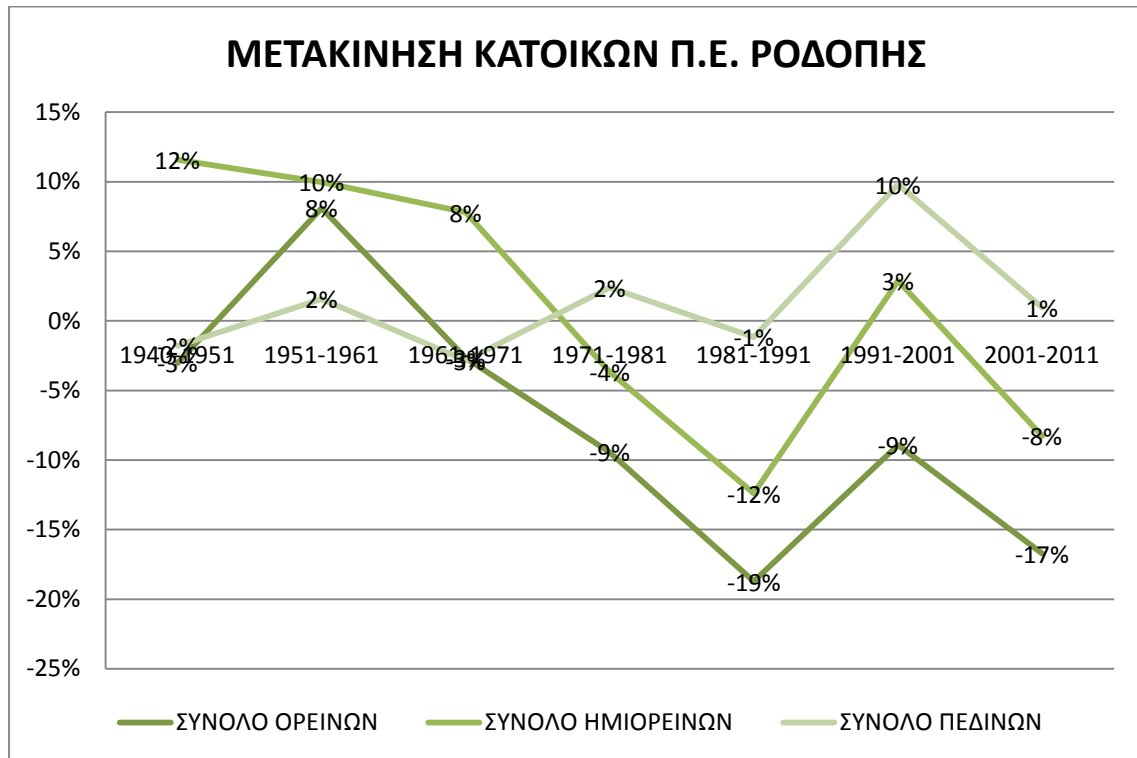
Παρατηρείται αύξηση κατά 20,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά μικρή μείωση κατά 3,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Μείωση κατά 19,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Ξάνθης παρουσιάζει αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 7%. Το ορεινό Δ.Δ. Καρυοφύτου του Δ. Σταυρούπολης σημειώνει μείωση κατά 48% του πληθυσμού από το 2001 στο 2011, αλλά αντίθετη εικόνα παρουσιάζεται στη πεδινή περιοχή του Δ.Δ. Ξάνθης του Δήμου Ξάνθης όπου παρατηρείται 24% αύξηση στον πληθυσμό, από το 2001 στο 2011.

2.3.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Ροδόπης

Η Π.Ε. Ροδόπης απαρτίζεται από 9 δήμους και 1 κοινότητα. 90 δημοτικές ενότητες ορίζουν τη Π.Ε. Ροδόπης, 8 ορεινές, 18 ημιορεινές και 64 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Ροδόπης αποτελείται από 109,261 άτομα, όπου το 5,8% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 11,6% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 82,6% σε πεδινές περιοχές. Στο χρονικό διάστημα 1940-2011, τα ημιορεινά της Π.Ε. Ροδόπης υπέστησαν αύξηση πληθυσμού της τάξης του 9%. Ίδιο ποσοστό αύξησης παρουσίασαν και οι πεδινές περιοχές της, ενώ στα ορεινά ο πληθυσμός μειώθηκε κατά 52%.

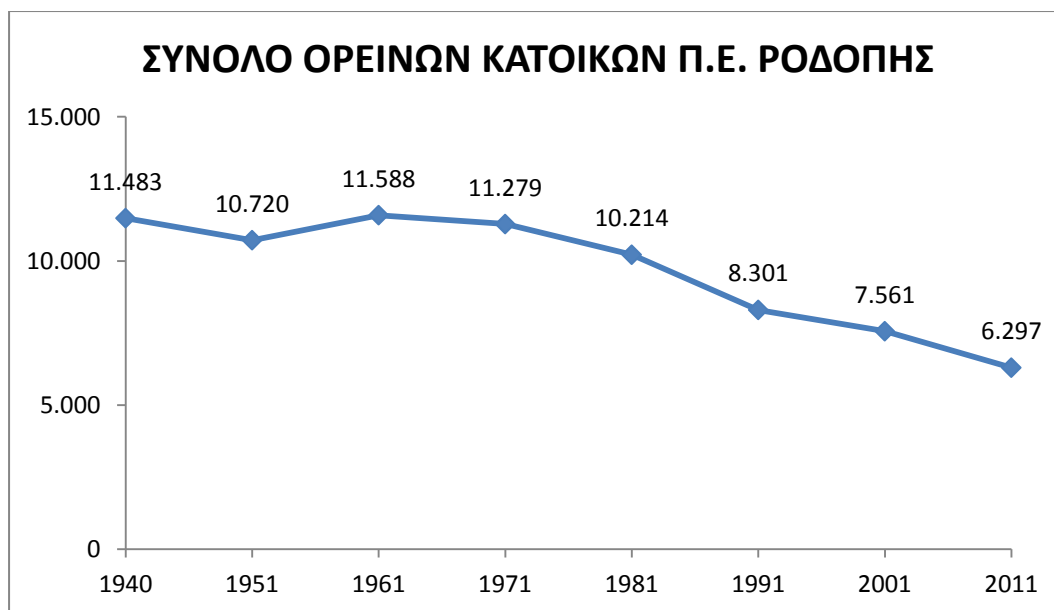

Διάγραμμα 19. Μεταβολή Πληθυσμού σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ροδόπης

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Ο πληθυσμός των ορεινών περιοχών της Π.Ε. Ροδόπης ελαττώθηκε κατά 5,186 κατοίκους από το 1940 έως το 2011.

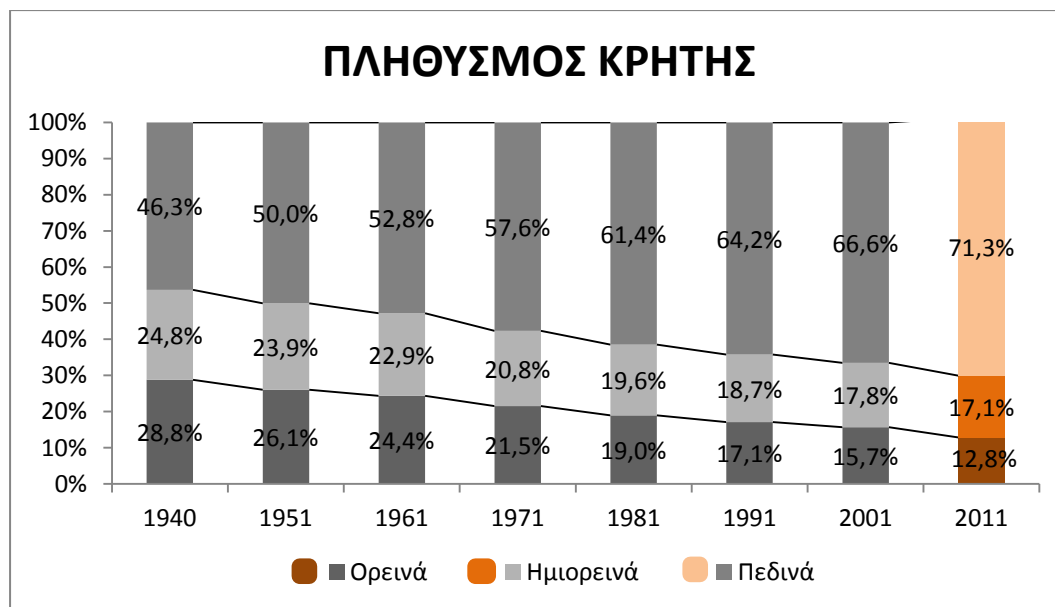
Διάγραμμα 20. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ροδόπης

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται μείωση κατά 8,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά αύξηση κατά 1,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Σημαντική μείωση κατά 17,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Ροδόπης παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 μόλις κατά 1%. Αντιθέτως με τις υπόλοιπες Περιφερειακές Ενότητες, όπου και παρουσιάζεται αύξηση συνήθως στις πεδινές περιοχές και μείωση στις ορεινές περιοχές, η μεγαλύτερη μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 σημειώνεται σε πεδινή περιοχή. Το πεδινό Δ.Δ. Αρωγή του Δ. Αιγείρου σημειώνει μείωση κατά 96% του πληθυσμού από το 2001 στο 2011.

2.4 Περιφέρεια Κρήτης

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, το 2011, και ύστερα από την εφαρμογή του σχεδίου «Καλλικράτης», η Κρήτη αποτελείται από 615,159 κατοίκους, από τους οποίους οι 79,007 (12,7%) διαμένουν σε ορεινές περιοχές, οι 105,100 (16,9%) διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και οι 438,536 (70,4%) διαμένουν σε πεδινές περιοχές.

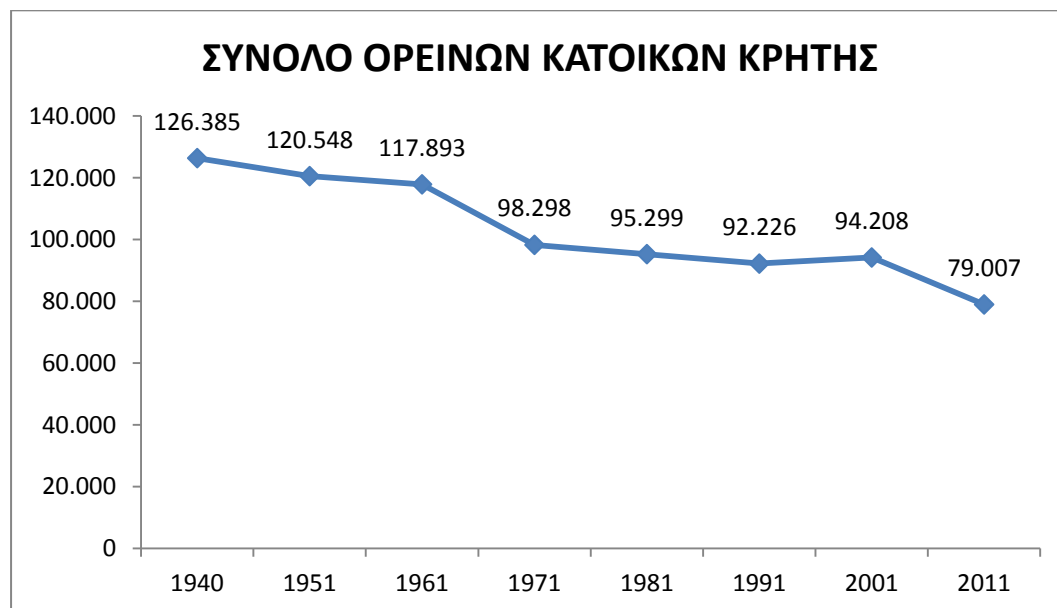

Διάγραμμα 21. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στην Κρήτη

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται από το 1940 έως το 2011, η μείωση των κατοίκων που διαμένουν σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές, αλλά και από την άλλη πλευρά η αύξηση του πληθυσμού στις πεδινές περιοχές. Πιο συγκεκριμένα, παρατηρείται μετακίνηση του πληθυσμού που διαμένει στην ορεινή περιοχή από το 1940 έως και το 2011 ως προς τις ημιορεινές και ορεινές περιοχές (βλ. Διάγρ. 20). Στη Κρήτη, ο ορεινός πληθυσμός μειώθηκε κατά 16%, ο ημιορεινός κατά 7,74%, ενώ ο πληθυσμός στα πεδινά αυξήθηκε κατά 32,7%.

Όσον αφορά την συγκεκριμένη μετακίνηση πληθυσμού από τις ορεινές περιοχές, φαίνεται πως η συνολική μείωση του πληθυσμού των ορεινών της Θράκης, από το 1940 έως το 2011 είναι 47,378 άτομα. Μείωση των κατοίκων σημειώνεται στις ορεινές περιοχές όπως φαίνεται και από το ακόλουθο γράφημα από το 2001 στο 2011 κατά 16,1% και στις ημιορεινές περιοχές κατά 1,6%, που οδηγεί στην αύξηση κατοίκων στις πεδινές περιοχές κατά 9,6% από το 2001 στο 2011.

Διάγραμμα 22. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Κρήτης

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

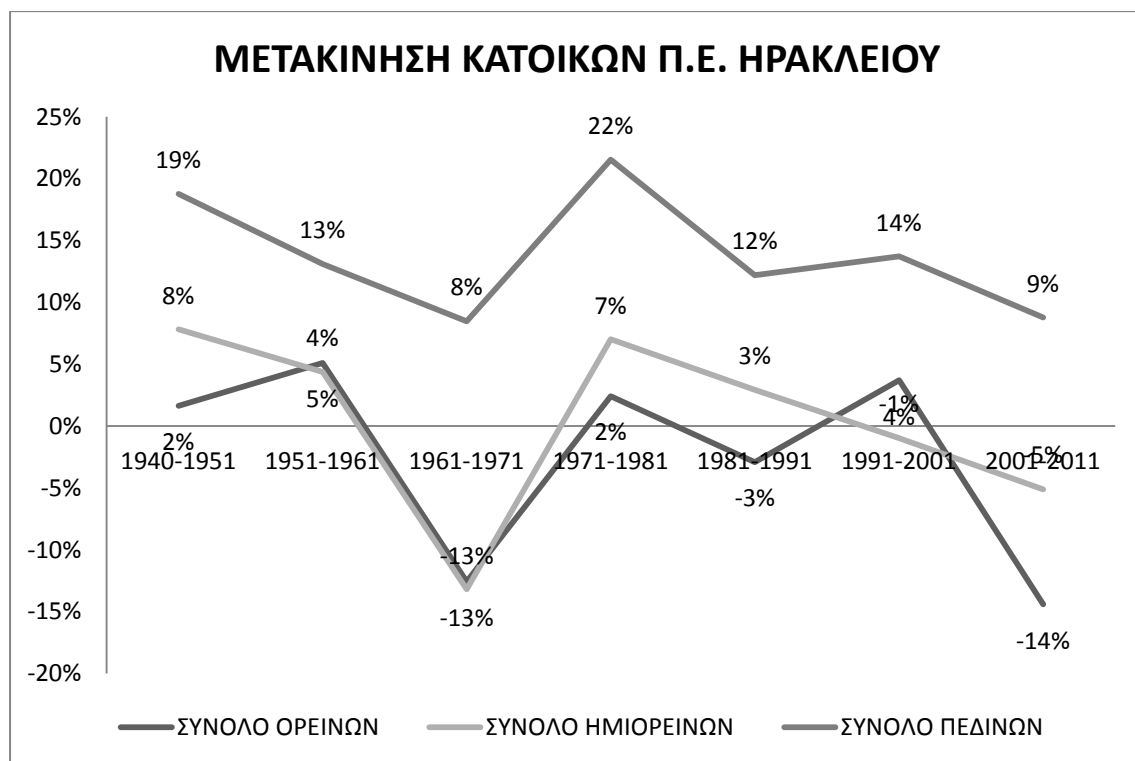
Ακολούθως, παρουσιάζεται η πληθυσμιακή κατανομή των κατοίκων της Κρήτης ως προς τις τέσσερις Περιφερειακές Ενότητες που την απαρτίζουν, Π.Ε. Ηρακλείου, Π.Ε. Λασιθίου, Π.Ε. Ρεθύμνης και Π.Ε. Χανίων, όπου και παρατηρείται

η ίδια εικόνα ως προς την μετακίνηση των κατοίκων από τις ορεινές στις ημιορεινές ή πεδινές περιοχές στο πέρασμα του χρόνου.

2.4.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου

Η Π.Ε. Ηρακλείου απαρτίζεται από 26 δήμους, 194 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Ηρακλείου, 52 ορεινές, 47 ημιορεινές και 95 πεδινές.

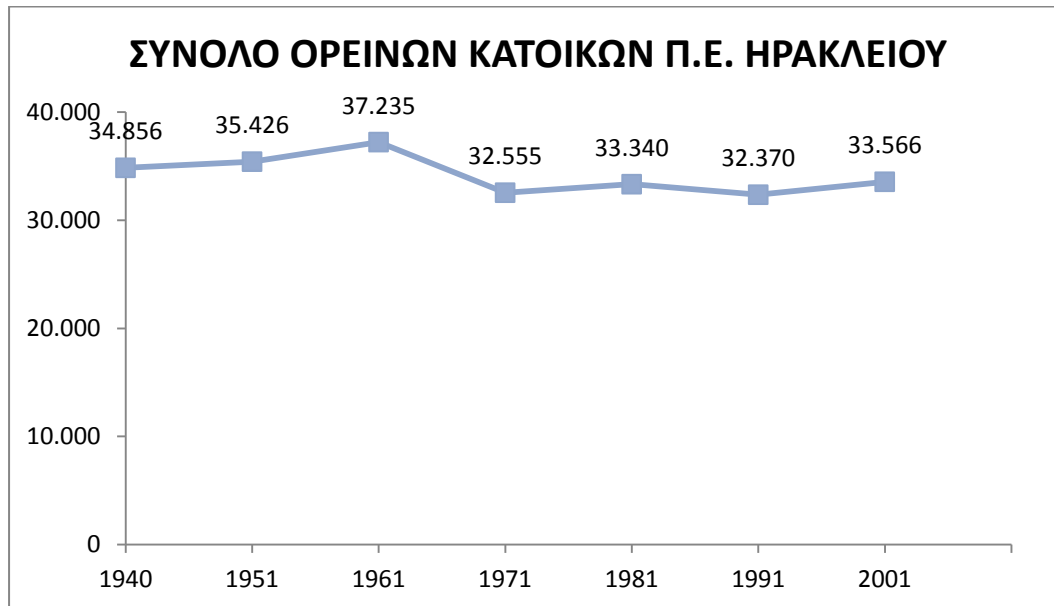
Το 2011, η Π.Ε. Ηρακλείου αποτελείται από 297,697 άτομα, όπου το 9,4% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 11,6% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 79,0% σε πεδινές περιοχές. Στο χρονικό διάστημα 1940-2011, τα πεδινά του Ηρακλείου αύξησαν κατά 97% τον πληθυσμό τους, ενώ τα ημιορεινά κατά 3%. Αντιθέτως, ο πληθυσμός των ορεινών περιοχών την ίδια περίοδο μειώθηκε κατά 16%.

Διάγραμμα 23. Μεταβολή Πληθυσμού σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ηρακλείου

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Ο πληθυσμός των ορεινών του Ηρακλείου τελικά μειώθηκε κατά 1,290 κατοίκους από το 1940 έως το 2011.

Διάγραμμα 24. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ηρακλείου

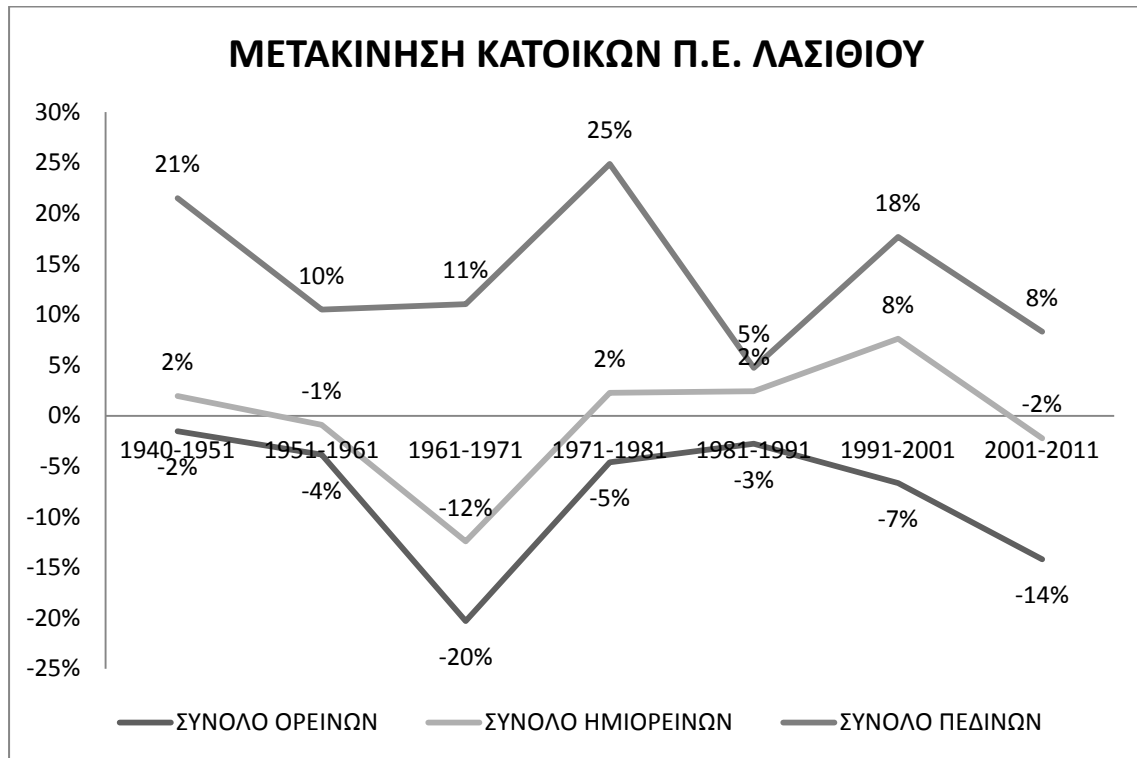
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται μείωση κατά 5,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά αύξηση κατά 9,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Σημαντική μείωση κατά 14,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Ηρακλείου παρουσιάζει αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 μόλις κατά 2%. Η μεγαλύτερη μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 σημειώνεται σε πεδινή περιοχή, όπου το Δ.Δ. Χουστουλιανών του Δ. Γορτύνας σημειώνει μείωση κατά 100% του πληθυσμού από το 2001 στο 2011. Αντιθέτως, η πεδινή περιοχή του Δ.Δ. Αλαγνίου του Δ. Καζαντζάκη σημειώνει ραγδαία αύξηση κατά 181% του πληθυσμού από το 2001 στο 2011.

2.4.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου

Η Π.Ε. Λασιθίου απαρτίζεται από 8 δήμους. 88 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Λασιθίου, 33 ορεινές, 45 ημιορεινές και 10 πεδινές.

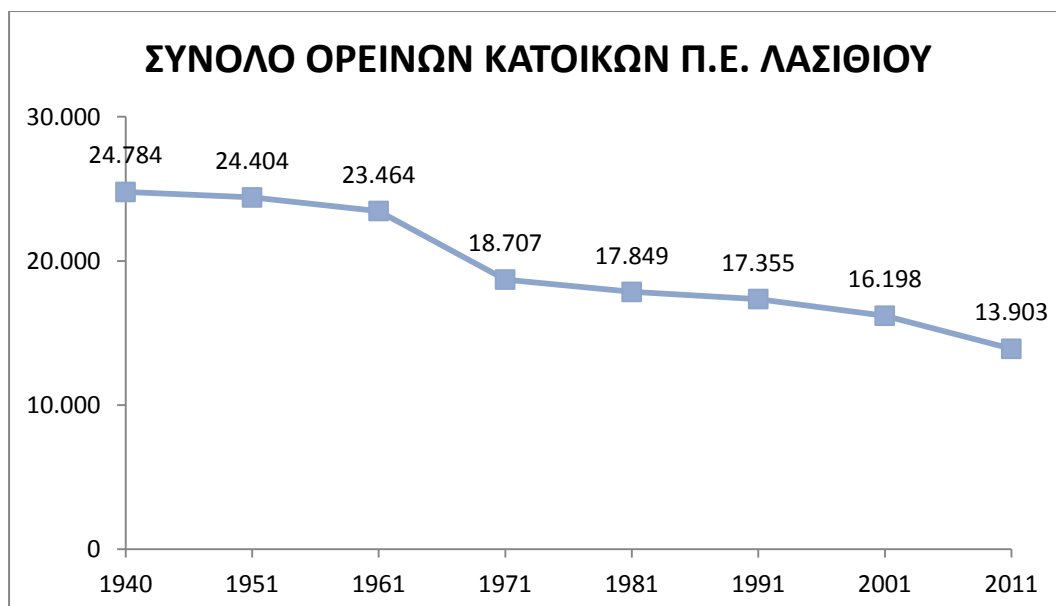
Το 2011, η Π.Ε. Λασιθίου αποτελείται από 72,568 άτομα, όπου το 18,5% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 46,3% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 35,3% σε πεδινές περιοχές. Από το 1940 έως το 2011, τα ορεινά της Π.Ε. Λασιθίου μείωσαν τον πληθυσμό τους κατά 55%, ενώ τα ημιορεινά κατά 1%. Αντιθέτως, ο πληθυσμός στα πεδινά αυξήθηκε κατά 98%.

Διάγραμμα 25. Μεταβολή Πληθυσμού σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Λασιθίου

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Στην εν λόγω Περιφερειακή Ενότητα ο πληθυσμός των ορεινών τελικά ελαττώθηκε κατά 10,881 κατοίκους από το 1940 έως το 2011.

Διάγραμμα 26. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Λασιθίου

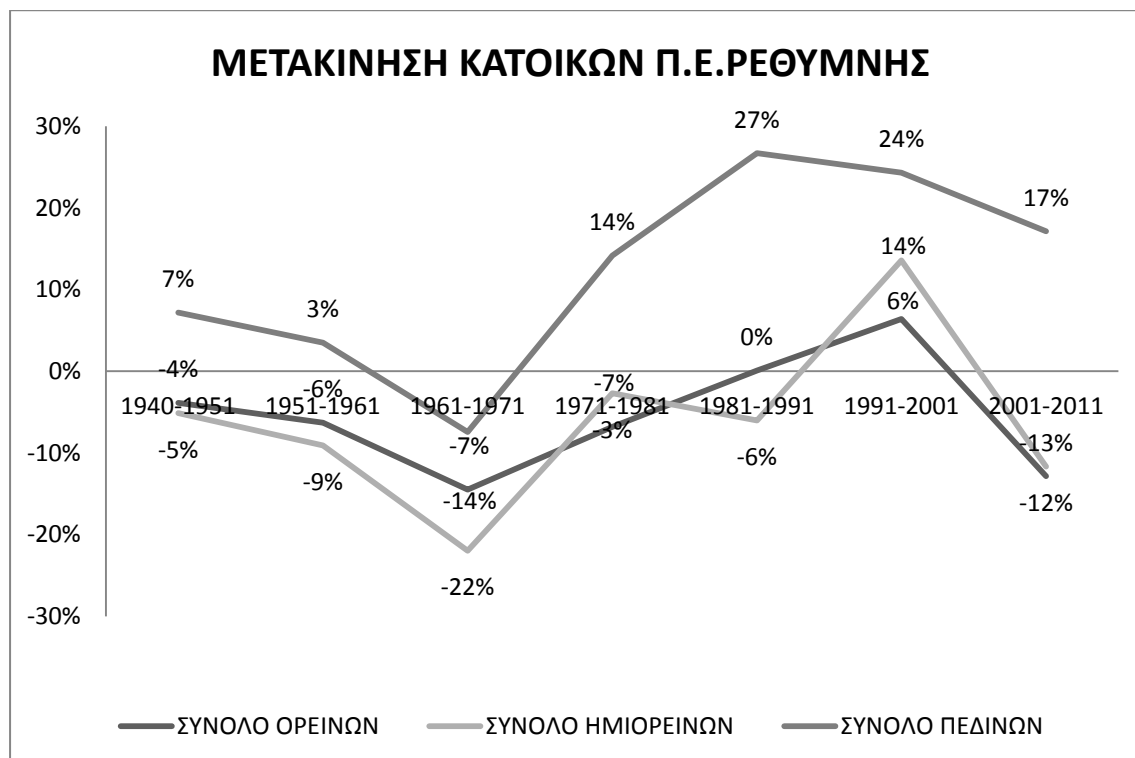
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται μικρή μείωση κατά 2,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά αύξηση κατά 8,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Σημαντική μείωση κατά 14,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Λασιθίου παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 μόλις κατά 1%. Η μεγαλύτερη μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 σημειώνεται σε πεδινή περιοχή. Το πεδινό Δ.Δ. Μιλάτου του Δ. Νεάπολης σημειώνει μείωση κατά 100% του πληθυσμού από το 2001 στο 2011, ενώ η ημιορεινή περιοχή του Δ.Δ. Μητάτου του Δ. Ιτάνου παρουσιάζει αύξηση ατόμων κατά 109% από το 2001 στο 2011.

2.4.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνης

Η Π.Ε. Ρεθύμνης απαρτίζεται από 11 δήμους, 133 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Ρεθύμνης, 64 ορεινές, 33 ημιορεινές και 36 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Ρεθύμνης αποτελείται από 85,609 άτομα, όπου το 26,2% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 9,5% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 64,3% σε πεδινές περιοχές. Τα ορεινά της Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνης απώλεσε πληθυσμό της τάξης του 38%, ενώ το ποσοστό μείωσης στα ημιορεινά αγγίζει το 43%. Από την άλλη, ο πληθυσμός στα πεδινά αυξήθηκε κατά 85%.

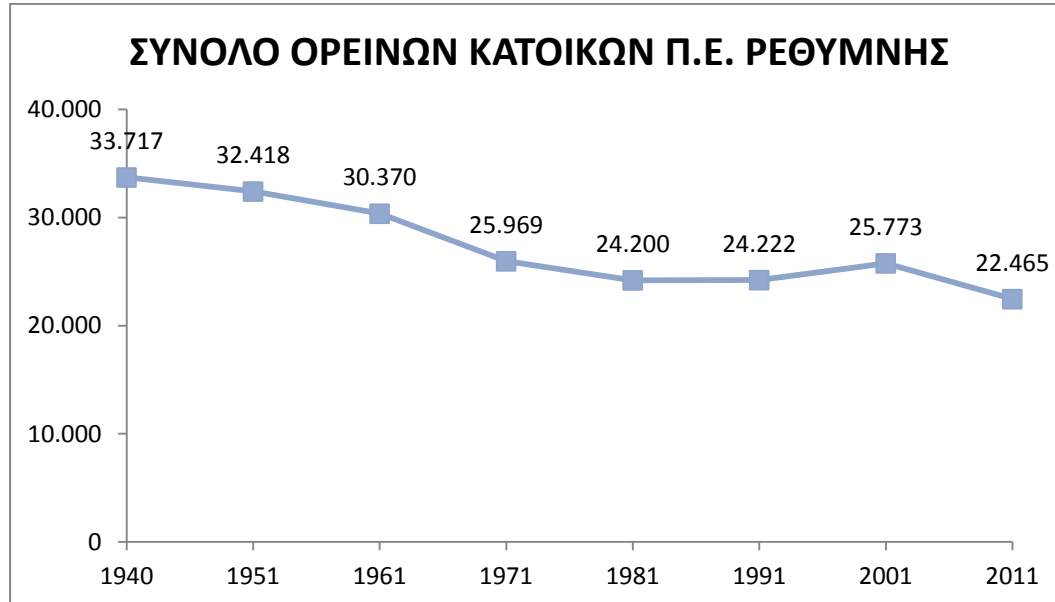

Διάγραμμα 27. Μεταβολή Πληθυσμού σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ρεθύμνης

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Τα ορεινά του Ρεθύμνου, από το 1940 έως το 2011 υπέστησαν μείωση πληθυσμού 11,252 κατοίκων (ποσοστό 33%).

Διάγραμμα 28. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ρεθύμνης

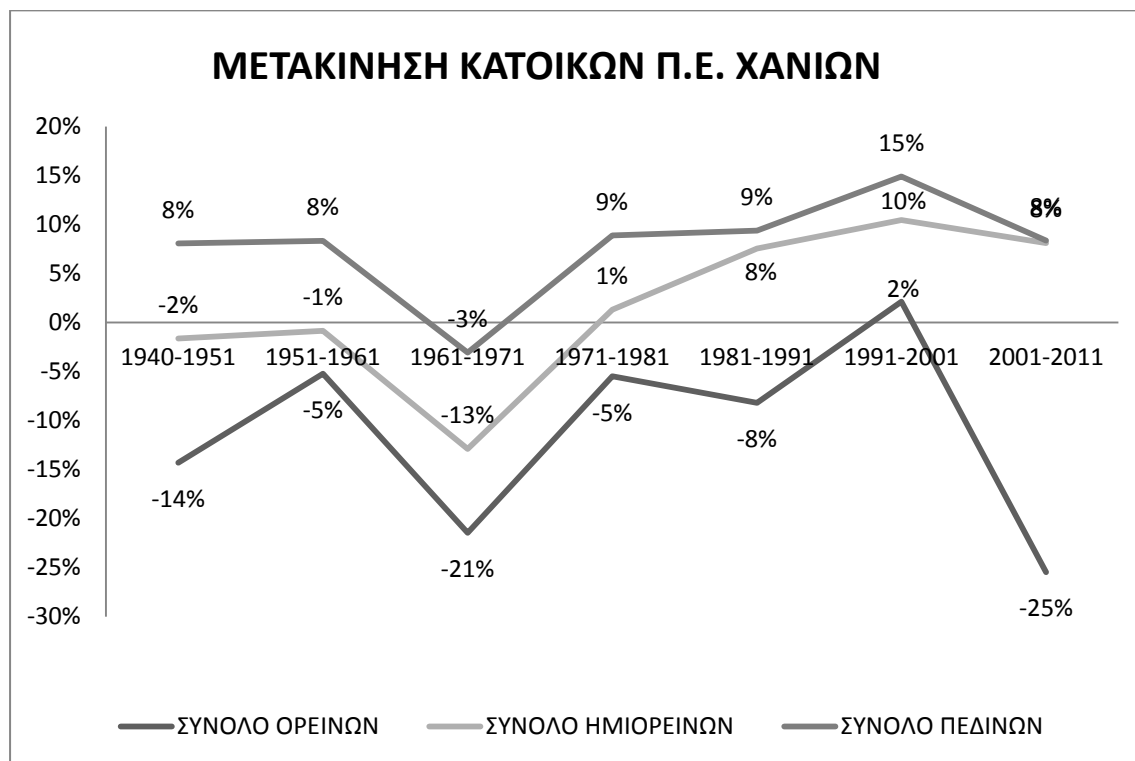
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται μείωση κατά 12,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά αύξηση κατά 17,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Σημαντική μείωση κατά 13,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Ρεθύμνης παρουσιάζει αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 4%. Αντιθέτως με την πλειονότητα των νομών που έχουν παρουσιαστεί άνωθεν, όπου και παρουσιάζεται αύξηση συνήθως στις πεδινές περιοχές και μείωση στις ορεινές περιοχές, η μεγαλύτερη αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 σημειώνεται σε ορεινή περιοχή. Το Δ.Δ. Μαρουλά του Δ. Ρεθύμνης σημειώνει αύξηση κατά 151% του πληθυσμού από το 2001 (218 κάτοικοι) στο 2011 (547 κάτοικοι). Μείωση βεβαίως σημειώνεται και σε ορεινές περιοχές, όπως του Δ.Δ. Ορνές του Δ. Λάμπης, όπου σημειώνεται μείωση πληθυσμού κατά 74% από το 2001 στο 2011, ύστερα από την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης».

2.4.4 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφέρειας Χανίων

Η Π.Ε. Χανίων απαρτίζεται από 23 δήμους και 2 κοινότητες. 163 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Χανίων, 56 ορεινές, 40 ημιορεινές και 67 πεδινές.

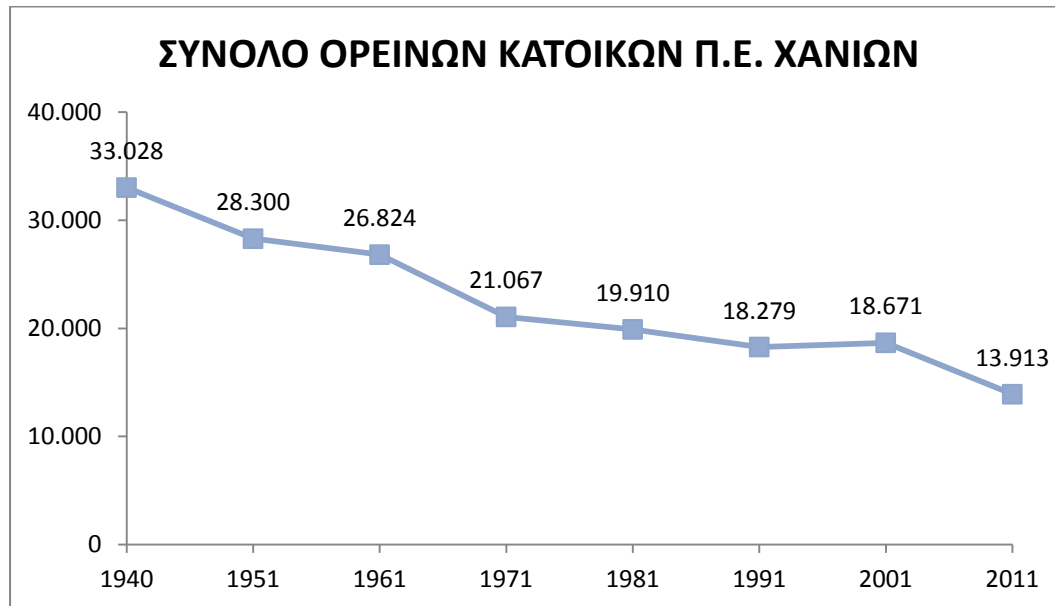
Το 2011, η Π.Ε. Χανίων αποτελείται από 156,585 άτομα, όπου το 8,9% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 17,1% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 74,0% σε πεδινές περιοχές. Ο πληθυσμός των ορεινών της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων στο διάστημα 1940-2011 μειώθηκε κατά 76%. Αντίθετα, ο πληθυσμός των ημιορεινών αυξήθηκε κατά 11% και των πεδινών κατά 54%.

Διάγραμμα 29. Μεταβολή Πληθυσμού σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Χανίων

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Στην Π.Ε. Χανίων, πληθυσμιακά τα ορεινά μέρη υπέστησαν μείωση της τάξης των 19,115 κατοίκων στο διάστημα από 1940 μέχρι 2011.

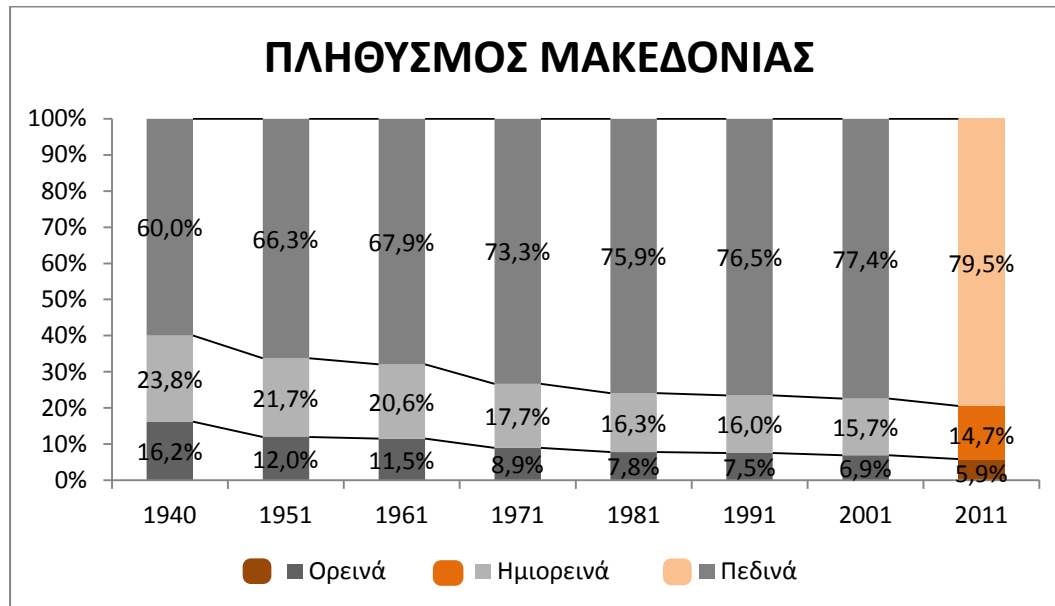
Διάγραμμα 30. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Χανίων

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται αύξηση κατά 8,0% από τις ημιορεινές περιοχές, καθώς σημειώνεται επίσης αύξηση κατά 8,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Σημαντική μείωση κατά 25,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Χανίων παρουσιάζει αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 4%. Η ημιορεινή περιοχή του Δ.Δ. Κόκκινου Χωρίου του Δ. Βάμου σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 68%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 86% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή του Δ.Δ. Πλατυβόλας του Δ. Κεραμίων από το 2001 στο 2011.

2.5 Περιφέρεια Μακεδονίας

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, το 2011, και ύστερα από την εφαρμογή του σχεδίου «Καλλικράτης», η Μακεδονία αποτελείται από 2,402,378 κατοίκους, από τους οποίους οι 140,614 (5,9%) διαμένουν σε ορεινές περιοχές, οι 352,737 (14,7%) διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και οι 1,909,027 (79,5%) διαμένουν σε πεδινές περιοχές.

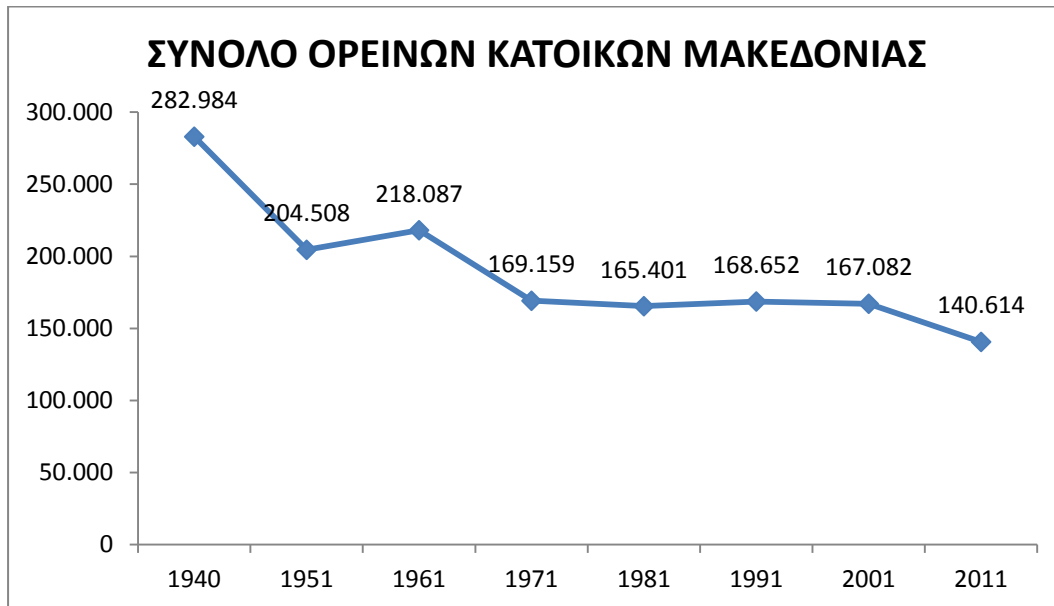

Διάγραμμα 31. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στην Μακεδονία

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται από το 1940 έως το 2011, η μείωση των κατοίκων που διαμένουν σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές, αλλά και από την άλλη πλευρά η αύξηση του πληθυσμού στις πεδινές περιοχές (βλ. Διάγρ. 30). Αναλυτικά, στη Μακεδονία, ο ορεινός πληθυσμός μειώθηκε κατά 10,38%, ο ημιορεινός κατά 9,14%, ενώ ο πληθυσμός στα πεδινά αυξήθηκε κατά 19,5%, από το 1940 έως το 2011.

Όσον αφορά την συγκεκριμένη μετακίνηση πληθυσμού από τις ορεινές περιοχές, φαίνεται πως η συνολική μείωση του πληθυσμού των ορεινών της Μακεδονίας, από το 1940 έως το 2011 είναι 142,370 άτομα. Μείωση των κατοίκων σημειώνεται στις ορεινές περιοχές όπως φαίνεται και από το ακόλουθο γράφημα από το 2001 στο 2011 κατά 15,8% και στις ημιορεινές περιοχές κατά 7,4%, που οδηγεί στην αύξηση κατοίκων στις πεδινές περιοχές κατά 1,7% από το 2001 στο 2011.

Διάγραμμα 32. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Μακεδονίας

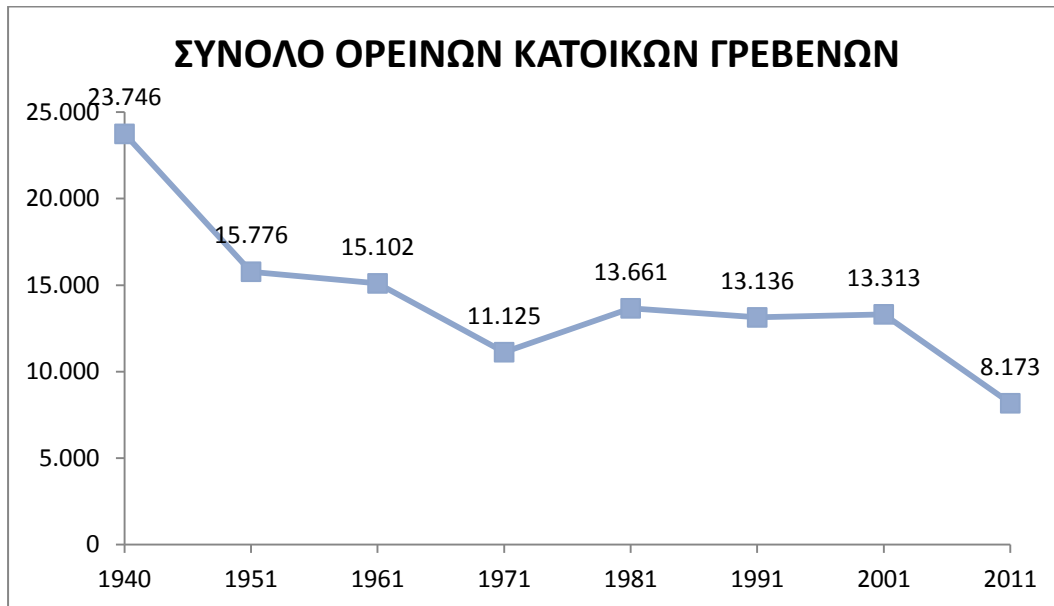
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Ακολούθως, παρουσιάζεται η πληθυσμιακή κατανομή των κατοίκων της Μακεδονίας ως προς τις δέκα τέσσερις Περιφερειακές Ενότητες που την απαρτίζουν.

2.5.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Γρεβενών

Η Π.Ε. Γρεβενών απαρτίζεται από 8 δήμους και 7 κοινότητες. 70 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Γρεβενών, 36 ορεινές, 24 ημιορεινές και 10 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Γρεβενών αποτελείται από 31,757 άτομα, όπου το 25,7% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 66,3% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 7,9% σε πεδινές περιοχές. Από το 1940 έως το 2011, ο ορεινός πληθυσμός της Π.Ε. Γρεβενών ελαττώθηκε κατά 15573 κατοίκους, δηλαδή σε ποσοστό 65%

Διάγραμμα 33. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Γρεβενών

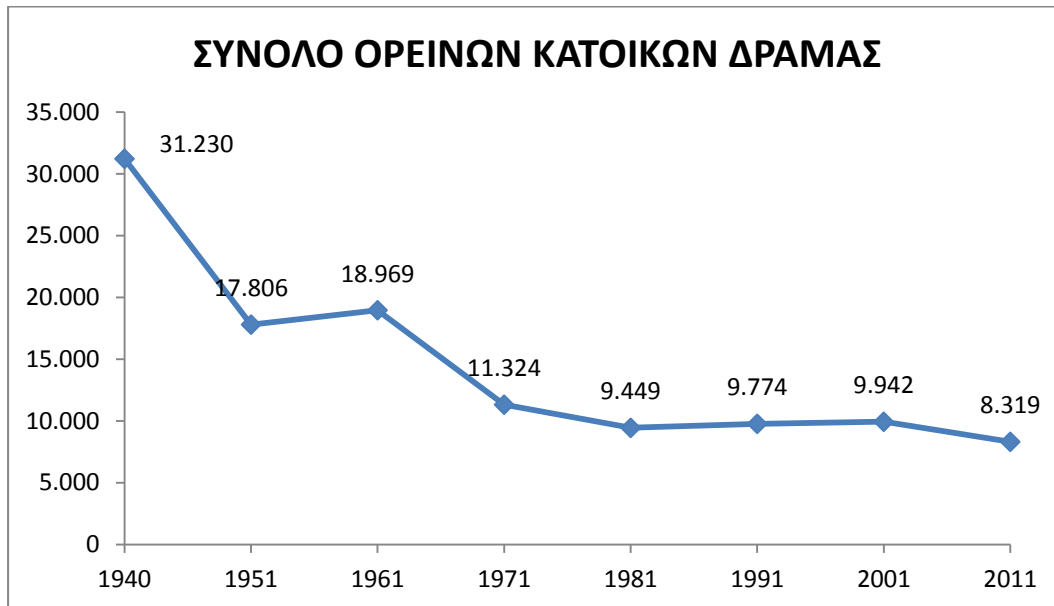
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται αύξηση κατά 1,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά σημειώνεται αρκετή μείωση κατά 34,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Σημαντική μείωση κατά 39,0% σημειώνεται εξίσου στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Γρεβενών παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 16%. Η πεδινή περιοχή του Δ.Δ. Φελίου του Δ. Γρεβενών σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 195%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 96% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή του Δ.Δ. Καλλονής του Δ. Κοσμά του Αιτωλού από το 2001 στο 2011.

2.5.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Δράμας

Η Π.Ε. Δράμας απαρτίζεται από 8 δήμους και 1 κοινότητα. 71 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Δράμας, 23 ορεινές, 23 ημιορεινές και 25 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Δράμας αποτελείται από 98,287 άτομα, όπου το 8,5% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 17,6% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 74,0% σε πεδινές περιοχές. Στην Περιφερειακή Ενότητα Δράμας, ο πληθυσμός των ορεινών της περιοχών μειώθηκε κατά 22,911 κατοίκους, δηλαδή κατά ποσοστό 73% από το 1940 έως το 2011.

Διάγραμμα 34. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Δράμας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

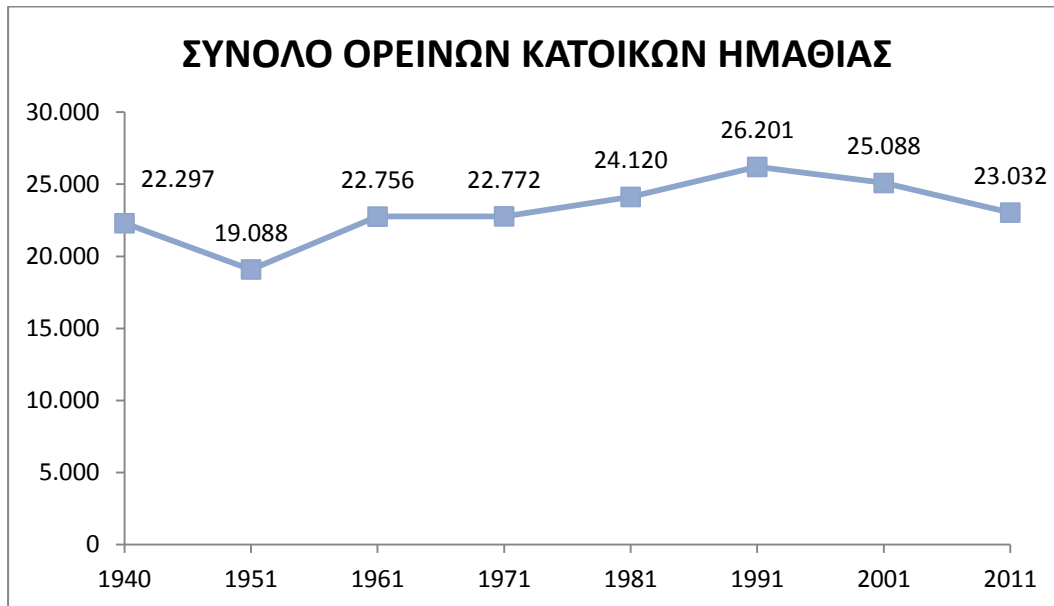
Παρατηρείται μείωση κατά 13,0% από τις ημιορεινές περιοχές, καθώς σημειώνεται επίσης μικρότερη μείωση κατά 2,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Σημαντική μείωση κατά 16,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Δράμας παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 5%. Η ορεινή περιοχή του Δ.Δ. Καταφύτου του Δ. Κάτω Νευροκοπίου σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 41%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 70% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή του Δ.Δ. Σίλης του Δ. Παρανεστίου από το 2001 στο 2011.

2.5.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Ημαθίας

Η Π.Ε. Ημαθίας απαρτίζεται από 12 δήμους. 68 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Ημαθίας, 12 ορεινές, 5 ημιορεινές και 51 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Ημαθίας αποτελείται από 140,611 άτομα, όπου το 16,4% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 2,7% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 80,9% σε πεδινές περιοχές. Στο διάστημα 1940-2011, ο πληθυσμός των ορεινών περιοχών της Ημαθίας παρουσίασε αύξηση της τάξης των 735 κατοίκων.

Διάγραμμα 35. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ημαθίας

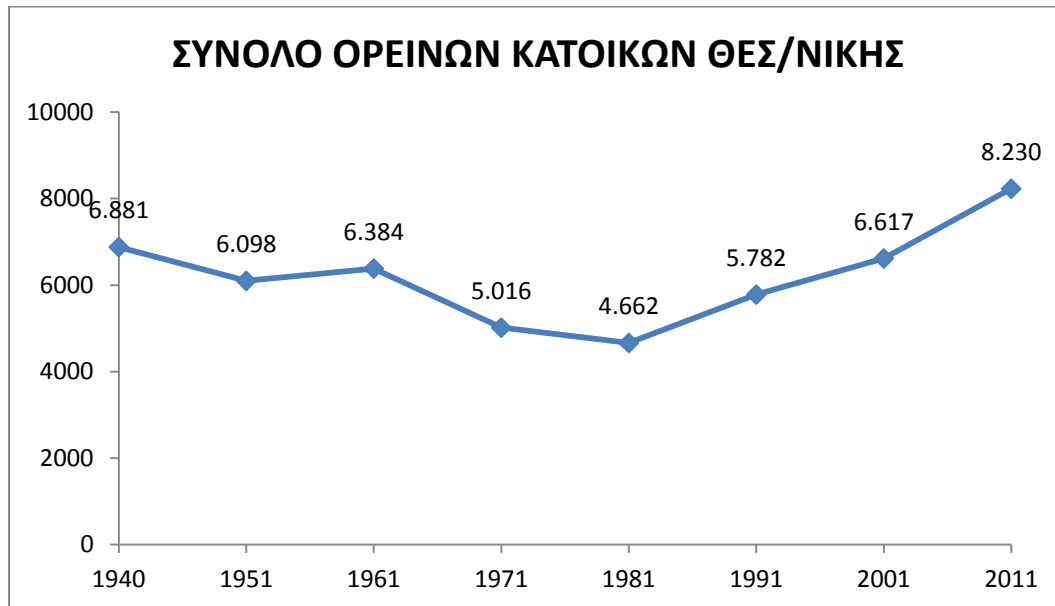
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται αύξηση κατά 6,0% από τις ημιορεινές περιοχές, καθώς σημειώνεται μείωση κατά 1,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Μείωση κατά 8,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Ημαθίας παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 2%. Η ορεινή περιοχή του Δ.Δ. Κουμαριάς του Δ. Βέροιας σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 62%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 100% σημειώνεται στην πεδινή περιοχή του Δ.Δ. Προφήτη Ηλίας του Δ. Βέροιας από το 2001 στο 2011.

2.5.4 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης

Η Π.Ε. Θεσσαλονίκης απαρτίζεται από 43 δήμους και 2 κοινότητες. 128 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Θεσσαλονίκης, 4 ορεινές, 27 ημιορεινές και 97 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Θεσσαλονίκης αποτελείται από 1,110,551 άτομα, όπου το 0,7% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 3,8% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 95,5% σε πεδινές περιοχές. Ο πληθυσμός των ορεινών της Π.Ε. Θεσσαλονίκης στο διάστημα 1940-2011 αυξήθηκε πληθυσμιακά κατά 1,349 κατοίκους.

Διάγραμμα 36. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Θεσ/κης

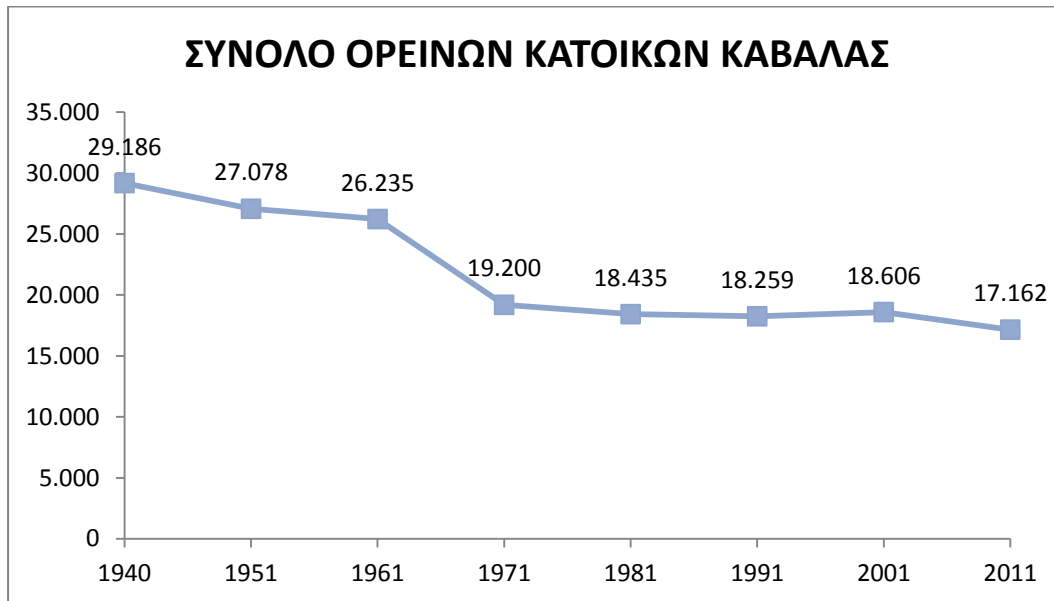
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται μείωση κατά 2,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά σημειώνεται αύξηση κατά 5,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Ενδιαφέρον είναι ότι σημαντική αύξηση κατά 24,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Θεσσαλονίκης παρουσιάζει αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 5%. Η πεδινή περιοχή του Δ.Δ. Καρδιάς του Δ. Μίκρας σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 136%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 65% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή του Δ.Δ. Λιβαδίου του Δ. Βασιλικών από το 2001 στο 2011.

2.5.5 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Καβάλας

Η Π.Ε. Καβάλας απαρτίζεται από 11 δήμους. 79 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Καβάλας, 26 ορεινές, 33 ημιορεινές και 20 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Καβάλας αποτελείται από 138,687 άτομα, όπου το 12,4% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 62,5% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 25,2% σε πεδινές περιοχές. Στην Περιφερειακή Ενότητα της Καβάλας, στο διάστημα από το 1940 έως το 2011, ο πληθυσμός των ορεινών της περιοχών ελαττώθηκε κατά 12,024 άτομα, δηλαδή σε ποσοστό 41%.

Διάγραμμα 37. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Καβάλας

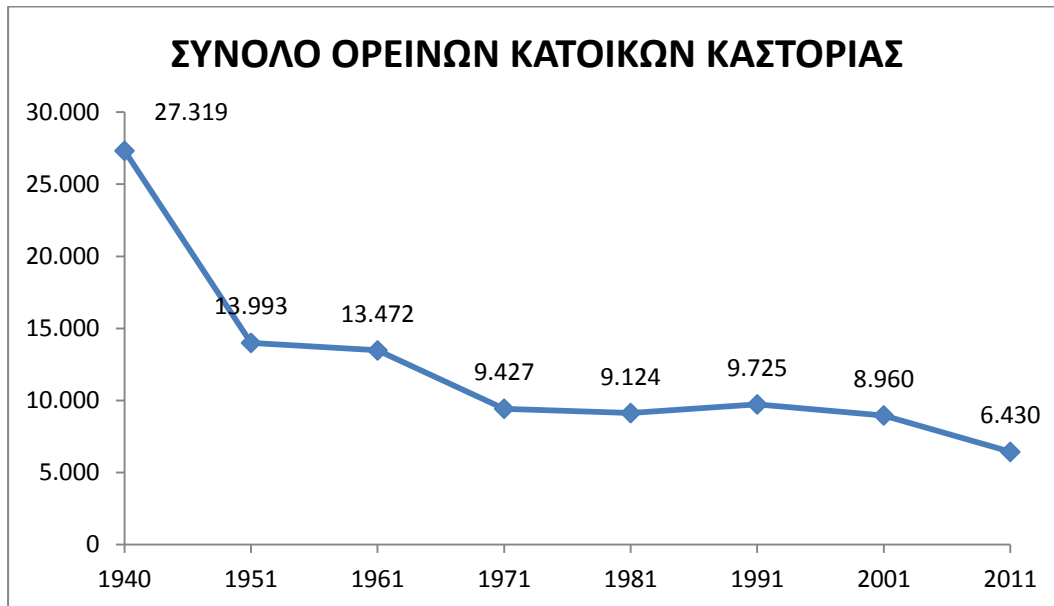
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται μείωση κατά 6,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά σημειώνεται μικρή αύξηση κατά 2,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Μείωση κατά 8,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Καβάλας παρουσιάζει αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 4%. Η ημιορεινή περιοχή του Δ.Δ. Αμυγδαλεώνος του Δ. Φιλίππων σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 61%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 58% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή του Δ.Δ. Διποτάμου του Δ. Ορεινού από το 2001 στο 2011.

2.5.6 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Καστοριάς

Η Π.Ε. Καστοριάς απαρτίζεται από 12 δήμους και 3 κοινότητες. 67 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Καστοριάς, 36 ορεινές, 19 ημιορεινές και 12 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Καστοριάς αποτελείται από 50,322 άτομα, όπου το 12,8% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 55,6% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 31,6% σε πεδινές περιοχές. Οι ορεινές περιοχές της Π.Ε. Καστοριάς υπέστησαν γενναία πληθυσμιακή μείωση από το 1940 μέχρι το 2011 της τάξης του 76%, δηλαδή κατά 20,889 κατοίκους.

Διάγραμμα 38. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Καστοριάς

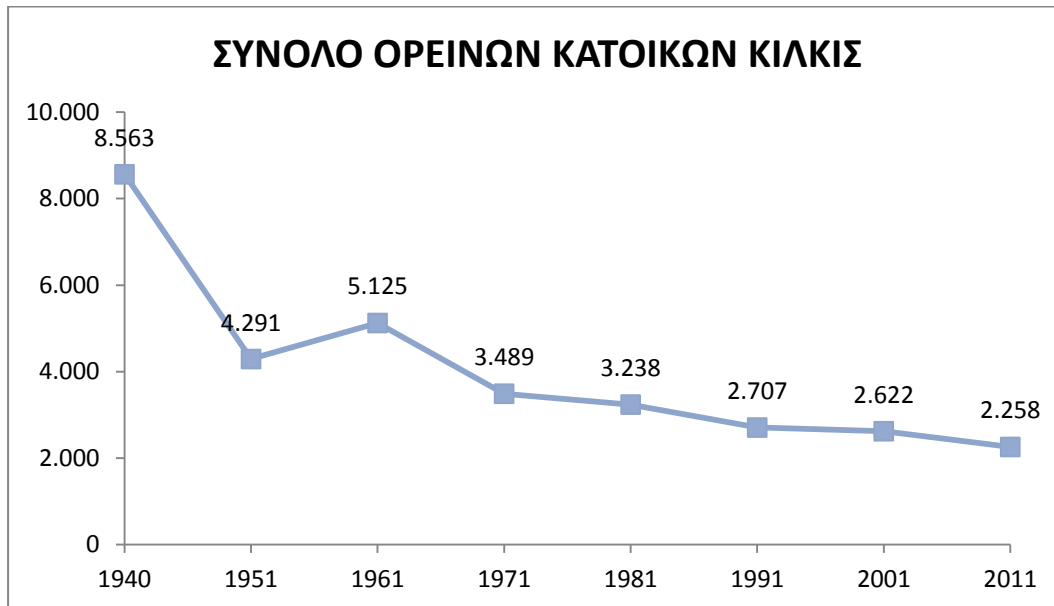
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται μείωση κατά 1,0% από τις ημιορεινές περιοχές, καθώς σημειώνεται επίσης μείωση κατά 2,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Σημαντική μείωση κατά 28,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Καστοριάς παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 6%. Η ημιορεινή περιοχή του Δ.Δ. Λεύκης του Δ. Αγίας Τριάδος σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 21%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 83% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή του Δ.Δ. Πολυανέμου του Δ. Ακριτών από το 2001 στο 2011.

2.5.7 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Κιλκίς

Η Π.Ε. Κιλκίς απαρτίζεται από 11 δήμους και 1 κοινότητα. 84 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Κιλκίς, 8 ορεινές, 15 ημιορεινές και 61 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Κιλκίς αποτελείται από 80,419 άτομα, όπου το 2,8% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 5,8% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 91,4% σε πεδινές περιοχές. Στο Κιλκίς ο πληθυσμός των ορεινών της περιοχών ελαττώθηκε κατά 6,305 κατοίκους από το 1940 έως το 2011.

Διάγραμμα 39. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Κιλκίς

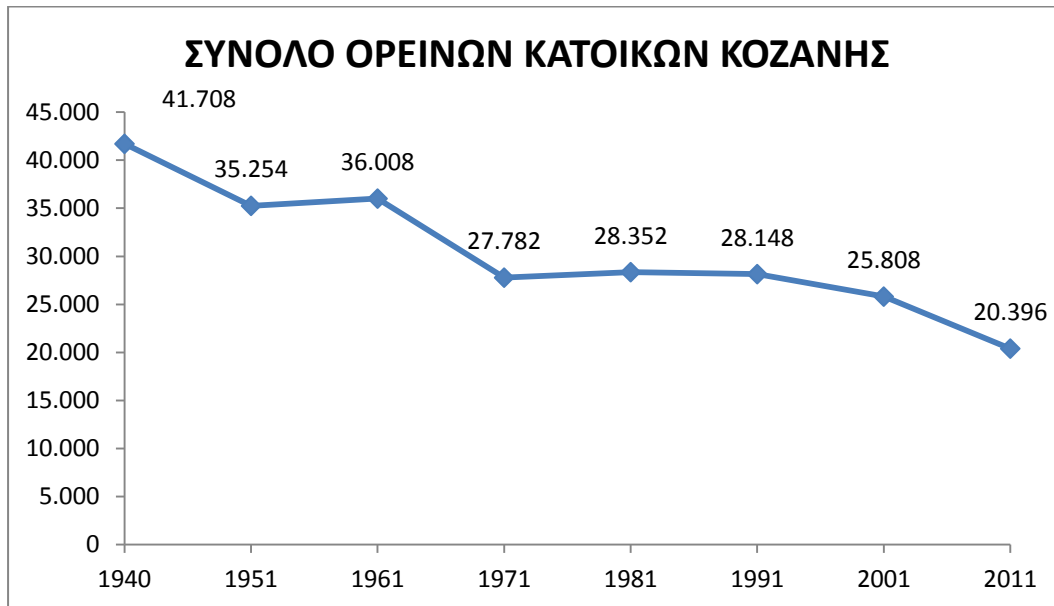
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται μείωση κατά 23,0% από τις ημιορεινές περιοχές, καθώς σημειώνεται επίσης μείωση κατά 9,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Σημαντική μείωση κατά 14,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Κιλκίς παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 10%. Η πεδινή περιοχή του Δ.Δ. Κιλκίς του Δ. Κιλκίς σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 28%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 55% σημειώνεται στην πεδινή περιοχή του Δ.Δ. Κορωνούδας του Δ. Κρουσσών από το 2001 στο 2011.

2.5.8 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Κοζάνης

Η Π.Ε. Κοζάνης απαρτίζεται από 16 δήμους και 3 κοινότητες. 159 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Κοζάνης, 49 ορεινές, 51 ημιορεινές και 59 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Κοζάνης αποτελείται από 149,803 άτομα, όπου το 13,6% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 19,9% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 66,5% σε πεδινές περιοχές. Στην Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης, οι ορεινές περιοχές συρρικνώθηκαν πληθυσμιακά από το 1940 έως το 2011 κατά 21,312 κατοίκους, δηλαδή σε ποσοστό 51%.

Διάγραμμα 40. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Κοζάνης

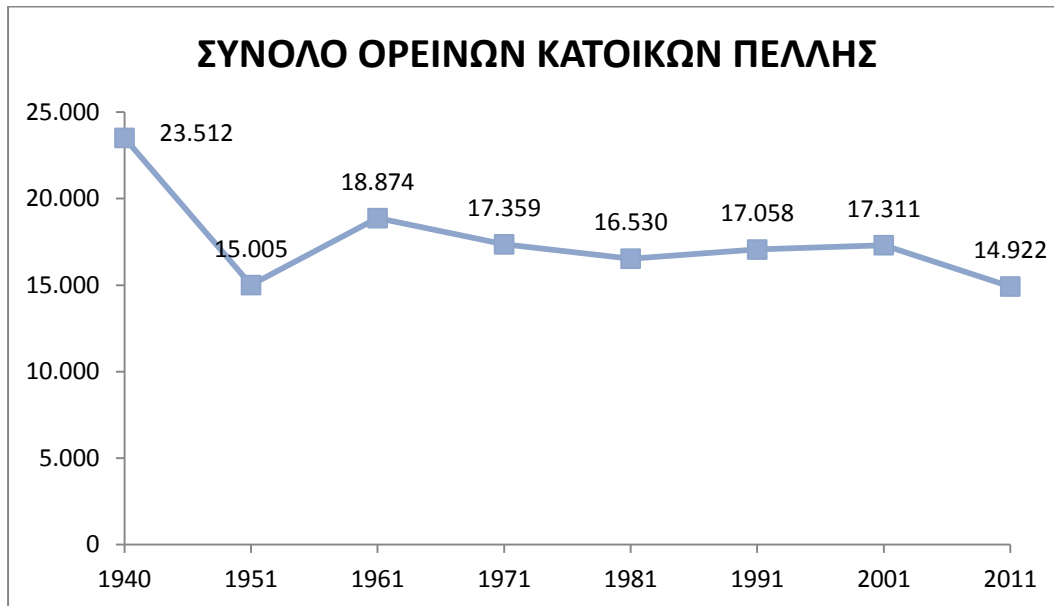
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται μείωση κατά 15,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά σημειώνεται αύξηση κατά 5,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Σημαντική μείωση κατά 21,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Κοζάνης παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 4%. Η ορεινή περιοχή του Δ.Δ. Καστανιάς του Δ. Σερβίων σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 477% συγκεκριμένα οι 98 κάτοικοι έγιναν 565, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 98% σημειώνεται στην πεδινή περιοχή του Δ.Δ. Δροσερού του Δ. Πτολεμαΐδας από το 2001 (327 κάτοικοι) στο 2011 (7 κάτοικοι).

2.5.9 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Πέλλης

Η Π.Ε. Πέλλης απαρτίζεται από 11 δήμους. 89 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Πέλλης, 21 ορεινές, 11 ημιορεινές και 57 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Πέλλης αποτελείται από 139,680 άτομα, όπου το 10,7% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 5,1% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 84,2% σε πεδινές περιοχές. Οι ορεινές περιοχές της Π.Ε. Πέλλης, στο διάστημα 1940-2011 απώλεσαν 8,590 κατοίκους.

Διάγραμμα 41. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Πέλλης

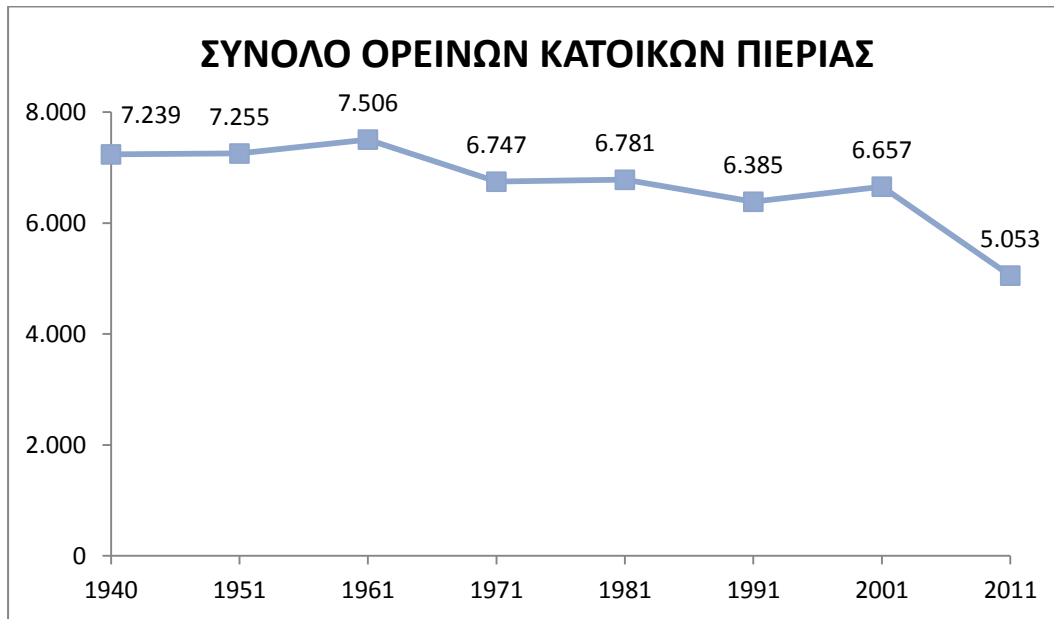
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται μείωση κατά 12,0% από τις ημιορεινές περιοχές, καθώς σημειώνεται επίσης μείωση κατά 2,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Σημαντική μείωση κατά 14,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Πέλλης παρουσιάζει αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 4%. Η πεδινή περιοχή του Δ.Δ. Αριδαίας του Δ. Αριδαίας σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 16%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 46% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή του Δ.Δ. Κρανέας του Δ. Μενηίδος από το 2001 στο 2011.

2.5.10 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Πιερίας

Η Π.Ε. Πιερίας απαρτίζεται από 13 δήμους. 55 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Πιερίας, 6 ορεινές, 18 ημιορεινές και 31 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Πιερίας αποτελείται από 126,698 άτομα, όπου το 4,0% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 19,4% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 76,6% σε πεδινές περιοχές. Τα ορεινά της Π.Ε. Πιερίας πληθυσμιακά μειώθηκαν κατά 30% το οποίο μεταφράζεται σε 2186 κατοίκους.

Διάγραμμα 42. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές του Π.Ε. Πιερίας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

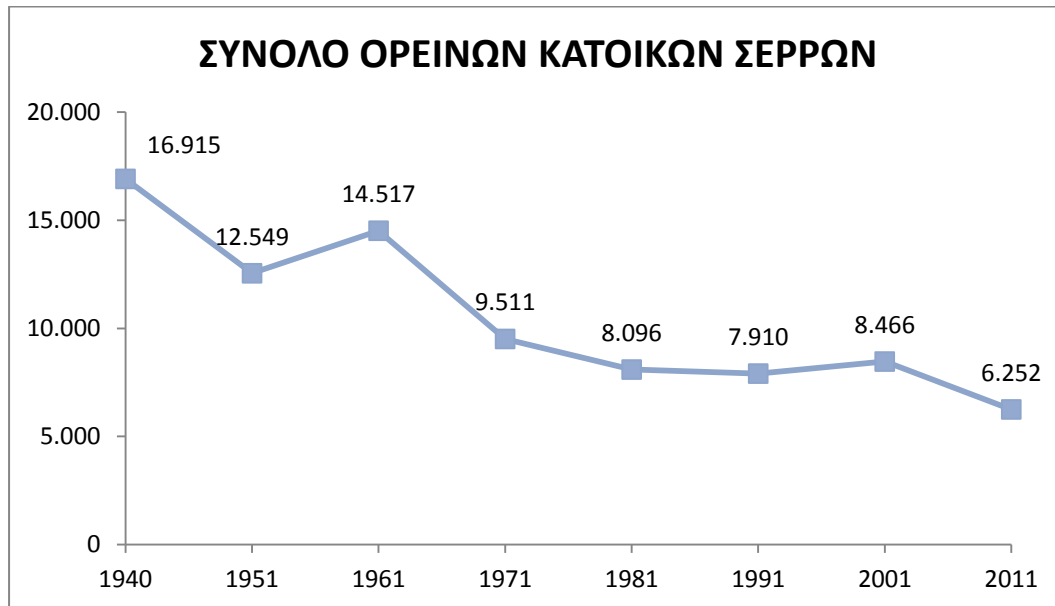
Παρατηρείται μείωση κατά 10,0% από τις ημιορεινές περιοχές, καθώς σημειώνεται επίσης αύξηση κατά 1,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Σημαντική μείωση κατά 24,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Πιερίας παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 2%. Η πεδινή περιοχή του Δ.Δ. Παλαιού Κεραμιδίου του Δ. Ελαφίνας σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 22%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 53% σημειώνεται στην ημιορεινή περιοχή του Δ.Δ. Φωτεινών του Δ. Πέτρας από το 2001 στο 2011.

2.5.11 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Σερρών

Η Π.Ε. Σερρών απαρτίζεται από 22 δήμους και 5 κοινότητες. 148 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Σερρών, 12 ορεινές, 34 ημιορεινές και 102 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Σερρών αποτελείται από 176,430 άτομα, όπου το 3,5% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 14,8% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 81,7% σε πεδινές περιοχές. Ο πληθυσμός των ορεινών περιοχών των Σερρών ελαττώθηκε από το 1940 έως το 2011 κατά 10,663 άτομα, δηλαδή σε ποσοστό 63%.

Διάγραμμα 43. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Σερρών

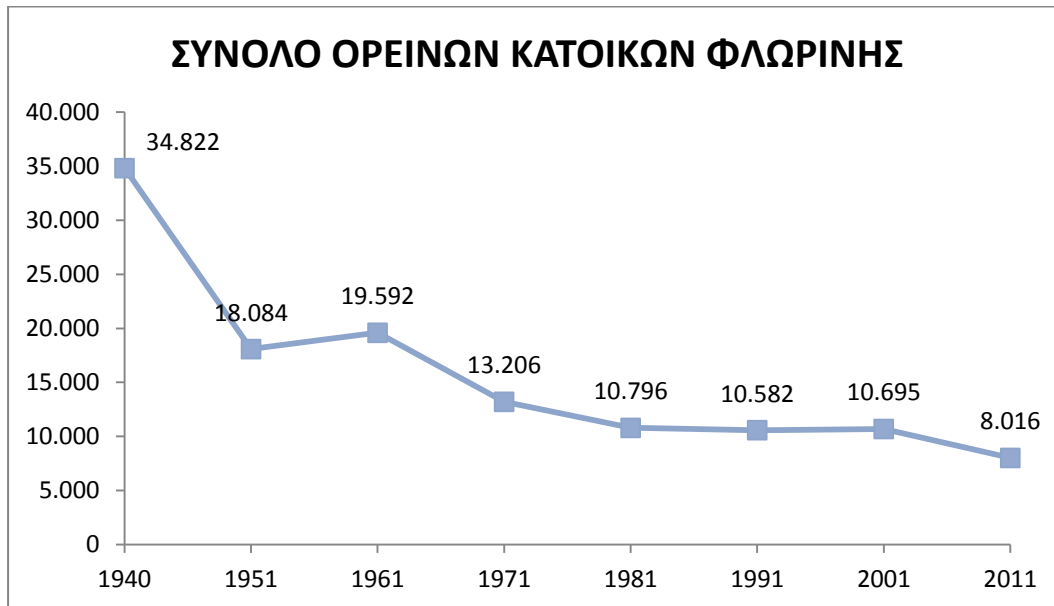
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται αύξηση κατά 28,0% από τις ημιορεινές περιοχές, καθώς σημειώνεται επίσης μείωση κατά 8,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Σημαντική μείωση κατά 26,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Σερρών παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 12%. Η πεδινή περιοχή του Δ.Δ. Επταμύλων του Δ. Σερρών σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 38%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 67% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή του Δ.Δ. Σησαμίας του Δ. Βισαλτίας από το 2001 στο 2011.

2.5.12 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Φλωρίνης

Η Π.Ε. Φλωρίνης απαρτίζεται από 8 δήμους και 4 κοινότητες. 90 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Φλωρίνης, 37 ορεινές, 16 ημιορεινές και 37 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Φλωρίνης αποτελείται από 51,414 άτομα, όπου το 15,6% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 45,1% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 39,3% σε πεδινές περιοχές. Οι ορεινές περιοχές της Π.Ε. Φλωρίνης υπέστησαν πληθυσμιακή μείωση της τάξης των 26,806 κατοίκων, δηλαδή συρρικνώθηκαν πληθυσμιακά κατά 77%, από το 1940 έως το 2011.

Διάγραμμα 44. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Φλωρίνης

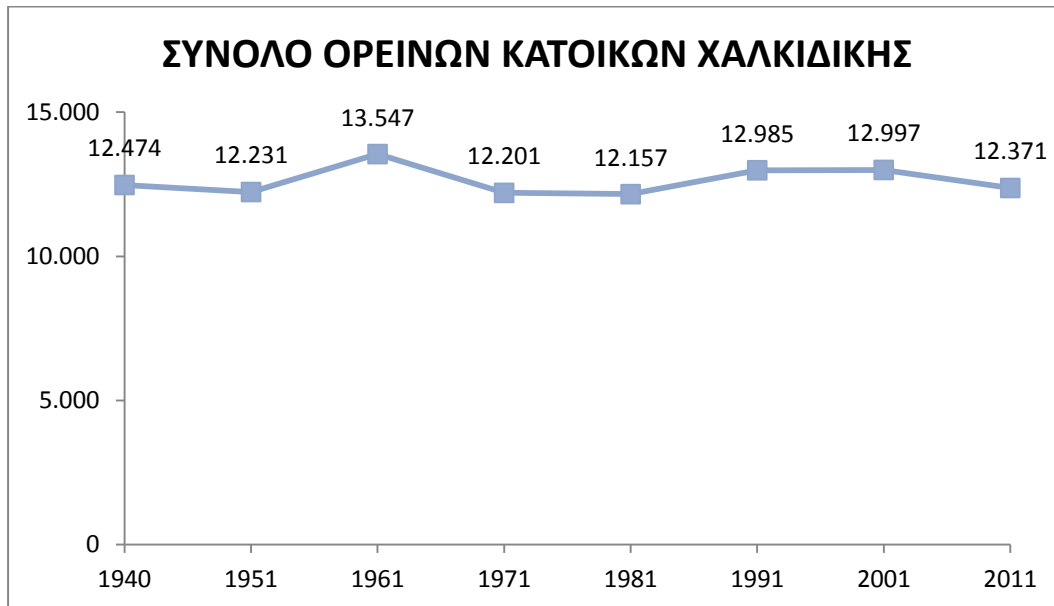
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται αύξηση κατά 12,0% από τις ημιορεινές περιοχές, καθώς σημειώνεται επίσης μείωση κατά 14,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Σημαντική μείωση κατά 25,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Φλωρίνης παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 6%. Η ορεινή περιοχή του Δ.Δ. Πρασίνου του Δ. Πρεσπών σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 50%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 100% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή του Δ.Δ. Τριβούνου και του Δ.Δ. Κορυφής του Δ. Φλώρινας άλλο ένα ορεινό Δ.Δ. που ερημώνει..

2.5.13 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Χαλκιδικής

Η Π.Ε. Χαλκιδικής απαρτίζεται από 14 δήμους. 74 δημοτικές ενότητες ορίζουν την Π.Ε. Χαλκιδικής, 12 ορεινές, 29 ημιορεινές και 33 πεδινές.

Το 2011, η Π.Ε. Χαλκιδικής αποτελείται από 105,908 άτομα, όπου το 11,7% των ατόμων διαμένουν σε ορεινές περιοχές, το 34,9% διαμένουν σε ημιορεινές περιοχές και το 53,5% σε πεδινές περιοχές. Στην Π.Ε. Χαλκιδικής, από το 1940 έως το 2011, οι κάτοικοι των ορεινών μειώθηκαν οριακά κατά 103 άτομα.

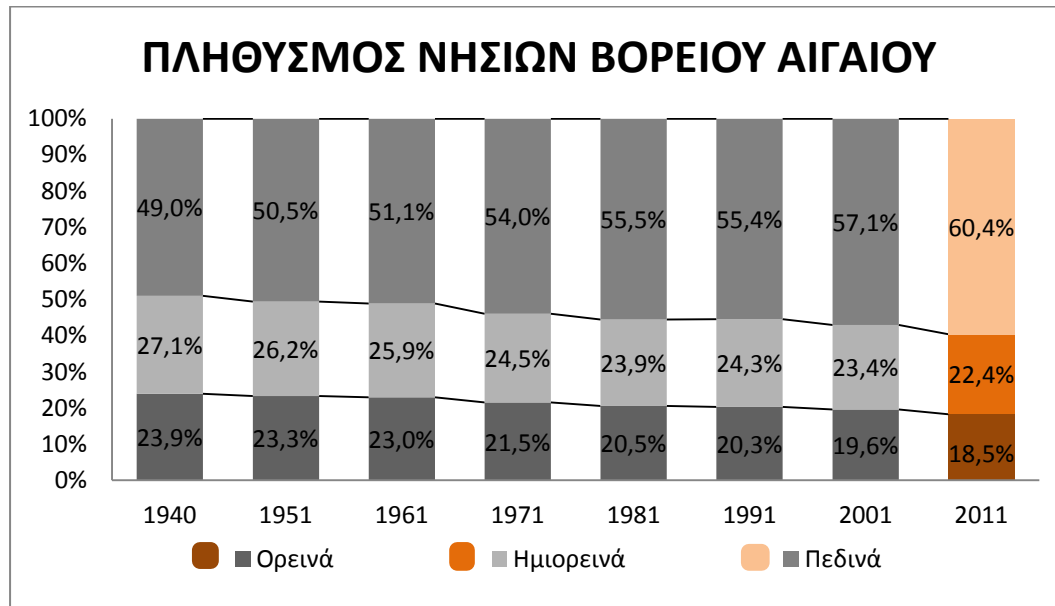
Διάγραμμα 45. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Χαλκιδικής

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται μείωση κατά 2,0% από τις ημιορεινές περιοχές, αλλά σημειώνεται αύξηση κατά 4,0% στις πεδινές περιοχές, από το 2001 στο 2011. Σημαντική μείωση κατά 5,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Γενικά, η Π.Ε. Χαλκιδικής παρουσιάζει αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 1%. Η πεδινή περιοχή του Δ.Δ. Καλλιθέας του Δ. Κασσάνδρα σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 53%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 53% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή του Δ.Δ. Κρήμνης του Δ. Ζερβοχωρίου από το 2001 στο 2011.

2.6 Περιφέρεια Νησιών Βορείου Αιγαίου

Ακολούθως παρουσιάζονται τα αποτελέσματα μετακίνησης των πληθυσμών από τις ημιορεινές και ορεινές περιοχές στις πεδινές στα Νησιά του Βορείου Αιγαίου όπως αυτά καταγράφηκαν από τις απογραφές που πραγματοποιήθηκαν από το 1940 έως το 2011.

Διάγραμμα 46. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στα Νησιά Βορείου Αιγαίου

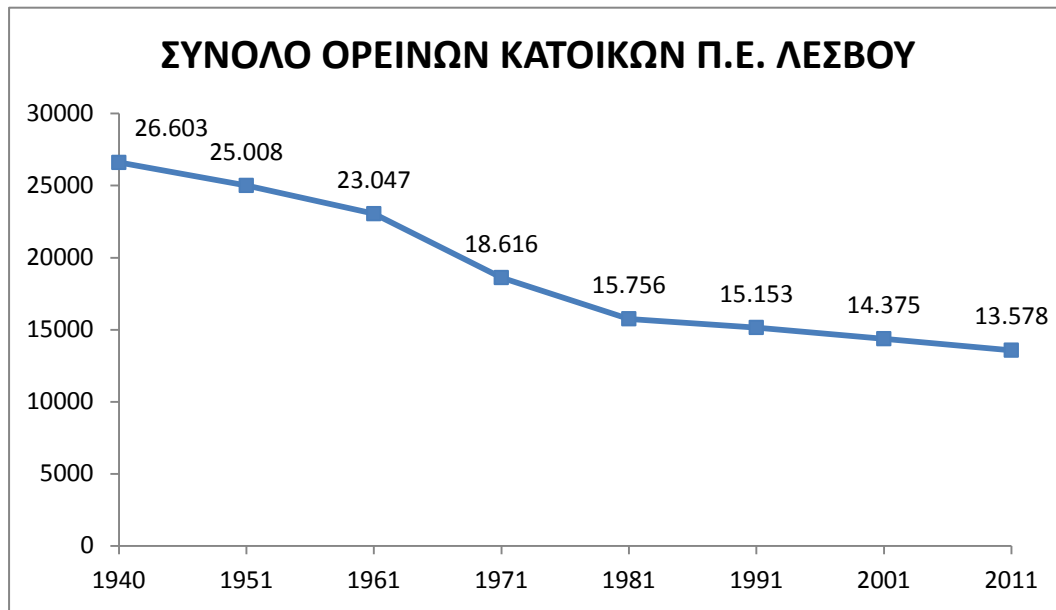
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Παρατηρείται από το 1940 έως το 2011, η μείωση των κατοίκων που διαμένουν σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές, αλλά και από την άλλη πλευρά η αύξηση του πληθυσμού στις πεδινές περιοχές (βλ. Διάγρ. 45). Αναλυτικά, στα Νησιά Βορείου Αιγαίου, ο ορεινός πληθυσμός μειώθηκε κατά 5,41%, ενώ των ημιορεινών επίσης ελαττώθηκε κατά 4,76%. Αντιθέτως, ο πληθυσμός στα πεδινά αυξήθηκε κατά 11,38%.

Ακολούθως, παρουσιάζεται η πληθυσμιακή κατανομή των κατοίκων των Νήσων του Βορείου Αιγαίου.

2.6.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Λέσβου

Η Π.Ε. Λέσβου παρατηρείται ότι στις ορεινές περιοχές, στο διάστημα 1940-2011 παρουσίασε μείωση της τάξης του 49% και πιο συγκεκριμένα ελαττώθηκε κατά 13,025 κατοίκους. Η συνεχής μείωση κατοίκων της Π.Ε. Λέσβου από τις ορεινές περιοχές είναι ορατή.

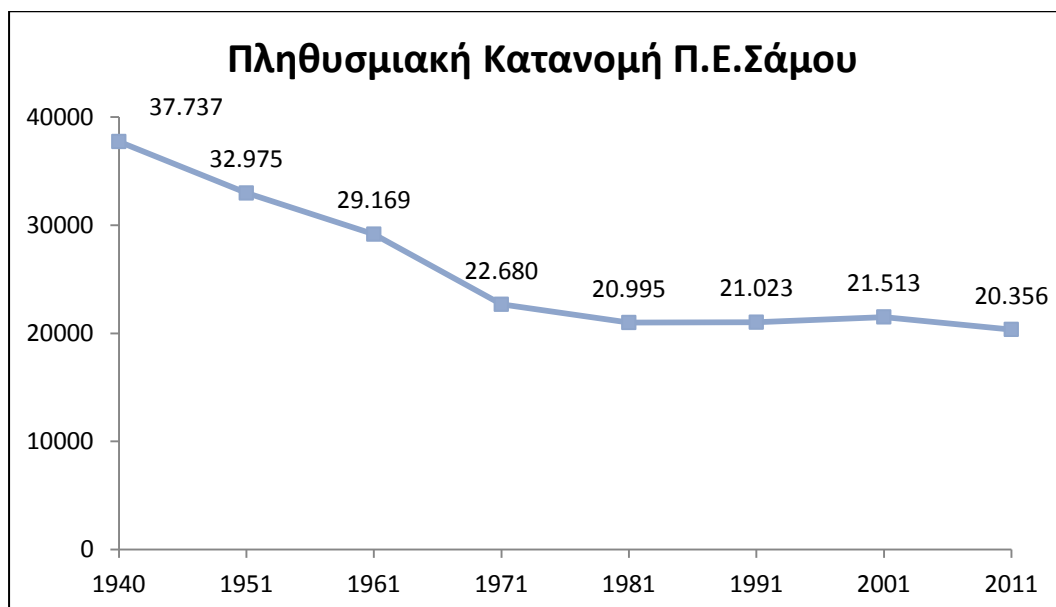

Διάγραμμα 47. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Λέσβου

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.6.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Σάμου

Από το 1940 έως το 2011, σημειώνεται ότι τα ορεινά της Σάμου υπέστησαν πληθυσμιακή μείωση 17,381 κατοίκων. Μείωση κατά 5,7% σημειώνεται από το 2001 έως το 2011.

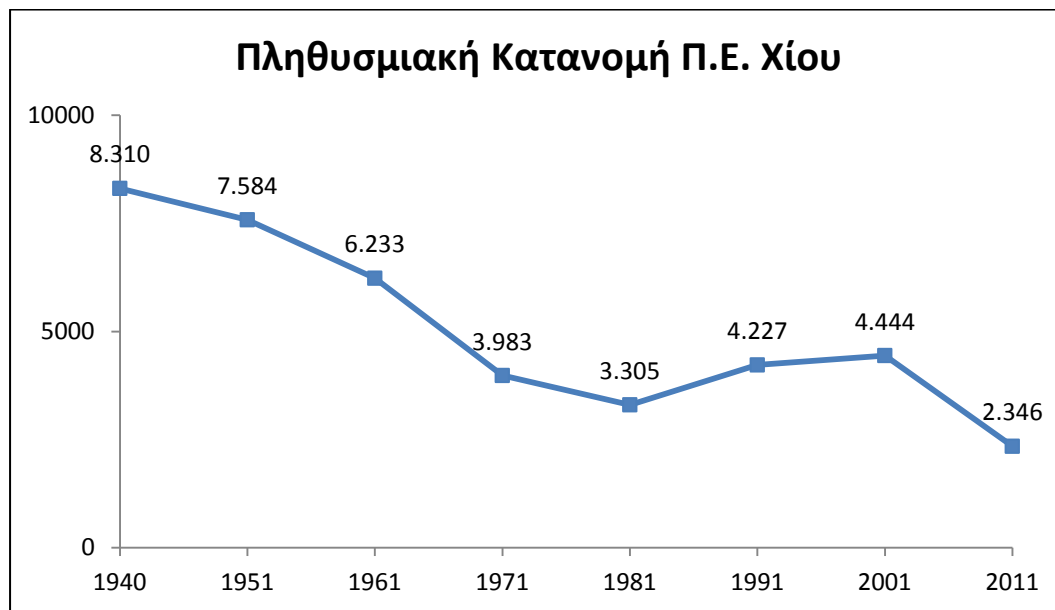

Διάγραμμα 48. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Σάμου

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.6.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Χίου

Στην Π.Ε. Χίου, ο πληθυσμός των ορεινών της περιοχών μειώθηκε κατά 5,964 κατοίκους, δηλαδή κατά 72%. Από το 1981 έως και το 2001 σημειώθηκε αύξηση στον πληθυσμό των ορεινών περιοχών, ωστόσο από το 2001 έως το 2011 σημειώθηκε ραγδαία μείωση κατά 89,2%.

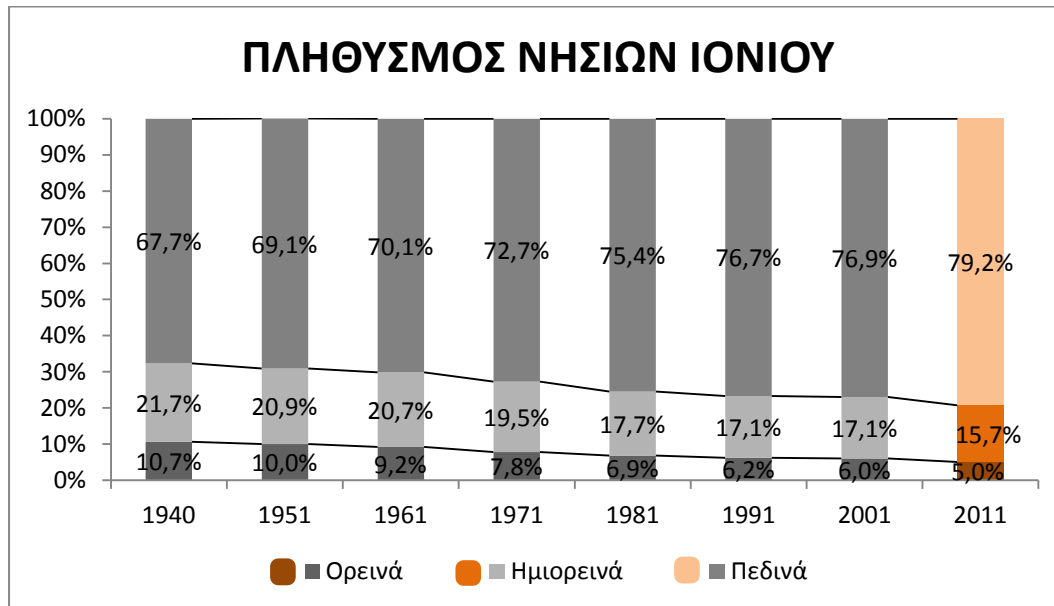

Διάγραμμα 49. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Χίου

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.7 Περιφέρεια Νησιών Ιονίου

Στην παρούσα υποενότητα παρουσιάζεται η μετακίνηση πληθυσμού των Νήσων Ιονίου από το 1940 έως το 2011. Πιο συγκεκριμένα, τα πεδινά των νησιών του Ιονίου αυξήθηκαν πληθυσμιακά κατά 11,54%. Αντιθέτως, ο πληθυσμός τους μειώθηκε τόσο στα ημιορεινά κατά 5,92%, όσο και τα ορεινά κατά 5,63%. Φαίνεται μετακίνηση των πληθυσμών από τα ορεινά και ημιορεινά στα πεδινά.

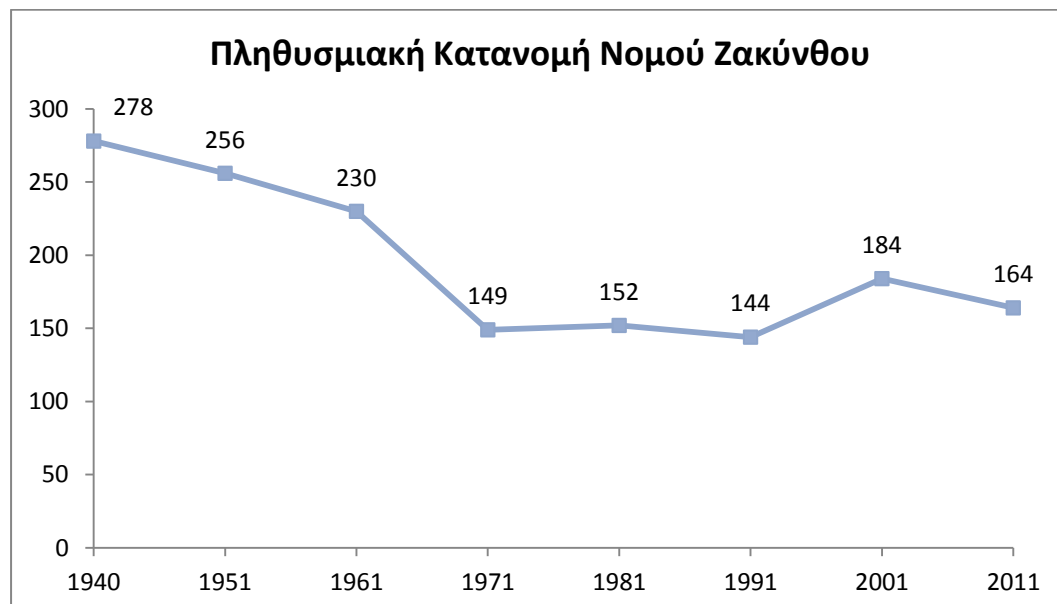

Διάγραμμα 50. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στα Νησιά Ιονίου Αιγαίου

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.7.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Ζακύνθου

Από το 1940 έως το 2011, ο πληθυσμός των ορεινών περιοχών της Ζακύνθου ελαττώθηκε κατά 114 άτομα, ενώ από το 2001 έως το 2011 μειώθηκε κατά 12,19%.

Διάγραμμα 51. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ζακύνθου

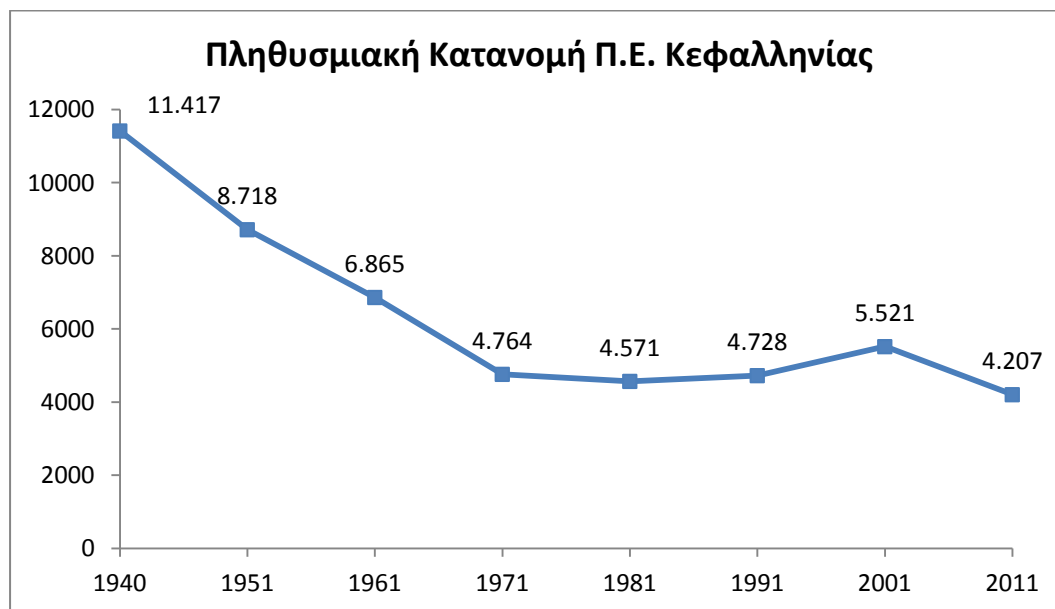
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.7.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Κέρκυρας

Καμία ορεινή περιοχή δεν περιλαμβάνει η Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας.

2.7.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας

Στην Π.Ε. Κεφαλληνίας, στο διάστημα 1940-2011, ο πληθυσμός των ορεινών περιοχών της μειώθηκε κατά 63%, δηλαδή κατά 7,210 κατοίκους. Μεγάλη μείωση καταγράφηκε από το 1940 έως το 1971 (139,65%), ακολούθησε μικρή αύξηση πληθυσμού από το 1971 έως το 2001 (13,71%), ενώ ακολουθεί μείωση από το 2001 έως το 2011 (31,23%).

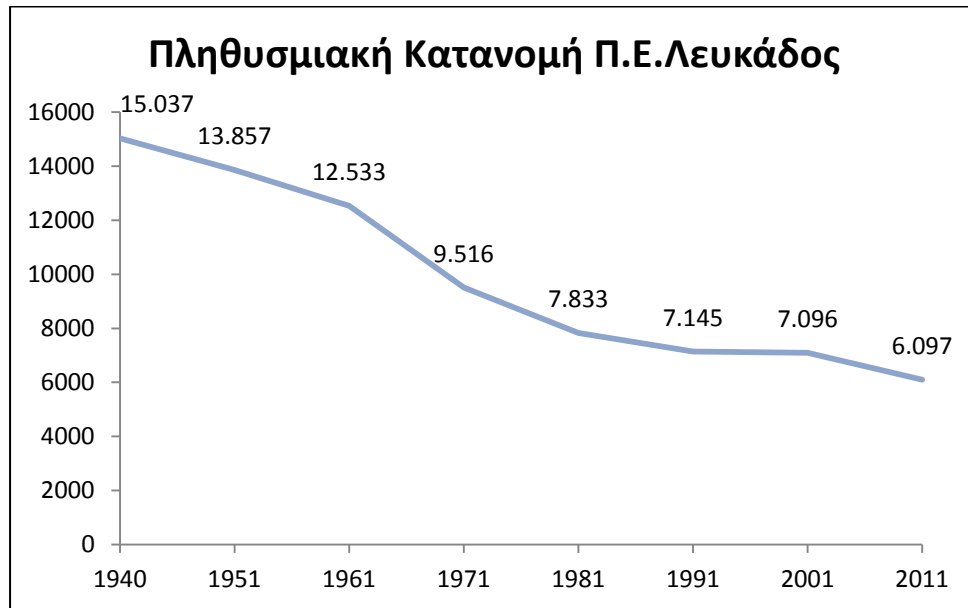
Διάγραμμα 52. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Κεφαλληνίας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.7.4 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Λευκάδος

Τα ορεινά της Περιφερειακής Ενότητας Λευκάδος συρρικνώθηκαν πληθυσμιακά κατά 8,940 κατοίκους από το 1940 έως το 2011. Συνεχής μείωση στις ορεινές περιοχές της Π.Ε. Λευκάδος καταγράφονται στις απογραφές.

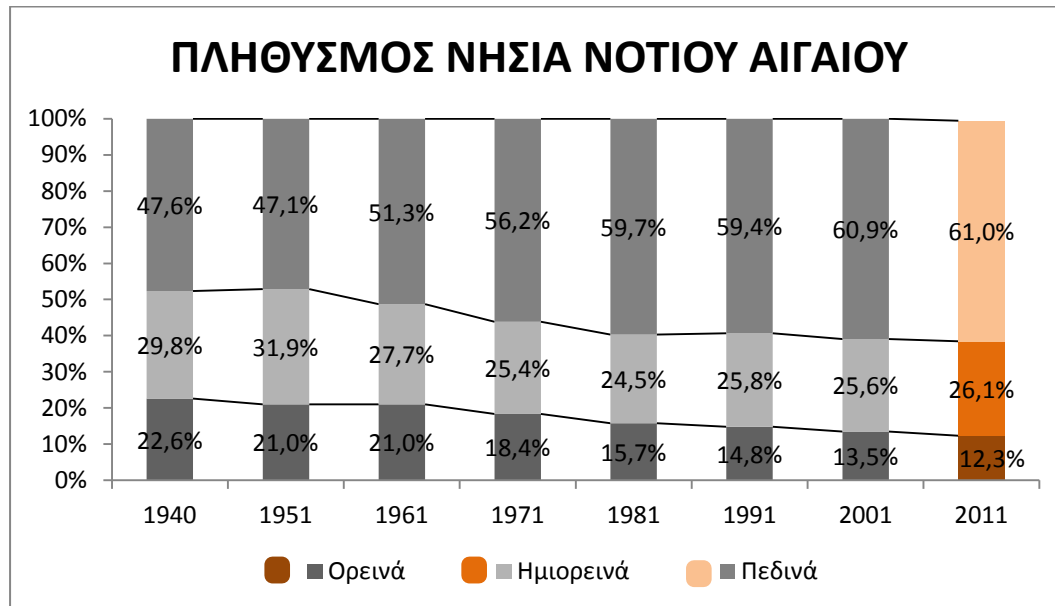

Διάγραμμα 53. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Κεφαλληνίας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.8 Περιφέρεια Νησιών Νοτίου Αιγαίου

Ακολουθως παρουσιάζεται η πληθυσμιακή κατανομή των νησιών Νοτίου Αιγαίου από το 1940 έως το 2011. Πιο συγκεκριμένα, στα νησιά του νοτίου Αιγαίου, ο ορεινός πληθυσμός μειώθηκε κατά 11%, ο ημιορεινός επίσης μειώθηκε κατά 4%, ενώ ο πληθυσμός στα πεδινά αυξήθηκε κατά 13% από το 1940 έως το 2011.

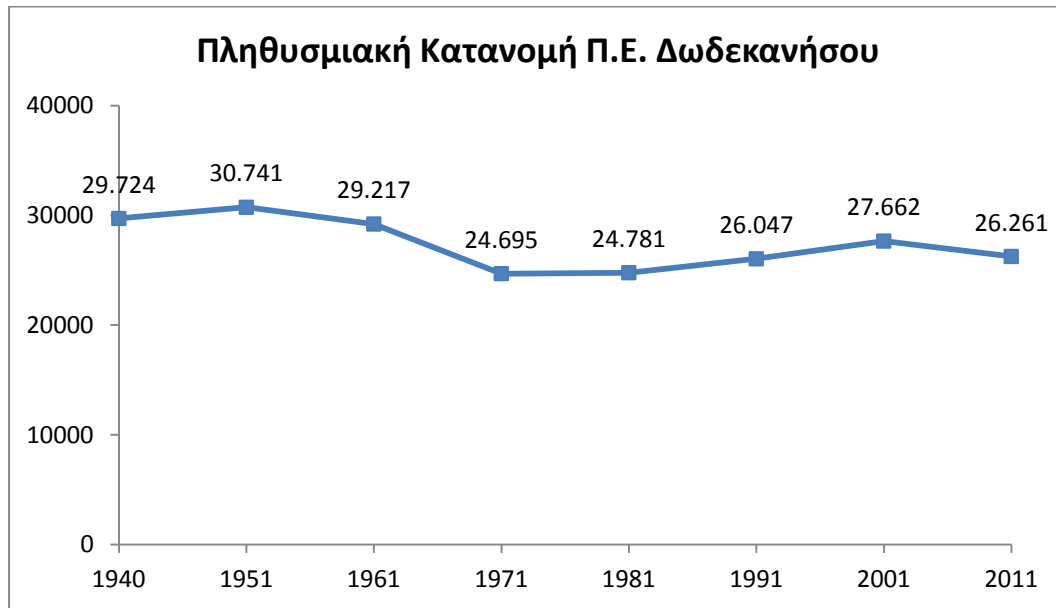

Διάγραμμα 54. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στα Νησιά Νοτίου Αιγαίου

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.8.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Δωδεκανήσου

Ο πληθυσμός των ορεινών περιοχών στα Δωδεκάνησα μειώθηκε από το 1940 έως το 2011 κατά 3,463 κατοίκους, ωστόσο σημειώνεται μικρή μείωση του πληθυσμού στο πέρασμα του χρόνου. Από το 2001 έως το 2011, ο πληθυσμός ορεινών περιοχών μειώθηκε κατά 5,33%.

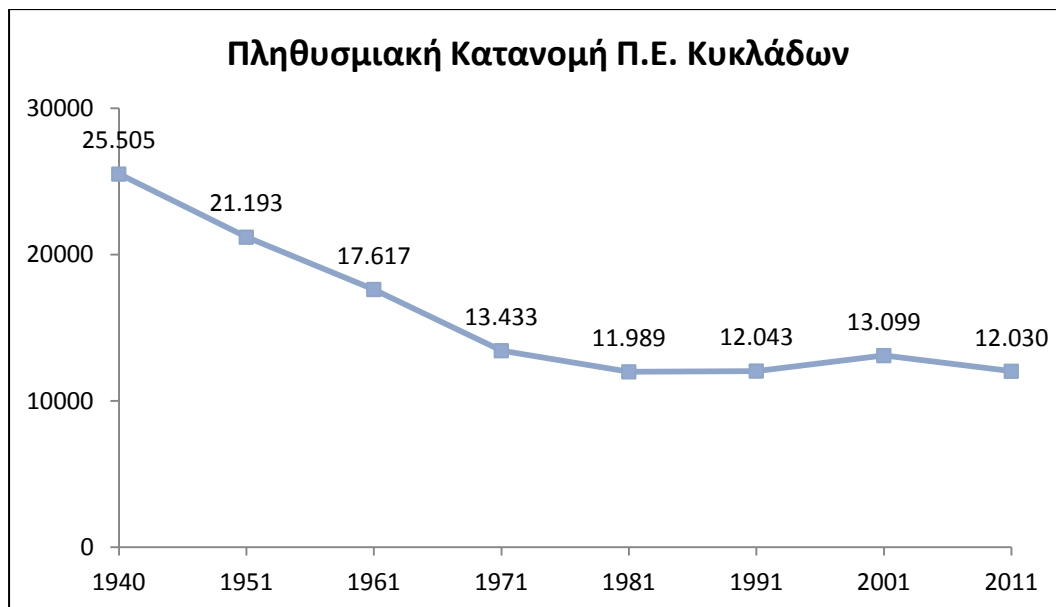

Διάγραμμα 55. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Δωδεκανήσου

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.8.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Κυκλάδων

Τα ορεινά της Περιφερειακής Ενότητας Κυκλάδων υπέστησαν πληθυσμιακή μείωση της τάξης του 53%, δηλαδή 13,475 κάτοικοι μετακόμισαν από αυτά για κάπου αλλού.

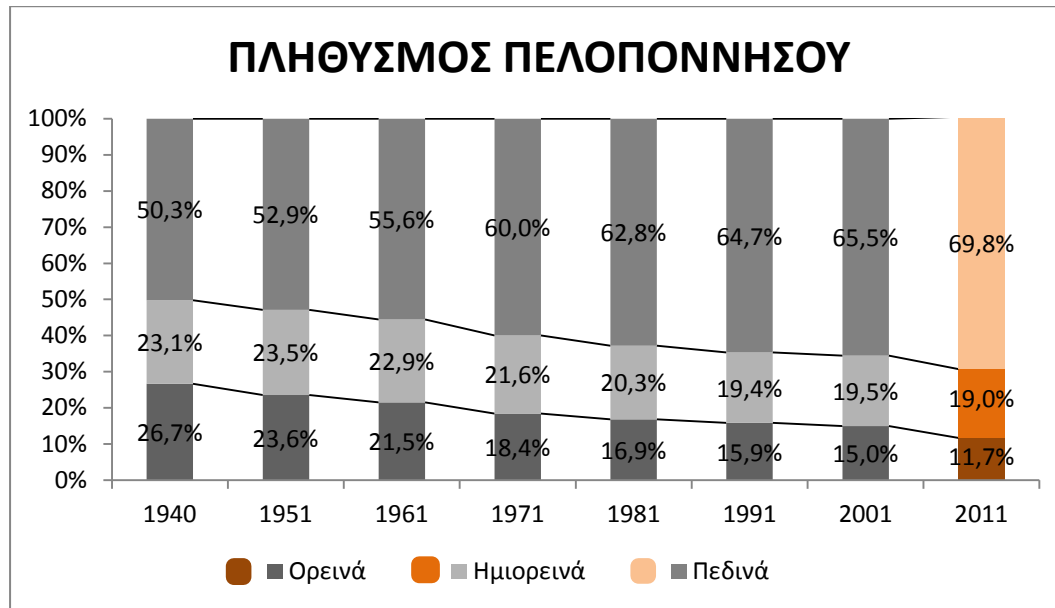

Διάγραμμα 56. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Κυκλάδων

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.9 Περιφέρεια Πελοποννήσου

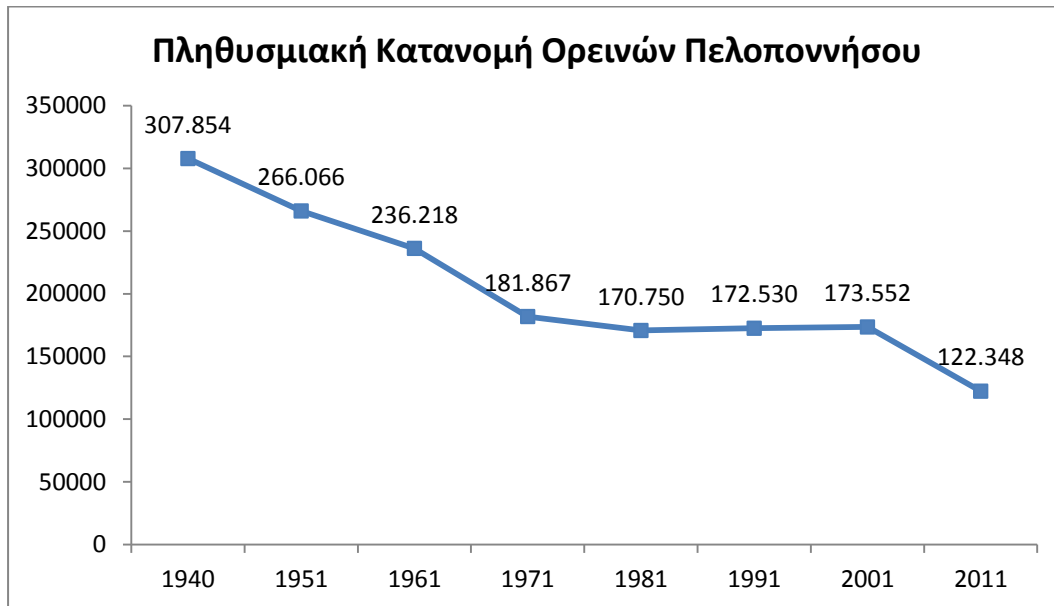
Στην συγκεκριμένη υποενότητα παρουσιάζεται η γεωγραφική κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Συγκεκριμένα, στην Πελοπόννησο, ο ορεινός πληθυσμός μειώθηκε κατά 14,91%, ο ημιορεινός επίσης μειώθηκε κατά 4,1%, ενώ ο πληθυσμός στα πεδινά αυξήθηκε κατά 19,56%.

Διάγραμμα 57. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στην Πελοπόννησο

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Πιο συγκεκριμένα, το σύνολο των ορεινών περιοχών της Πελοποννήσου, από το 1940 έως το 2011, ελαττώθηκε κατά 185,506 κατοίκους.

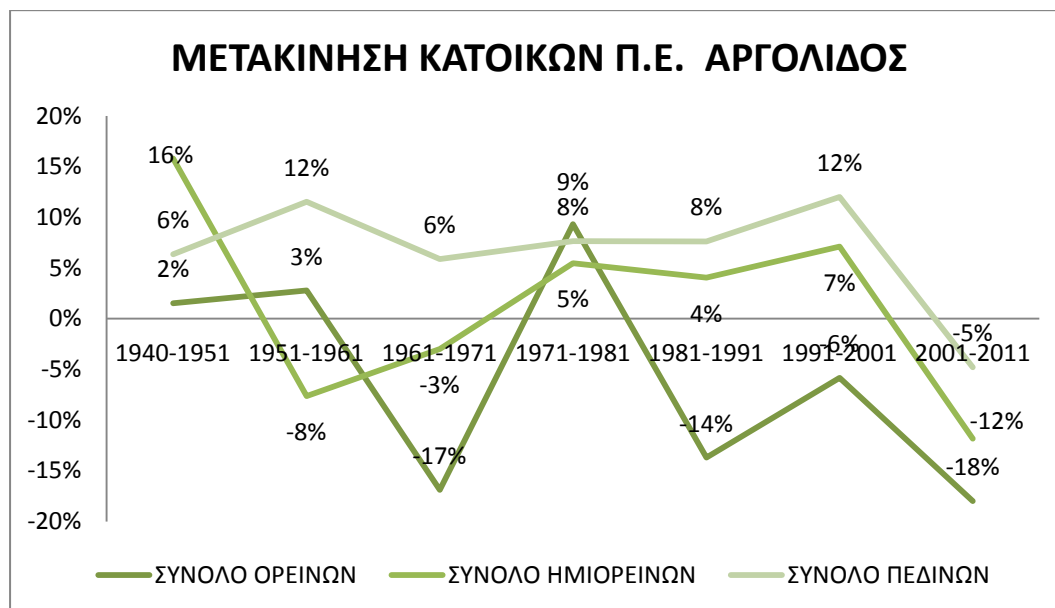

Διάγραμμα 58. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στις Ορεινές Περιοχές Πελοποννήσου

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.9.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Αργολίδος

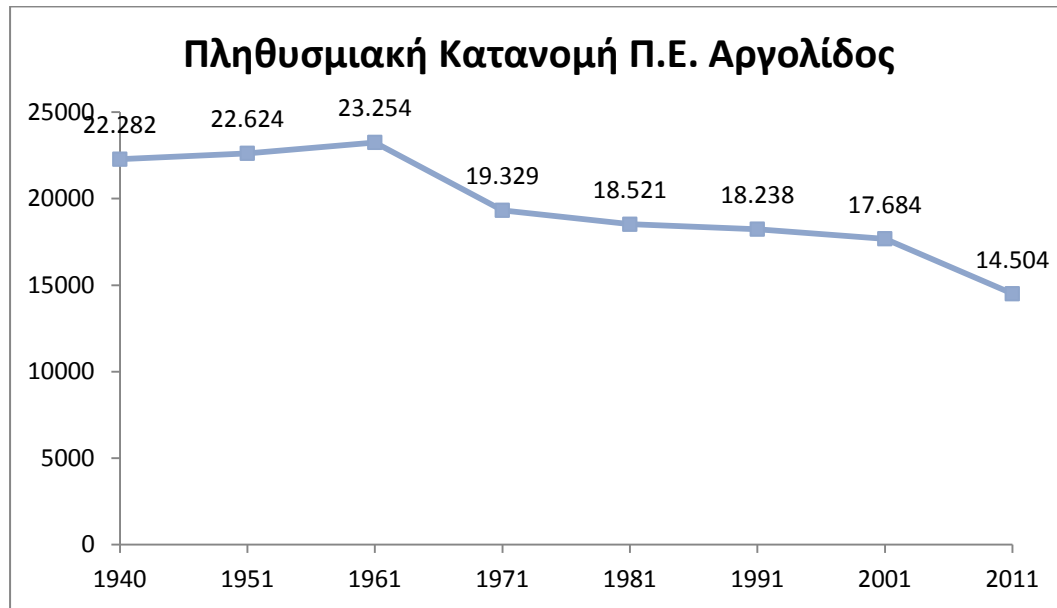
Τα ορεινά της Π.Ε. Αργολίδος μειώθηκαν πληθυσμιακά κατά 41% από το 1940 έως το 2011. Αντιθέτως, το ίδιο διάστημα, τα ημιορεινά της αύξησαν τον πληθυσμό τους κατά 9% και τα πεδινά της κατά 47%.

Διάγραμμα 59. Μετακίνηση Πληθυσμού σε Ορεινές –Ημιορεινές και Πεδινές Περιοχές της Π.Ε. Αργολίδος

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Ο πληθυσμός στα ορεινά της Π.Ε. Αργολίδος μειώθηκε κατά 7,778 κατοίκους.

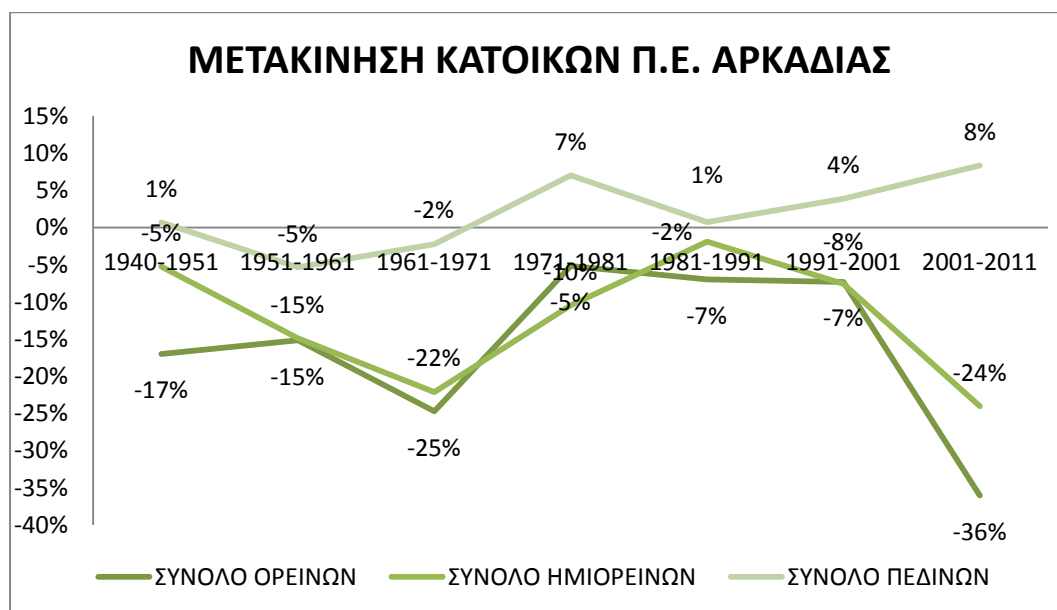

Διάγραμμα 60. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Αργολίδος

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.9.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας

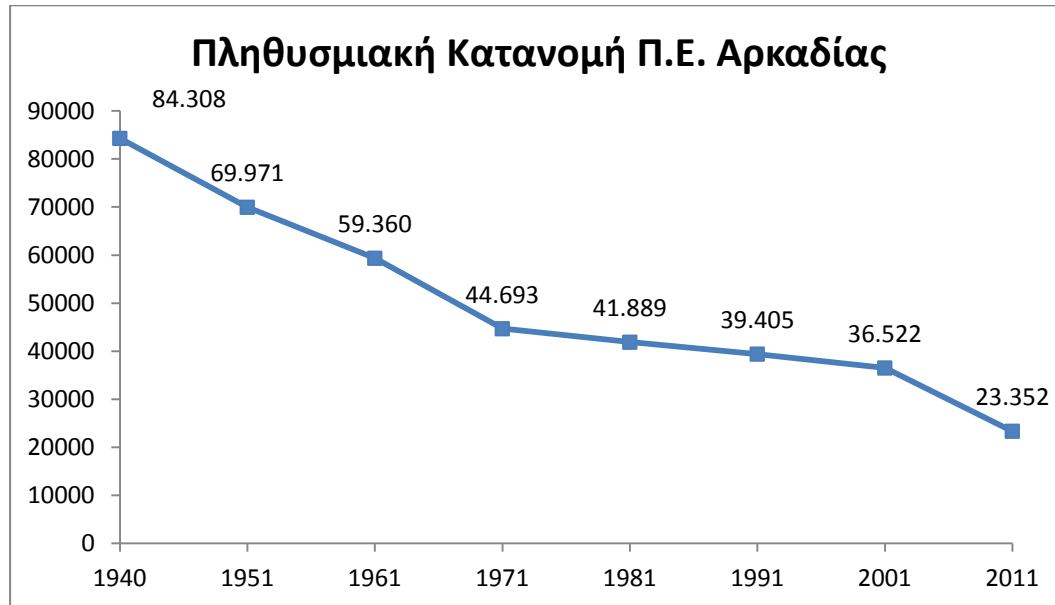
Από το 1940 μέχρι το 2011, ο πληθυσμός στα ορεινά της Αρκαδίας ελαττώθηκε κατά 113%. Παράλληλα, μείωση της τάξης του 85% παρουσίασε και ο ημιορεινός πληθυσμός της. Από την άλλη, στον εν λόγω νομό, ο πληθυσμός των πεδινών περιοχών αυξήθηκε κατά 14%.

Διάγραμμα 61. Μετακίνηση Πληθυσμού σε Ορεινές –Ημιορεινές και Πεδινές Περιοχές της Π.Ε. Αρκαδίας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Στην Π.Ε. Αρκαδίας, ο πληθυσμός των ορεινών περιοχών μειώθηκε κατά 60,956 κατοίκους, ποσοστό 72% δηλαδή.

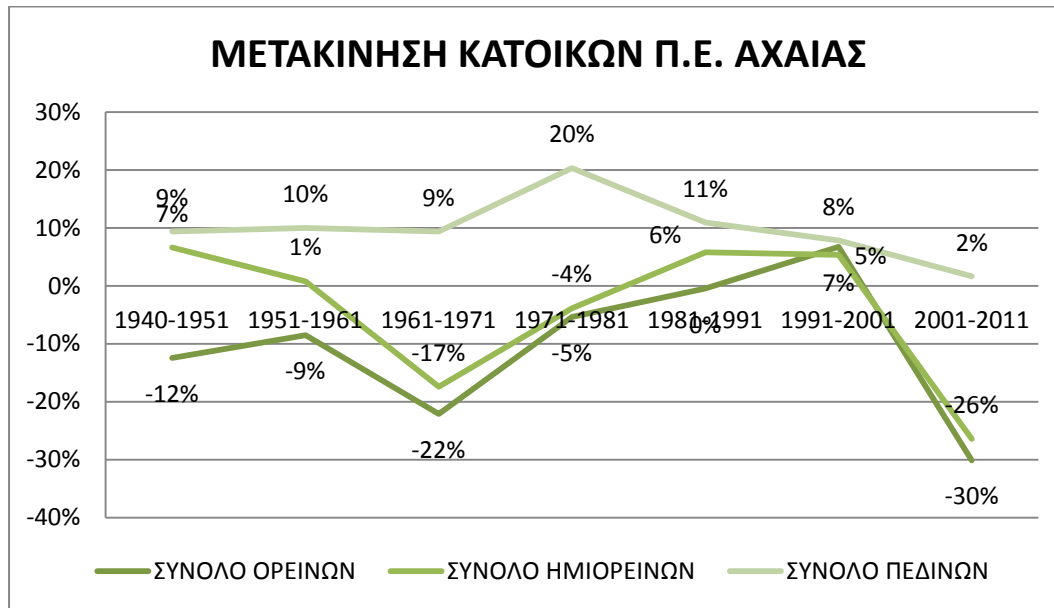
Διάγραμμα 62. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Αρκαδίας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.9.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Αχαΐας

Ο πληθυσμός στα ορεινά της Π.Ε. Αχαΐας στο διάστημα 1940-2011 ελαττώθηκε κατά 71%. Στα χρόνια αυτά, τα ημιορεινά της εν λόγω Π.Ε. επίσης μειώθηκαν κατά 28%, ενώ ο πληθυσμός στα πεδινά της αυξήθηκε κατά 69%.

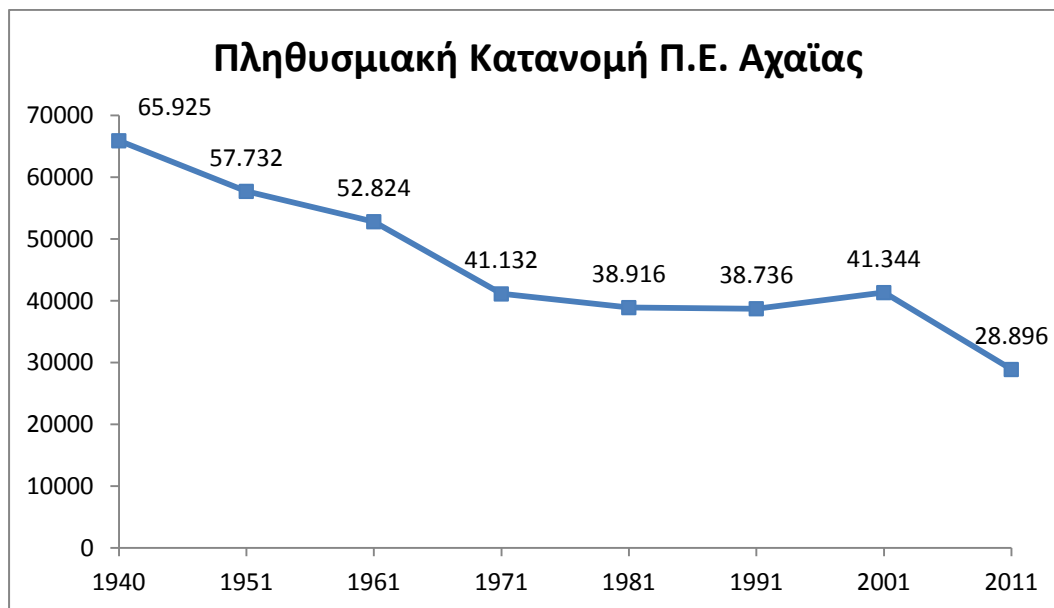
Η πληθυσμιακή εξέλιξη της ορεινής Ελλάδας τη δεκαετία 2001-2011 και οι επιπτώσεις του "Καλλικράτη" στον ορεινό σχολικό χάρτη

Διάγραμμα 63. Μετακίνηση Πληθυσμού σε Ορεινές –Ημιορεινές και Πεδινές Περιοχές της Π.Ε. Αχαΐας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Τα ορεινά της Αχαΐας συρρικνώθηκαν πληθυσμιακά κατά 37,029 κατοίκους.

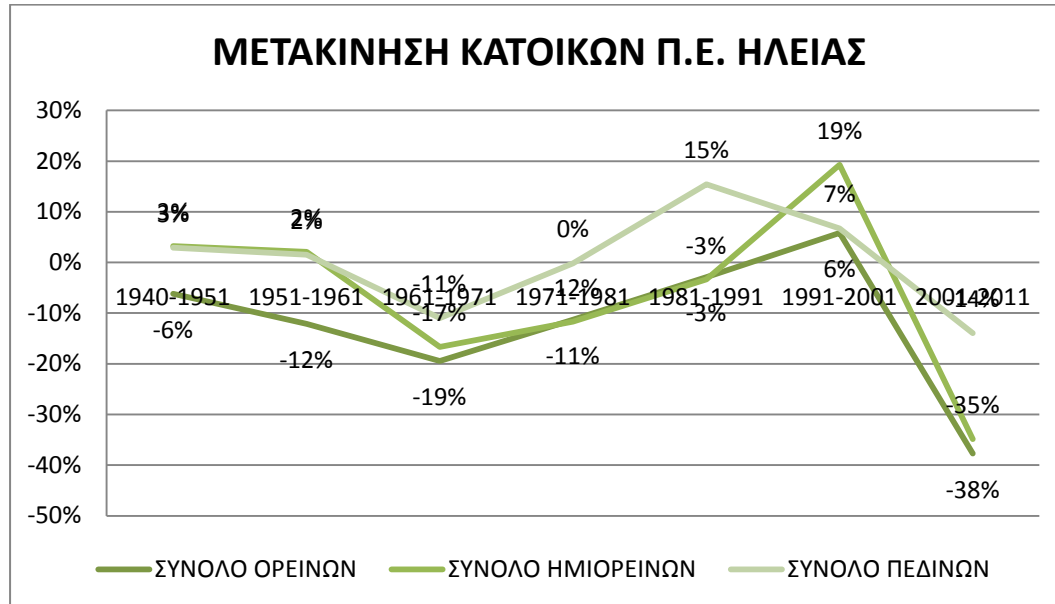
Διάγραμμα 64. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Αχαΐας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.9.4 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας

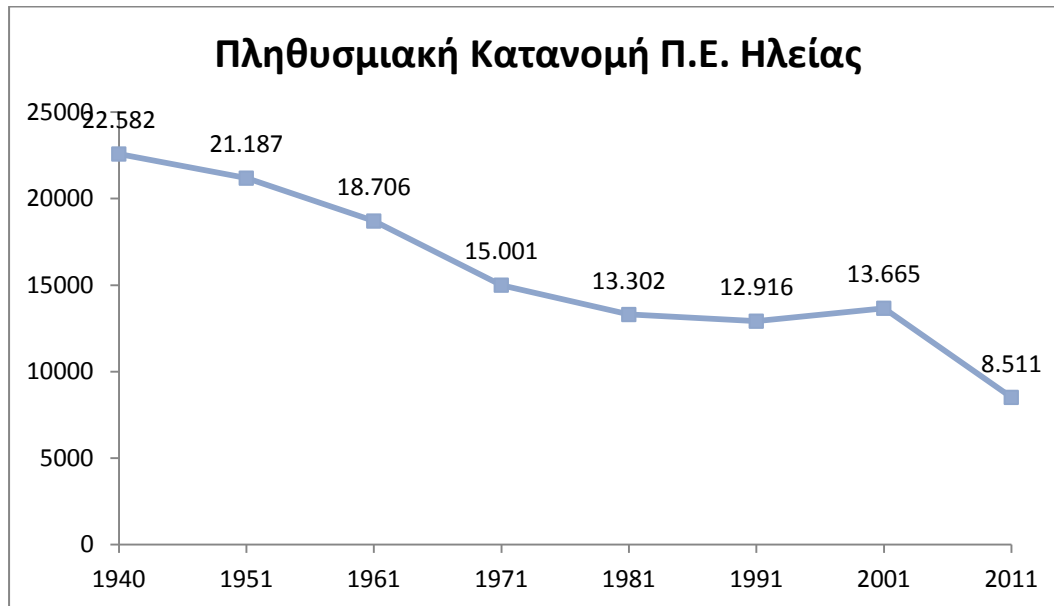
Από το 1940 έως το 2011, ο πληθυσμός στα ορεινά της Π.Ε. Ηλείας μειώθηκε κατά 84%. Επίσης, ο αντίστοιχος των ημιορεινών μειώθηκε κατά 42%, ενώ στα πεδινά παρουσιάστηκε αύξηση 2%.

Διάγραμμα 65. Μετακίνηση Πληθυσμού σε Ορεινές –Ημιορεινές και Πεδινές Περιοχές της Π.Ε. Ηλείας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Ο πληθυσμός στα ορεινά της Περιφέρειας Ενότητας Ηλείας μειώθηκε κατά 14,071 κατοίκους.

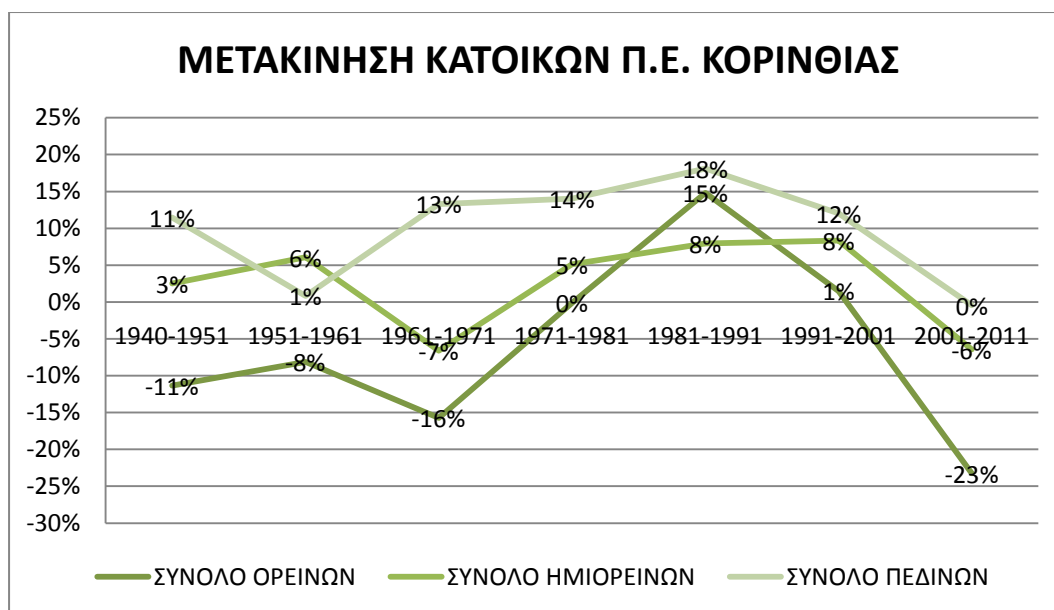

Διάγραμμα 66. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ηλείας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.9.5 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Κορινθίας

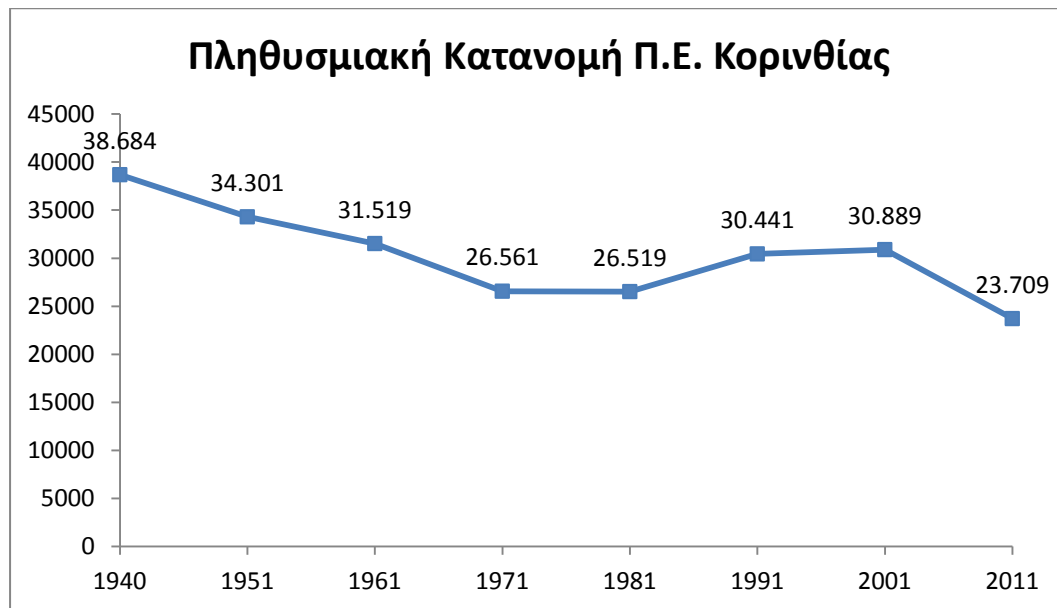
Ο πληθυσμός των ορεινών περιοχών της Π.Ε. Κορινθίας, μειώθηκε κατά 42% στο διάστημα 1940-2011. Αντίθετα, ο πληθυσμός στα ημιορεινά αυξήθηκε κατά 17% και στα πεδινά κατά 69%.

Διάγραμμα 67. Μετακίνηση Πληθυσμού σε Ορεινές –Ημιορεινές και Πεδινές Περιοχές της Π.Ε. Κορινθίας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Τα ορεινά της Π.Ε. Κορινθίας υπέστησαν πληθυσμιακή ελάττωση της τάξης των 14,975 κατοίκων.

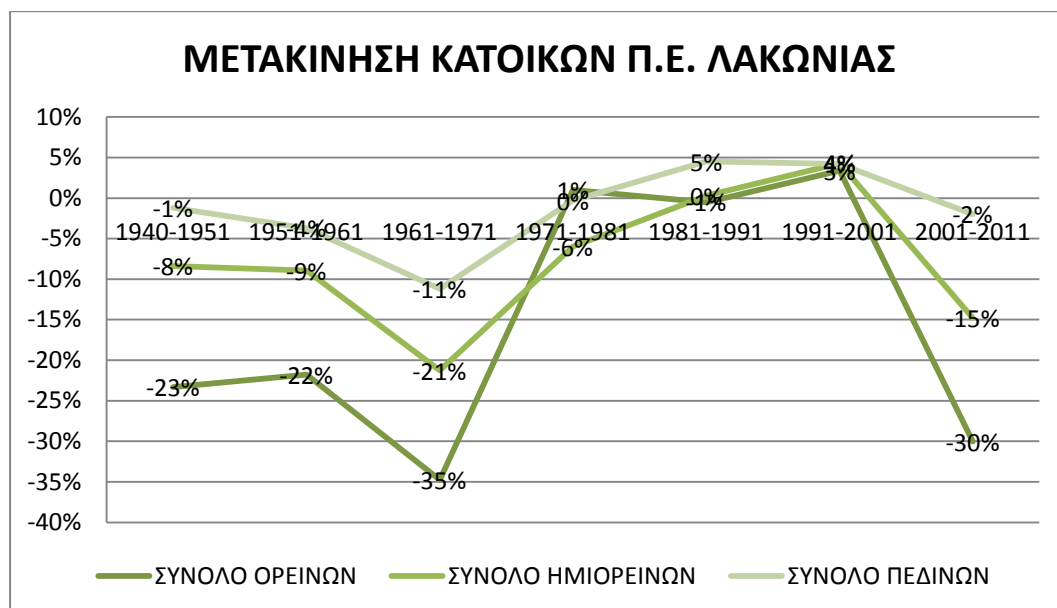

Διάγραμμα 68. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Κορίνθου

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.9.6 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας

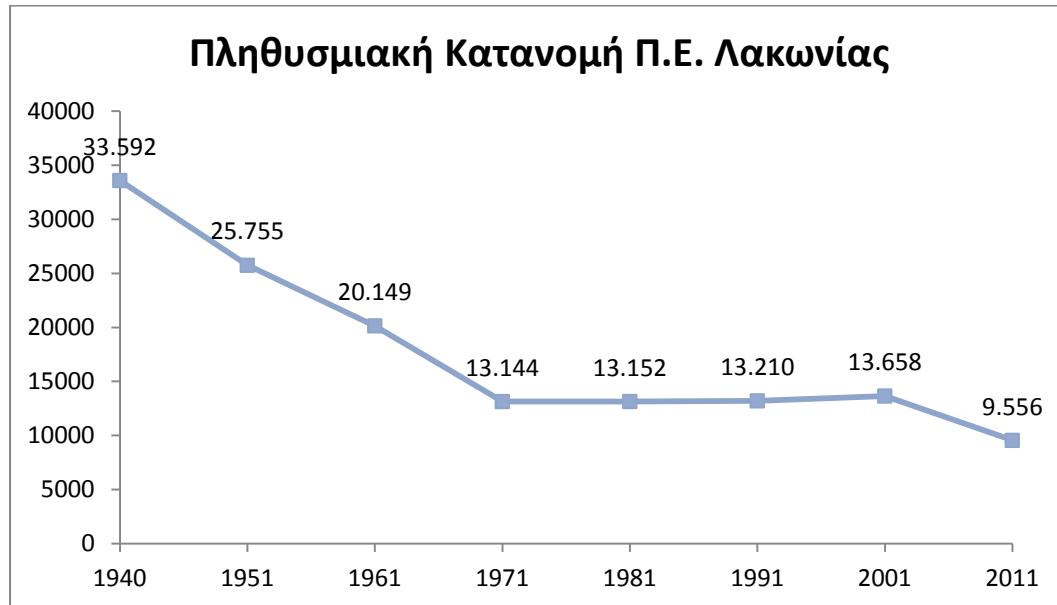
Από το 1940 έως το 2011, ο πληθυσμός της Π.Ε. Λακωνίας μειώθηκε συνολικά. Ειδικότερα, τα ορεινά κατά 107%, τα ημιορεινά κατά 55% και τα πεδινά κατά 9%.

Διάγραμμα 69. Μετακίνηση Πληθυσμού σε Ορεινές –Ημιορεινές και Πεδινές Περιοχές της Π.Ε. Λακωνίας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Ο πληθυσμός των ορεινών περιοχών της Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας μειώθηκε κατά 24,036 κατοίκους.

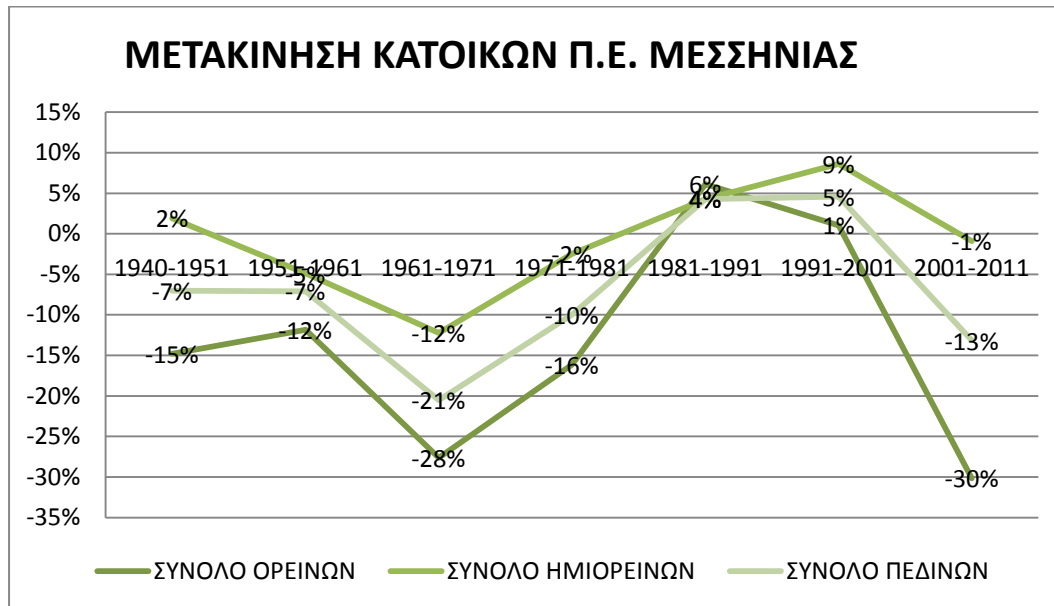

Διάγραμμα 70. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Λακωνίας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.9.7 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας

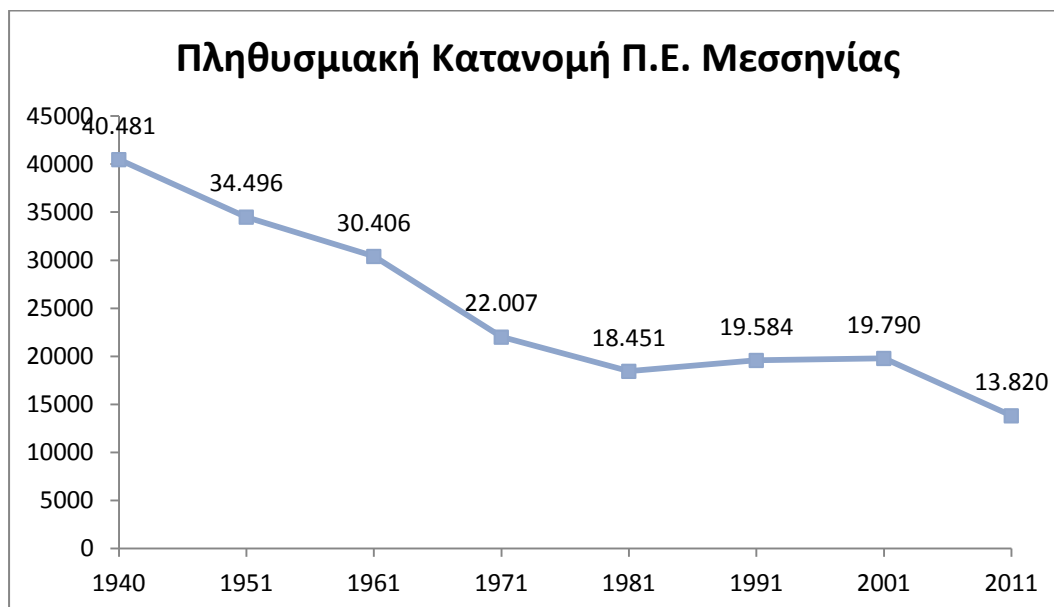
Από το 1940 μέχρι το 2011 τα ορεινά της Μεσσηνίας απώλεσαν το 94% του πληθυσμού τους. Επίσης, ο πληθυσμός στα αντίστοιχα ημιορεινά μειώθηκε κατά 5% και στα πεδινά κατά 49%.

Διάγραμμα 71. Μετακίνηση Πληθυσμού σε Ορεινές –Ημιορεινές και Πεδινές Περιοχές της Π.Ε. Μεσσηνίας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Ο πληθυσμός των ορεινών της Π.Ε. Μεσσηνίας μειώθηκε κατά 26,661 κατοίκους, δηλαδή σε ποσοστό 66%.

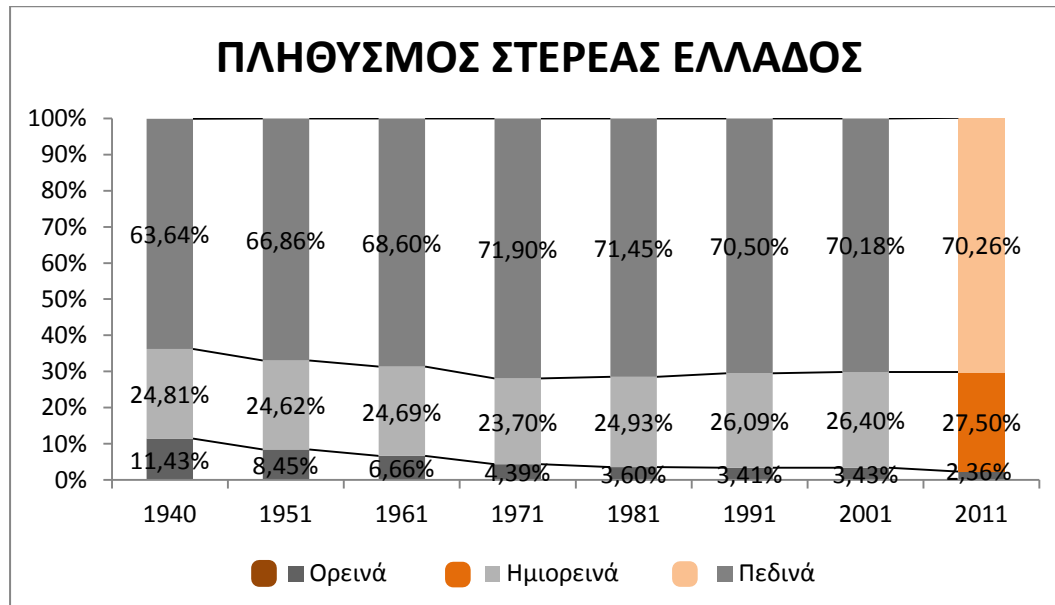

Διάγραμμα 72. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Μεσσηνίας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.10 Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Το σύνολο των ορεινών περιοχών της Στερεάς Ελλάδας, στο διάστημα 1940-2011, συρρικνώθηκε πληθυσμιακά κατά 54%, δηλαδή κατά 126025 κατοίκους. Αναλυτικά, στη Στερεά Ελλάδα, ο ορεινός πληθυσμός μειώθηκε κατά 9,07%, ο ημιορεινός αυξήθηκε κατά 2,69% ο πληθυσμός στα πεδινά αυξήθηκε κατά 6,62%.

Διάγραμμα 73. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στην Στερεά Ελλάδα

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Διάγραμμα 74. Απογραφή Πληθυσμού από το 1940-έως το 2011 στις ορεινές περιοχές στην Στερεά Ελλάδα

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.10.1 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλίας και Ακαρνανίας

Ο πληθυσμός των ορεινών περιοχών της Π.Ε. Αιτωλίας και Ακαρνανίας, από το 1940 έως το 2011, ελαττώθηκε κατά 29,500 κατοίκους και ποσοστιαία 53%.

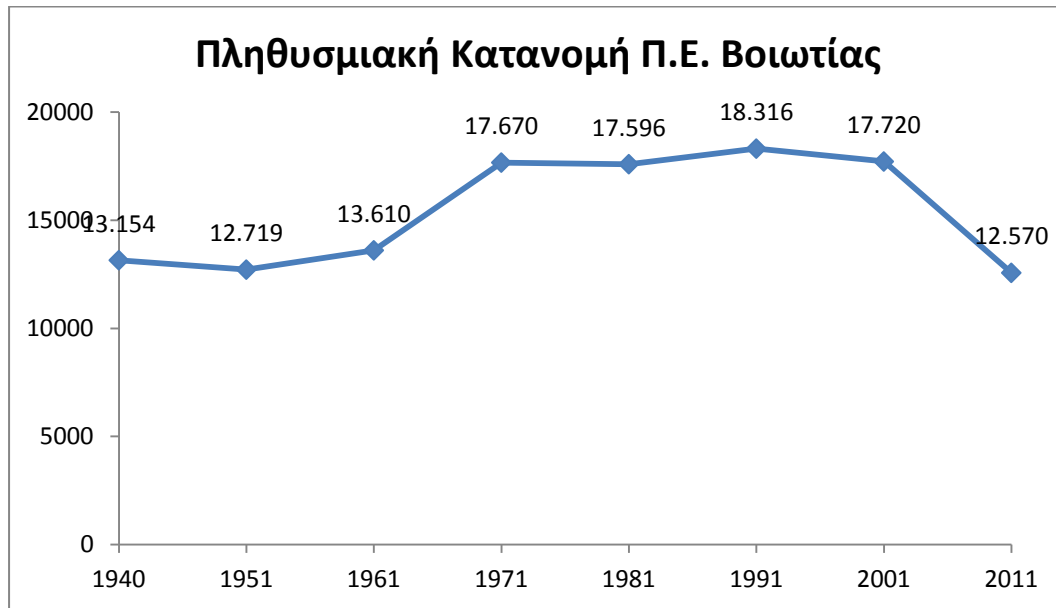

Διάγραμμα 75. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Αιτωλίας και Ακαρνανίας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.10.2 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Βοιωτίας

Τα ορεινά της Π.Ε. Βοιωτίας μείωσαν τον πληθυσμό τους κατά 584 άτομα.

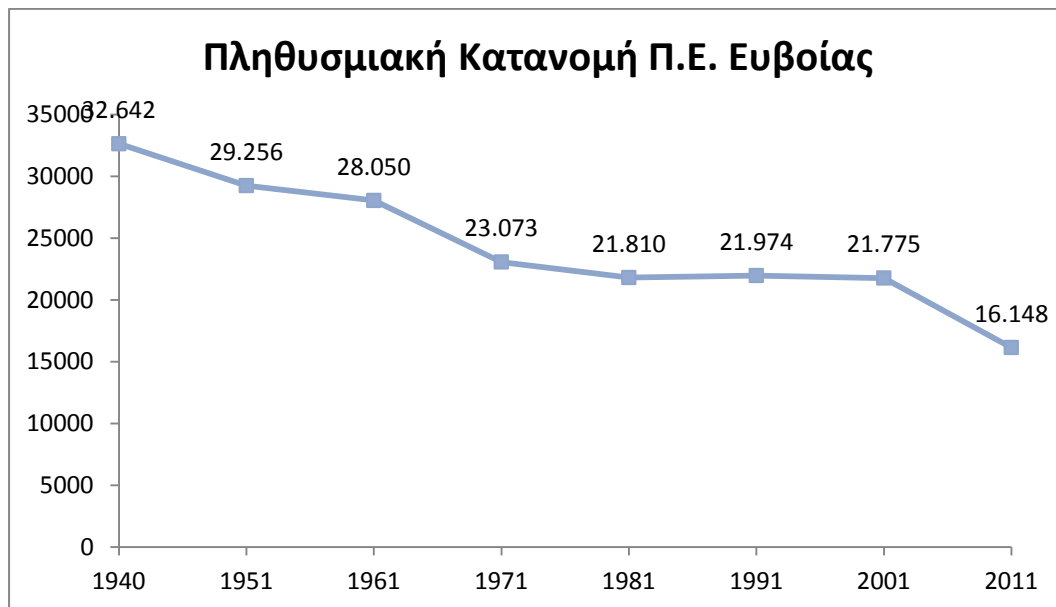

Διάγραμμα 76. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π. Βοιωτίας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.10.3 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Εύβοιας

Τα ορεινά της Π.Ε. Ευβοίας υπέστησαν πληθυσμιακή μείωση της τάξης του 51% και πιο ειδικά απώλεσαν 16,494 κατοίκους.

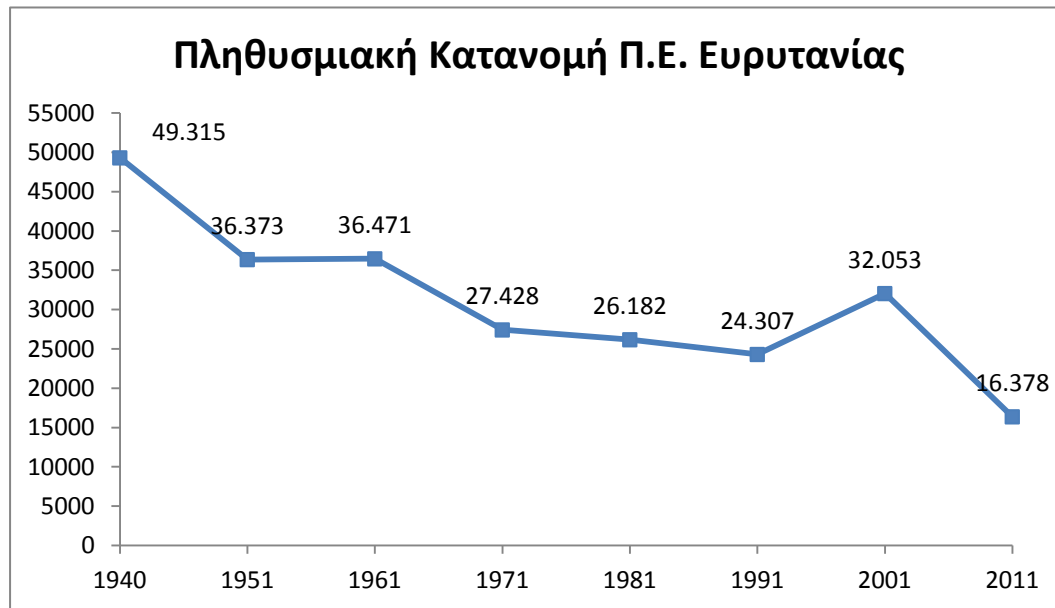
Διάγραμμα 77. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ευβοίας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.10.4 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Ευρυτανίας

Ο πληθυσμός των ορεινών περιοχών της Π.Ε. Ευρυτανίας από το 1940 έως το 2011 μειώθηκε κατά 67% και 32,937 κατοίκους. Όπως φαίνεται και στο παρακάτω διάγραμμα η μείωση της δεκαετίας 2001-2011 αποτελεί την σημαντικότερη από την απογραφή του 1940 και μετά.

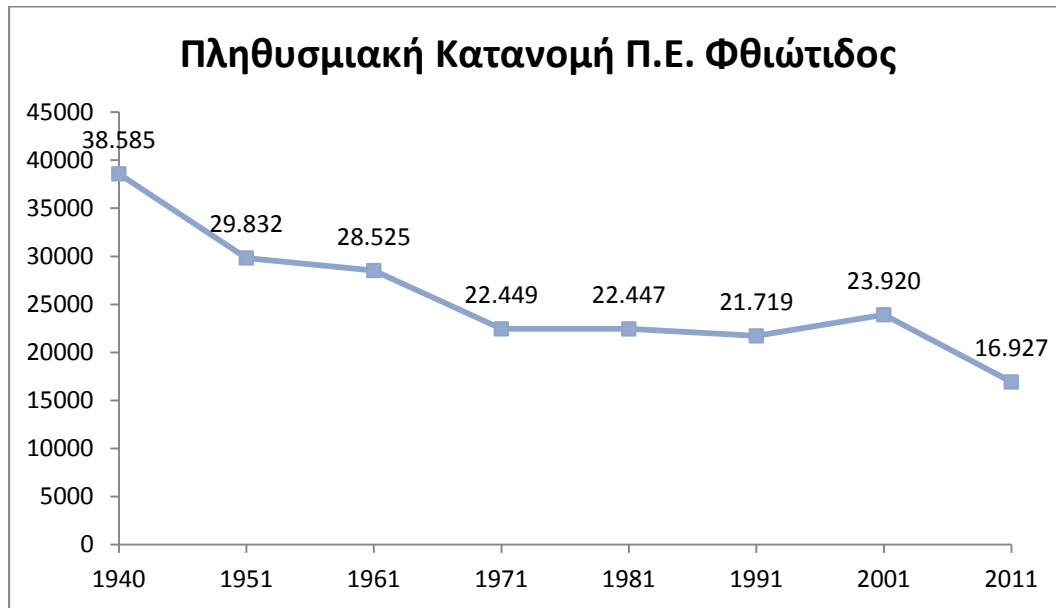

Διάγραμμα 78. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Ευρυτανίας

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.10.5 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Φθιώτιδος

Στο νομό της Φθιώτιδος, ο πληθυσμός των ορεινών περιοχών της ελαττώθηκε κατά 21,658 κατοίκους.

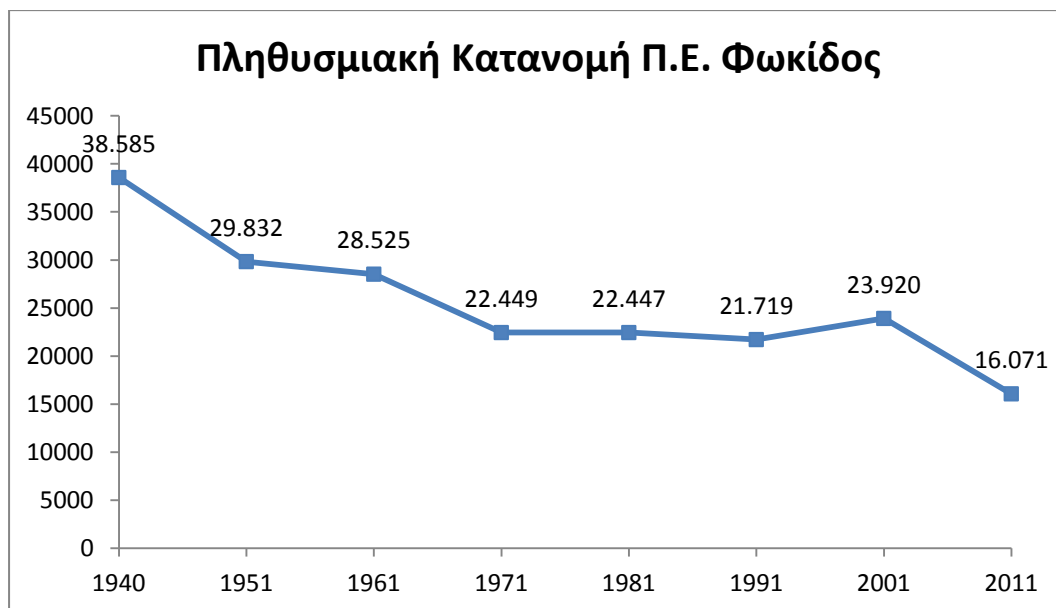

Διάγραμμα 79. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Φθιώτιδος

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.10.6 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφερειακής Ενότητας Φωκίδος

Στο διάστημα 1940-2011, ο πληθυσμός στα ορεινά της Περιφέρειας Φωκίδος μειώθηκε κατά 58% και 22,514 κατοίκους.

Διάγραμμα 80. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π.Ε. Φωκίδος

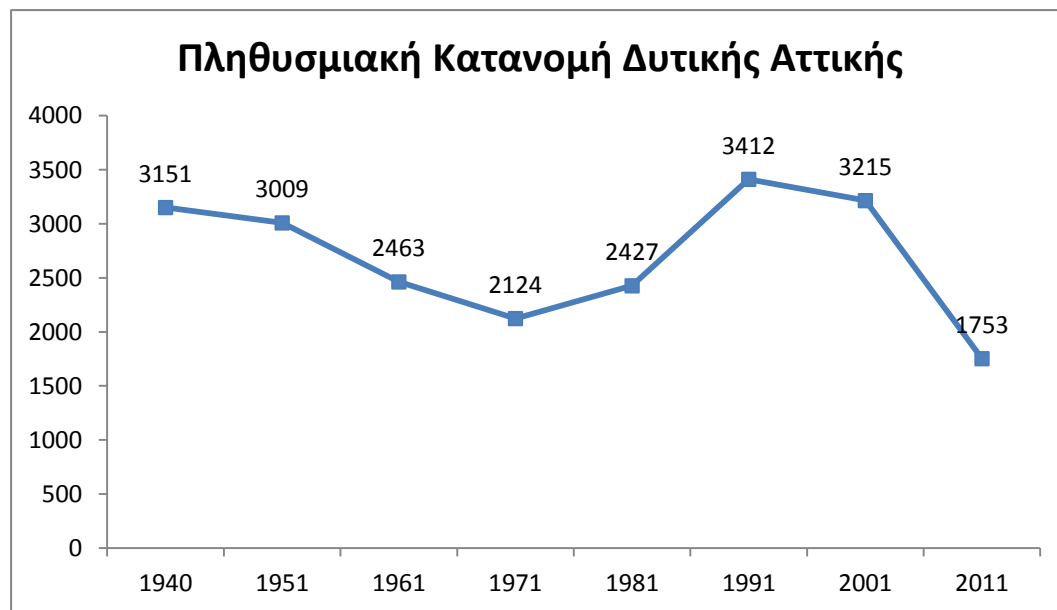
(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.11 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφέρειας Αττικής (Ανατολική)

Δεν υπάρχουν ορεινές περιοχές στην Ανατολική Αττική οι οποίες να κατοικούνται.

2.12 Πληθυσμιακή Κατανομή Περιφέρειας Αττικής (Δυτική)

Ο πληθυσμός των ορεινών περιοχών της Δυτικής Αττικής, από το 1940 έως το 2011 μειώθηκε κατά 1,398 άτομα.

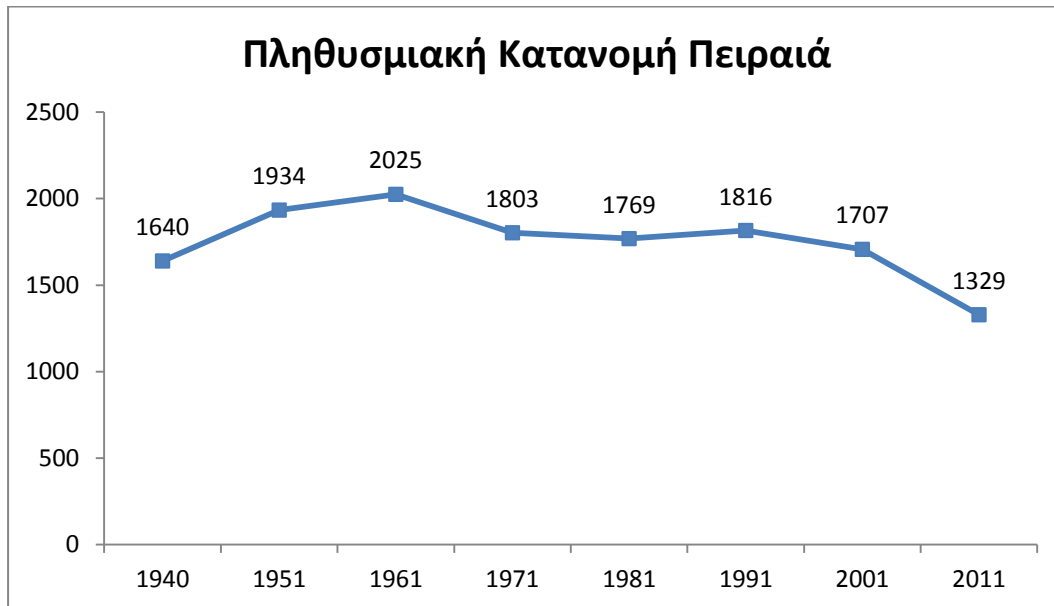

Διάγραμμα 81. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π. Αττικής (Δυτική)

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

2.13 Πειραιάς

Τα ορεινά του Πειραιά, υπέστησαν πληθυσμιακή μείωση στο διάστημα 1940-2011 της τάξης του 19%, το οποίο μεταφράζεται σε 311 κατοίκους.

Διάγραμμα 82. Πληθυσμός σε Ορεινές Περιοχές της Π. Αττικής (Πειραιά)

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

3. Συμπεράσματα

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα βασικά συμπεράσματα που προέκυψαν από την ανάλυση που προηγήθηκε. Η παρουσίαση γίνεται ανά Περιφέρεια ενώ σε συγκεκριμένες περιοχές που έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, παρουσιάζονται οι πληθυσμιακές μεταβολές σε επίπεδο ΔΚ και ΤΚ.

Περιφέρεια Ηπείρου

Στην Π. Ηπείρου σημειώνεται η μεγαλύτερη μείωση του πληθυσμού των κατοίκων των ορεινών περιοχών (24,4%), συγκριτικά με τις υπόλοιπες Περιφέρειες, τη δεκαετία 2001-2011. Πιο συγκεκριμένα προκύπτει ότι:

- Στην Π.Ε. Άρτης, το 2011 κατοικούν σε ορεινές περιοχές 13,569 άτομα από τα 23,667 άτομα που διέμεναν το 2001, δηλαδή μείωση κατά 42,7%. Η ορεινή Τ.Κ. Θεοδώριανων σημειώνει την μεγαλύτερη μείωση πληθυσμού κατά 83% από το 2001 έως το 2011.
- Μείωση κατά 29% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές της Π. Ιωαννίνων από το 2001 στο 2011. Γενικά, φαίνεται πως η Π. Θεσπρωτίας παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 12% στο σύνολό της, ανεξαρτήτως της περιοχής που διαμένουν τα άτομα. Μείωση κατά 10% σημειώνεται και στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011.

- Μείωση κατά 22% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές της Π. Πρεβέζης από το 2001 στο 2011.

Περιφέρεια Θεσσαλίας

Μείωση των κατοίκων σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011 κατά 31%, που οδηγεί στην αύξηση κατοίκων στις πεδινές περιοχές μόλις κατά 1,0%. Αξίζει να σημειωθεί όμως ότι παρόλη τη μεγάλη μείωση των κατοίκων ορεινών περιοχών και την ελάχιστη αύξηση των πεδινών περιοχών, μείωση κατά 10% σημειώνεται και στις ημιορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011 στην Π. Θεσσαλίας.

- Η Π.Ε. Καρδίτσης παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 12,0%. Μείωση κατά 42,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Ενδιαφέρον αποτελεί το γεγονός ότι παρόλο που σημειώνεται ραγδαία μείωση των ορεινών περιοχών κατά μέσο όρο στην Π.Ε. Καρδίτσης, στη κοινότητα Αθαμανών, στην ορεινή Τ.Κ. Πετροχωρίου, σημειώθηκε 36% αύξηση των κατοίκων του.
- Η Π.Ε. Λαρίσης παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 12%, ανεξαρτήτως της περιοχής που διαμένουν τα άτομα. Μείωση κατά 22% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011.
- Γενικά, φαίνεται πως η Π.Ε. Μαγνησίας παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 4%, ανεξαρτήτως της περιοχής που διαμένουν τα άτομα. Μείωση κατά 16% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Η ορεινή Τ.Κ. Πορταριάς του Δ. Πορταριάς σημειώνει μείωση κατά 59% του πληθυσμού, καθώς εξίσου όμοια μείωση σημειώνεται και στην ορεινή Τ.Κ. Δρακείας του Δ. Αγριάς από το 2001 στο 2011.
- Η Π.Ε. Τρικάλων παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 μόλις κατά 5%. Ραγδαία μείωση κατά 42,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Ενδιαφέρον αποτελεί το γεγονός ότι η ορεινή Τ.Κ. Παραμέρου του Δ. Πύνδαιων σημειώνει αύξηση κατά 78% του πληθυσμού από το 2001 στο 2011

Περιφέρεια Θράκης

Μείωση των κατοίκων σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011 κατά 20%, που οδηγεί στην αύξηση κατοίκων στις πεδινές περιοχές μόλις κατά 2% από το

2001 στο 2011. Αξίζει να σημειωθεί όμως ότι παρόλη τη μεγάλη μείωση των κατοίκων ορεινών περιοχών και την ελάχιστη αύξηση των πεδινών περιοχών, σημαντική αύξηση κατά 10% σημειώνεται και στις ημιορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011 στην Π. Θράκης.

- Η Π.Ε. Έβρου παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 μόλις κατά 1%. Μείωση κατά 7,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Ενδιαφέρον αποτελεί το γεγονός ότι η ορεινή Τ.Κ. Καβήσου του Δ. Φερών σημειώνει μείωση των κατοίκων κατά 69% από το 2001 στο 2011.
- Η Π.Ε. Ξάνθης παρουσιάζει αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 7%. Μείωση κατά 19,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Η ορεινή Τ.Κ. Καρυοφύτου του Δ. Σταυρούπολης σημειώνει μείωση κατά 48% του πληθυσμού από το 2001 στο 2011.
- Η Π.Ε. Ροδόπης παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 μόλις κατά 1%. Σημαντική μείωση κατά 17,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Αντιθέτως με τους υπόλοιπους νομούς, όπου και παρουσιάζεται αύξηση συνήθως στις πεδινές περιοχές και μείωση στις ορεινές περιοχές, η μεγαλύτερη μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 σημειώνεται σε πεδινή περιοχή. Η πεδινή Τ.Κ. Αρωγή του Δ. Αιγείρου σημειώνει μείωση κατά 96% του πληθυσμού από το 2001 στο 2011.

Περιφέρεια Κρήτης

Μείωση των κατοίκων σημειώνεται στις ορεινές περιοχές της Περιφέρειας Κρήτης από το 2001 στο 2011 κατά 16,1% και στις ημιορεινές περιοχές κατά 1,6%, που οδηγεί στην αύξηση κατοίκων στις πεδινές περιοχές κατά 9,6%. Η Π.Ε. Ηρακλείου παρουσιάζει αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 μόλις κατά 2%. Σημαντική μείωση κατά 14,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Η μεγαλύτερη μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 σημειώνεται σε πεδινή περιοχή, όπου η Τ.Κ. Χουστουλιανών του Δ. Γορτύνας σημειώνει μείωση κατά 100% του πληθυσμού από το 2001 στο 2011. Αντιθέτως, η πεδινή περιοχή της Τ.Κ. Αλαγνίου του Δ. Ν. Καζαντζάκη σημειώνει ραγδαία αύξηση κατά 181% του πληθυσμού από το 2001 στο 2011.

- Γενικά, η Π.Ε. Λασιθίου παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 μόλις κατά 1%. Σημαντική μείωση κατά 14,0% σημειώνεται στις ορεινές

περιοχές από το 2001 στο 2011. Η μεγαλύτερη μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 σημειώνεται σε πεδινή περιοχή. Η πεδινή Τ.Κ. Μιλιάτου του Δ. Νεάπολης σημειώνει μείωση κατά 100% του πληθυσμού από το 2001 στο 2011, ενώ η ημιορεινή περιοχή του Δ.Δ. Μητάτου του Δ. Ιτάνου παρουσιάζει αύξηση ατόμων κατά 109% από το 2001 στο 2011.

- Η Π.Ε. Ρεθύμνης παρουσιάζει αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 4%. Σημαντική μείωση κατά 13,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Αντιθέτως με την πλειονότητα των νομών που έχουν παρουσιαστεί, όπου και παρουσιάζεται αύξηση συνήθως στις πεδινές περιοχές και μείωση στις ορεινές περιοχές, η μεγαλύτερη αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 σημειώνεται σε ορεινή περιοχή. Η Τ.Κ. Μαρουλά του Δ. Ρεθύμνης σημειώνει αύξηση κατά 151% του πληθυσμού από το 2001 στο 2011. Μείωση βεβαίως σημειώνεται και σε ορεινές περιοχές, όπως της Τ.Κ. Ορνές του Δ. Λάμπης, όπου σημειώνεται μείωση πληθυσμού κατά 74% από το 2001 στο 2011, ύστερα από την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης».
- Γενικά, η Π.Ε. Χανίων παρουσιάζει αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 4%. Σημαντική μείωση κατά 25,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Η ημιορεινή περιοχή της Τ.Κ. Κόκκινου Χωρίου του Δ. Βάμου σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 68%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 86% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή της Τ.Κ. Πλατυβόλας του Δ. Κεραμίων από το 2001 στο 2011.

Περιφέρεια Μακεδονίας

Μείωση των κατοίκων σημειώνεται στις ορεινές περιοχές όπως φαίνεται και από το ακόλουθο γράφημα από το 2001 στο 2011 κατά 15,8% και στις ημιορεινές περιοχές κατά 7,4%, που οδηγεί στην αύξηση κατοίκων στις πεδινές περιοχές κατά 1,7% από το 2001 στο 2011.

- Γενικά, η Π.Ε. Γρεβενών παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 16%. Σημαντική μείωση κατά 39,0% σημειώνεται εξίσου στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Η πεδινή περιοχή της Τ.Κ. Φελίου του Δ. Γρεβενών σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά

195%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 96% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή της Τ.Κ. Καλλονής του Δ. Κοσμά του Αιτωλού από το 2001 στο 2011.

- Η Π.Ε. Δράμας παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 5%. Σημαντική μείωση κατά 16,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Η ορεινή περιοχή της Τ.Κ. Καταφύτου του Δ. Κάτω Νευροκοπίου σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 41%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 70% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή της Τ.Κ. Σίλης του Δ. Παρανεστίου από το 2001 στο 2011.
- Η Π.Ε. Ημαθίας παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 2%. Μείωση κατά 8,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Η ορεινή περιοχή της Τ.Κ. Κουμαριάς του Δ. Βέροιας σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 62%.
- Γενικά, η Π.Ε. Θεσσαλονίκης παρουσιάζει αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 5%. Ενδιαφέρον είναι ότι σημαντική αύξηση κατά 24,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Η μεγαλύτερη μείωση κατά 65% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή της Τ.Κ. Λιβαδίου του Δ. Βασιλικών από το 2001 στο 2011.
- Η Π.Ε. Καβάλας παρουσιάζει αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 4%. Μείωση κατά 8,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Η μεγαλύτερη μείωση κατά 58% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή της Τ.Κ. Διποτάμου του Δ. Ορεινού από το 2001 στο 2011.
- Η Π.Ε. Καστοριάς παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 6%. Σημαντική μείωση κατά 28,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Η μεγαλύτερη μείωση κατά 83% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή της Τ.Κ. Πολυανέμου του Δ. Ακριτών από το 2001 στο 2011.
- Γενικά, η Π.Ε. Κιλκίς παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 10%. Σημαντική μείωση κατά 14,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011.
- Η Π.Ε. Κοζάνης παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 4%. Σημαντική μείωση κατά 21,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011.
- Η Π.Ε. Πέλλης παρουσιάζει αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 4%. Σημαντική μείωση κατά 14,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το

2001 στο 2011. Η μεγαλύτερη μείωση κατά 46% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή της Τ.Κ. Κρανέας της Δ.Κ. Μενηίδος από το 2001 στο 2011.

- Η Π.Ε. Πιερίας παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 2%. Σημαντική μείωση κατά 24,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011.
- Γενικά, η Π.Ε. Σερρών παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 12%. Σημαντική μείωση κατά 26,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Η μεγαλύτερη μείωση, κατά 67%, σημειώνεται στην ορεινή περιοχή της Τ.Κ. Σησαμίας της Δ.Κ. Βισαλτίας από το 2001 στο 2011.
- Η Π.Ε. Φλωρίνης παρουσιάζει μείωση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 6%. Σημαντική μείωση κατά 25,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Η ορεινή περιοχή της Τ.Κ. Πρασίνου της Δ.Κ. Πρεσπών σημειώνει τη μεγαλύτερη αύξηση του πληθυσμού κατά 50%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση κατά 100% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή της Δ.Κ. Τρβούνου και της Τ.Κ. Κορυφής της Δ.Κ. Φλώρινας από το 2001 στο 2011.
- Η Π.Ε. Χαλκιδικής παρουσιάζει αύξηση πληθυσμού από το 2001 στο 2011 κατά 1%. Σημαντική μείωση κατά 5,0% σημειώνεται στις ορεινές περιοχές από το 2001 στο 2011. Η μεγαλύτερη μείωση κατά 53% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή του Τ.Κ. Κρήμνης του Δ.Κ. Ζερβοχωρίου από το 2001 στο 2011.

Περιφέρεια Νησιών Βορείου Αιγαίου

Μείωση κατά 5,7% σημειώνεται από το 2001 έως το 2011, στο νησί της Σάμου, ενώ την ίδια περίοδο ραγδαία μείωση της τάξης του 89,2% σημειώνεται στην Χίο.

Περιφέρεια Νησιών Ιονίου

Σταδιακή μείωση παρουσιάζεται και στα ορεινά των νησιών Ζακύνθου όπου από το έως το 2011 ο πληθυσμός μειώθηκε κατά 12,19% και Κεφαλονιάς κατά 31,23%.

Περιφέρεια Νησιών Νοτίου Αιγαίου

Από το 2001 έως και το 2011 αξιοπρόσεχτη μείωση παρουσιάζει η Π. Δωδεκανήσου, όπου ο πληθυσμός ορεινών περιοχών μειώθηκε κατά 5,33%.

Περιφέρεια Πελοποννήσου

Όπως και στην υπόλοιπη Ελλάδα έτσι και στην Πελοπόννησο παρατηρείται μείωση του πληθυσμού στα ορεινά ενώ αυξάνονται οι κάτοικοι στις πεδινές περιοχές. Συγκεκριμένα στα ορεινά της Π.Ε. Αρκαδίας παρατηρείται μείωση περίπου 13.000 κατοίκων που αποτελεί και την μεγαλύτερη μείωση, ενώ η μικρότερη καταγράφεται στην Π.Ε. Λακωνίας με μείωση περίπου 4.000 κατοίκους.

Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Αντίστοιχη μείωση παρατηρείται και στην κατανομή του πληθυσμού των ορεινών περιοχών της Στερεάς Ελλάδας, συγκεκριμένα μείωση της τάξης των 50.000 περίπου κατοίκων. Η μεγαλύτερη μείωση καταγράφεται στην Π. Ευρυτανίας, όπου έχουμε συρρίκνωση 16.000 κατοίκων, ενώ η μικρότερη είναι της τάξης των 4-5.000 κατοίκων στις υπόλοιπες Περιφέρειες.

Αυτό γενικά που μπορούμε να παρατηρήσουμε είναι μια ραγδαία μείωση σε όλες τις ορεινές περιοχές της χώρας. Δεν έχουμε στοιχεία για να ισχυριστούμε με βεβαιότητα ότι η εν λόγω μείωση είναι συνέπεια της εφαρμογής του Διοικητικού Συστήματος «Καλλικράτης». Αξίζει όμως να σημειωθεί, ότι η περιοχή της Μακεδονίας παρουσιάζει όχι μόνο την μικρότερη μείωση αλλά και αύξηση ακόμα του πληθυσμού σε αρκετές ορεινές της περιοχές. Πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι οποιαδήποτε συσχέτιση της αυξομείωσης του πληθυσμού εντός Δήμου, Περιφέρειας ή Γεωγραφικού Διαμερίσματος είναι άτοπη, καθώς δεν έχουμε στοιχεία που να φανερώνουν ότι η μετακίνηση του πληθυσμού γίνεται μέσα στα όρια της αντίστοιχης Περιφέρειας.

Οι Δ.Ε. και Τ.Κ. όπου κατά την απογραφή του 2011 φαίνεται να μην αριθμούν κανέναν κάτοικο, γεγονός που σημαίνει ότι ερήμωσαν.

- Το ορεινό Δ.Δ. Σπόθων του Δ. Ιωαννίνων σημειώνει μείωση πληθυσμού κατά 100% από το 2001 έως το 2011.
- Το ορεινό Δ.Δ. Τρίκαστρον του Δ. Λούρου σημειώνει 100% μείωση στον πληθυσμό του, καθώς στο συγκεκριμένο Δ.Δ. δεν απογράφηκε κανείς κατά την απογραφή του 2011.
- Στο ορεινό Δ.Δ. Αγίου Νικολάου του Δ. Αιθικών όπου παρατηρείται 100% μείωση στον πληθυσμό του, καθώς ουδείς από τους κατοίκους του 2001 δεν απογράφηκαν και το 2011.

- Το Δ.Δ. Χουστουλιανών του Δ. Γορτύνας σημειώνει μείωση κατά 100% του πληθυσμού από το 2001 στο 2011.
- Η μεγαλύτερη μείωση κατά 100% σημειώνεται στην ορεινή περιοχή του Δ.Δ. Τριβούνου και του Δ.Δ. Κορυφής του Δ. Φλώρινας άλλο ένα ορεινό Δ.Δ. που ερημώνει..

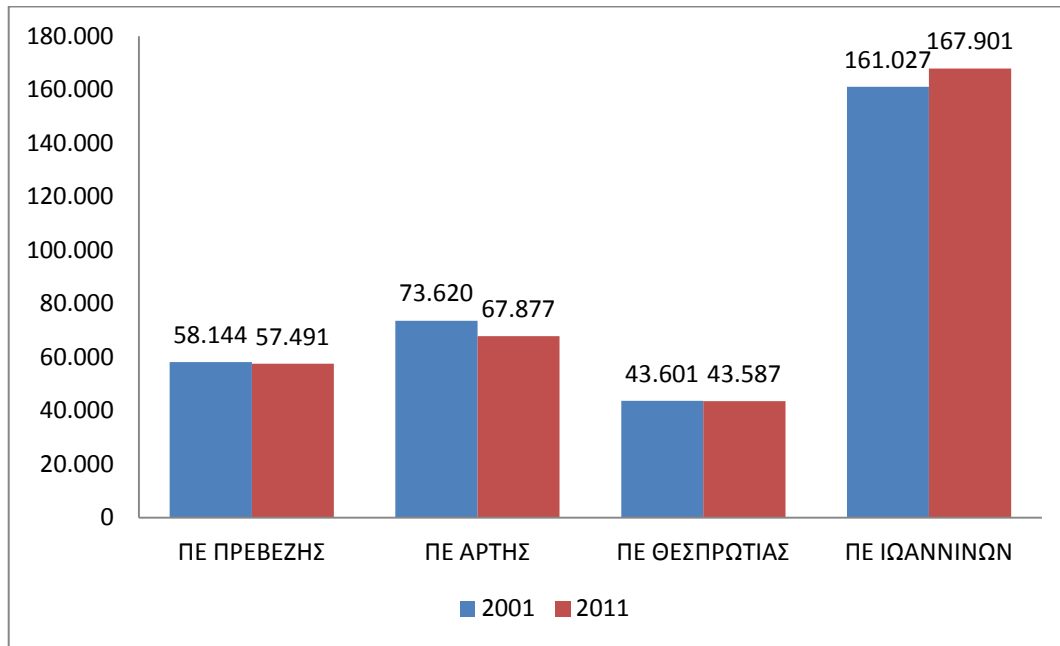
4. Ανάλυση Ορεινών Πληθυσμών ανά Οικισμό

Η ανάλυση που προηγήθηκε (Κεφ. 2) παρουσιάζει τις πληθυσμιακές μεταβολές του ορεινού χώρου (Πραγματικός πληθυσμός) μέχρι και σε επίπεδο ΠΕ. Εντούτοις, στο επίπεδο αυτό μπορούν να φανούν γενικές τάσεις αλλά δεν εντοπίζονται οι επιμέρους διαφορές που υπάρχουν σε μικρότερο επίπεδο διοικητικής διαίρεσης. Για το λόγο αυτό επιχειρείται, στο παρόν κεφάλαιο, η διερεύνηση των πληθυσμιακών μεταβολών των ορεινών περιοχών ειδικά, σε επιλεγμένες ΠΕ και σε επίπεδο ΔΚ, ΤΚ και οικισμού.

Το παρόν κεφάλαιο εξετάζει την κατανομή του πληθυσμού αποκλειστικά στις ορεινές περιοχές. Συγκεκριμένα τα στοιχεία αφορούν στον Μόνιμο Πληθυσμό συγκεκριμένων μόνο ορεινών περιοχών του Ελληνικού χώρου, ώστε να φανεί η μεταβολή των αντίστοιχων αριθμών από το 2001 στο 2011. Με τον τρόπο αυτό θέλουμε να έχουμε μια πιο ξεκάθαρη εικόνα του τι συμβαίνει τελικά στον ορεινό όγκο της χώρας. Οι περιοχές που εξετάζονται είναι η Περιφέρεια Ηπείρου, η ΠΕ Μαγνησίας, η ΠΕ Ροδόπης, η ΠΕ Καστοριάς, η ΠΕ Ευρυτανίας και η ΠΕ Αρκαδίας. Η επιλογή των περιοχών έγινε με βάση την ορεινότητά τους.

4.1 Περιφέρεια Ηπείρου

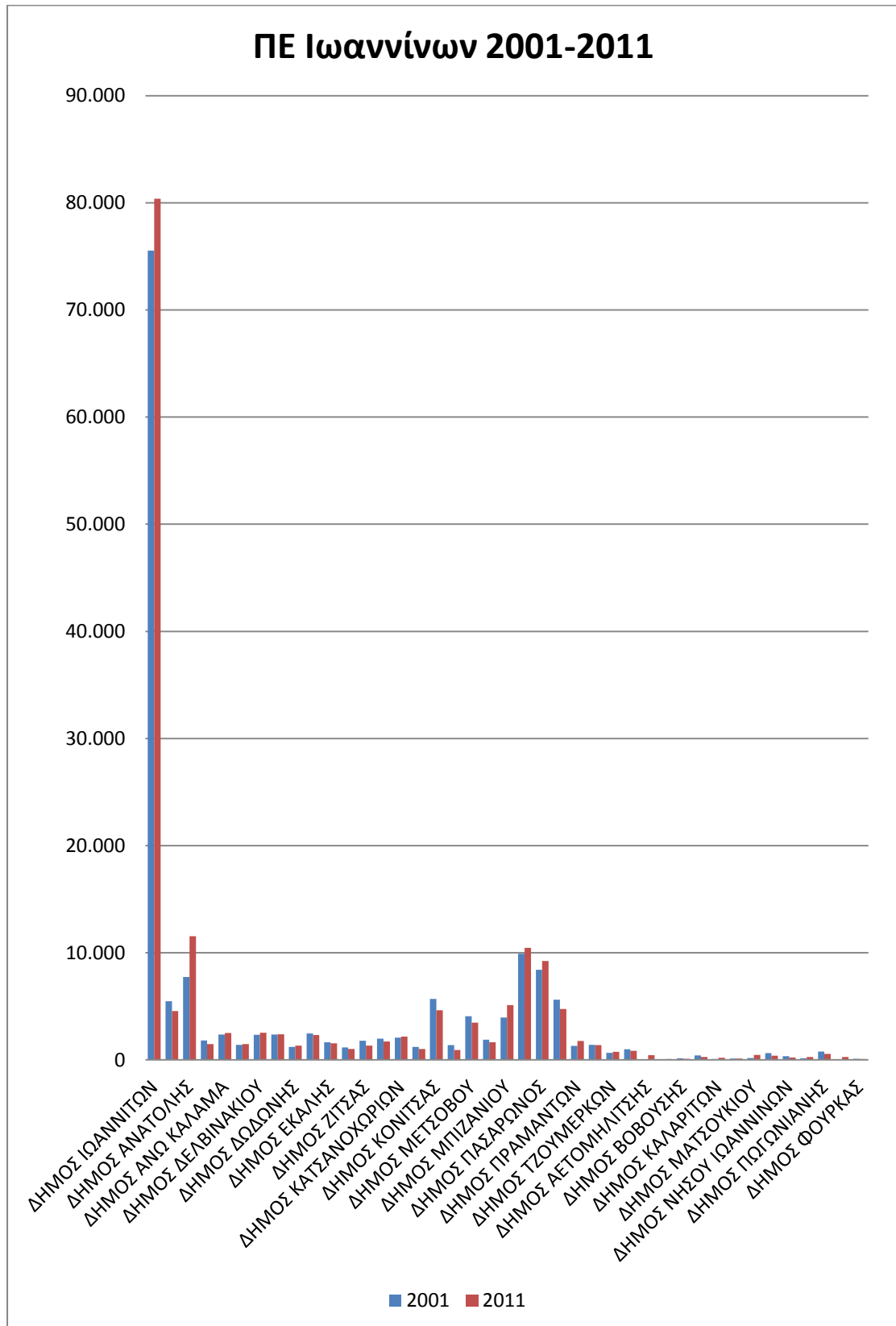
Η Π. Ηπείρου φαίνεται να διατηρεί τον πληθυσμό της από την απογραφή του 2001 στην τελευταία του 2011. Ειδικότερα, δεν παρατηρούνται ιδιαίτερες αυξομειώσεις όπως φαίνεται και στο διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 83. Πληθυσμός των Π.Ε. της Π. Ηπείρου.

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

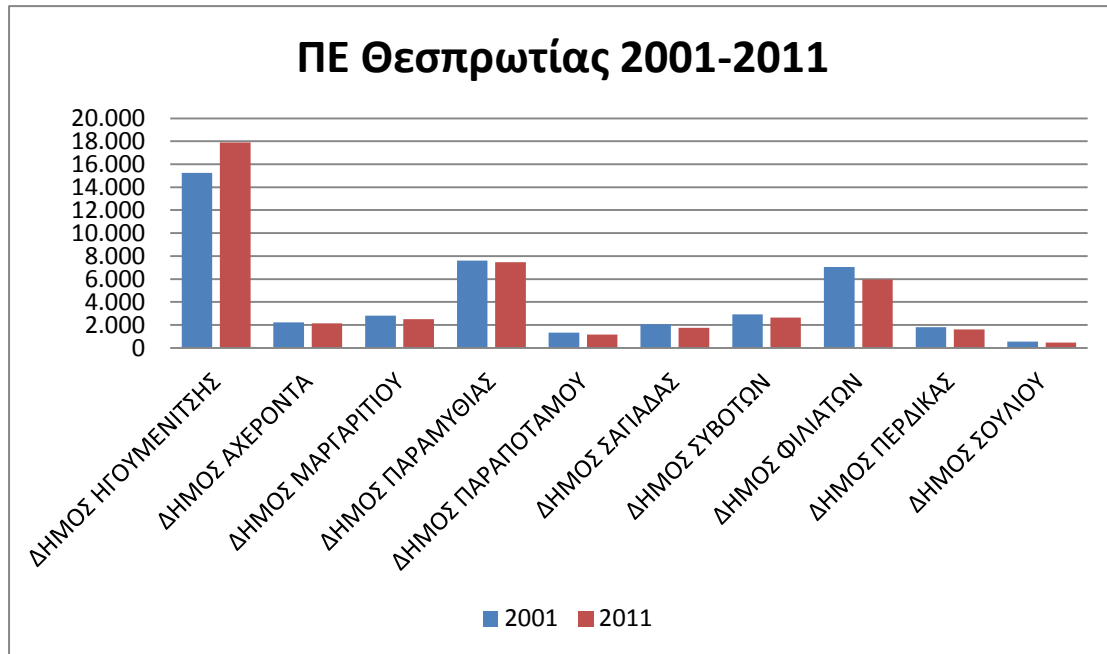
Αναλυτικότερα, η Π.Ε. Ιωαννίνων παρουσιάζει αύξηση των κατοίκων της κατά 6.000 περίπου. Όπως φαίνεται και στο παρακάτω διάγραμμα οι Δήμοι που παρουσιάζουν τις μεγαλύτερες μεταβολές, αλλά και πάλι όχι ραγδαίες αυξήσεις ή μειώσεις, είναι ο Δ. Ανατολής με αύξηση 4.000 κατοίκων περίπου, γεγονός που οφείλεται και στην συνένωση με άλλες Δ.Κ. λόγω του Διοικητικού Συστήματος «Καλλικράτης», ενώ δεν παρατηρείται μείωση μεγαλύτερη των 400-500 κατοίκων. Ο Δήμος Μετσόβου (βάσει Καλλικράτη) είναι το σύνολο των Δ.Ε. Εγνατίας, Δ.Ε. Μετσόβου και Δ.Ε. Μηλέας. Η Δ.Ε. Μετσόβου είναι ο πρώην (βάσει Καποδίστρια) Δήμος Μετσόβου. Προκύπτει ότι, στην Δ.Ε. Μετσόβου παρατηρείται μείωση πληθυσμού, από 4.079 σε 3.469 κατοίκους (14%). Μείωση παρατηρείται σε όλους τους οικισμούς (Μέτσοβο, Ανήλιο, Ανθοχώρι, Βοτονόσι). Η μεγαλύτερη είναι στο Ανθοχώρι (35%) και ακολουθεί το Μέτσοβο (15,5%). Αντίστοιχες μειώσεις παρατηρούνται και στον Δ. Α. Ζαγορίου, όπου η Τ.Κ. Δεματίου μειώνεται κατά 36,1% και η Τ.Κ. Πέτρας επίσης κατά 58%. Αύξηση καταγράφεται στις Τ.Κ. Ανθρακίτη, Καβαλλαρίου και Καρυών (40%, 77,2% και 65% αντίστοιχα).

Διάγραμμα 84. Πληθυσμός της Π.Ε. Ιωαννίνων.

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

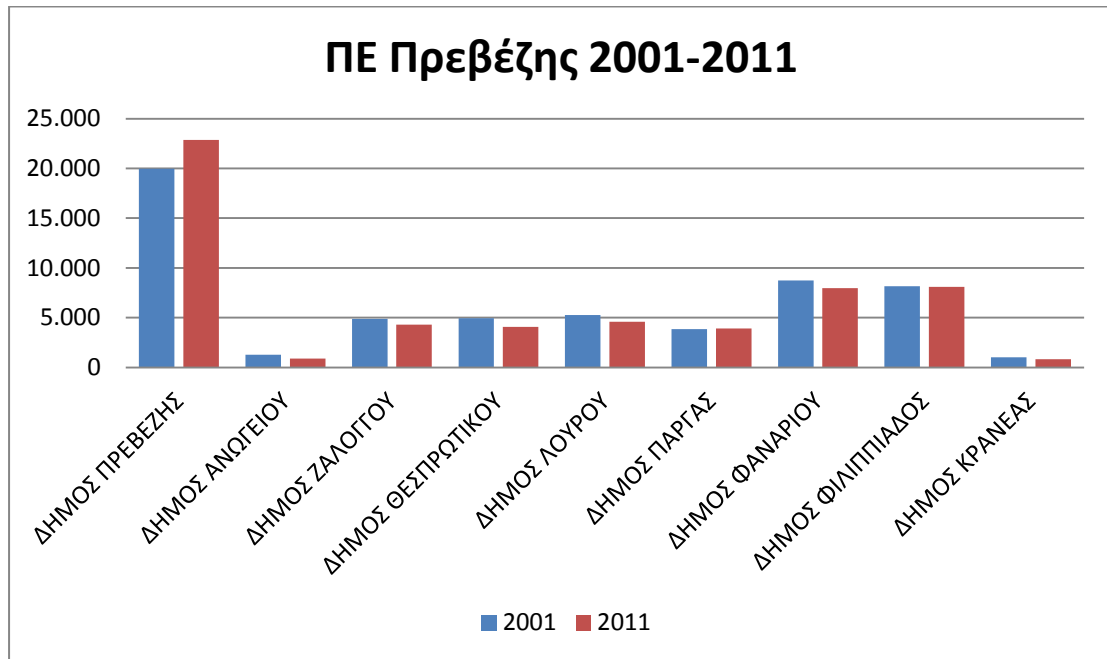
Εν συνεχεία, η Π.Ε. Θεσπρωτίας διατηρεί ακμαίο τον πληθυσμό της καθώς η διαφορά των δύο απογραφών είναι 10 περίπου κάτοικοι. Παρατηρούνται πολύ μικρές μειώσεις στο σύνολο των Δήμων, κατάσταση που εξισορροπείται με την αύξηση του πληθυσμού του Κεντρικού Δήμου Ηγουμενίτσας που αυξάνει τον πληθυσμό κατά 2.500 κατοίκους.

Διάγραμμα 85. Πληθυσμός της Π.Ε. Θεσπρωτίας.

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

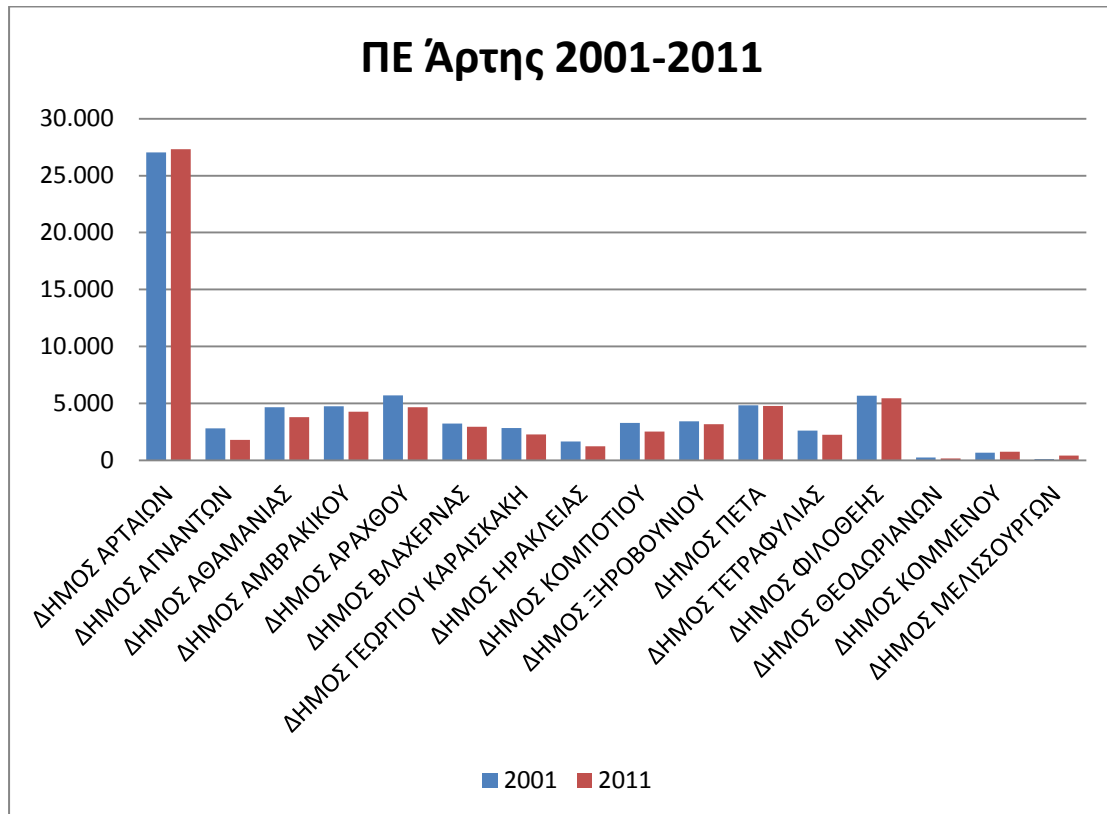
Όμοια, και στην Π.Ε. Πρεβέζης ο πληθυσμός μειώνεται μόνο κατά 500 κατοίκους, ενώ η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στον Δ. Πρεβέζης, της τάξης των 3.000 κατοίκων.

Διάγραμμα 86. Πληθυσμός της Π.Ε. Πρεβέζης.

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Τέλος, τα πράγματα διαφοροποιούνται κατά την ανάλυση της Π.Ε. Άρτης όπου παρατηρείται μείωση κατά 6.000 κατοίκους στο σύνολο του πληθυσμού. Συγκεκριμένα οι Δήμοι με την μεγαλύτερη μείωση είναι ο Δ. Αγνάντων και Δ. Κομποτίου κατά 1.000 περίπου κατοίκους αντίστοιχα. Οι υπόλοιποι Δήμοι, φαίνεται να διατηρούν σταθερό τον πληθυσμό τους με αμελητέες διαφορές.

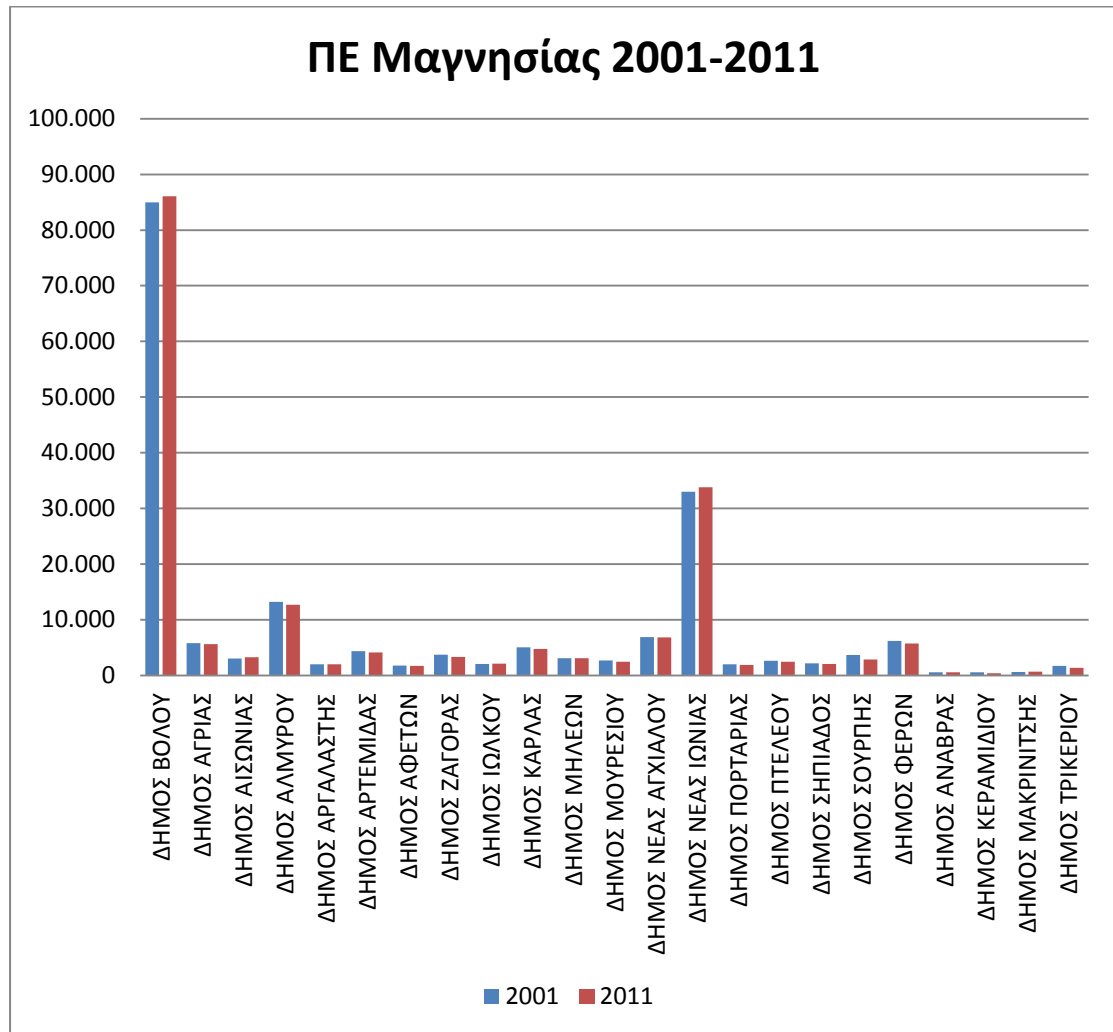
Διάγραμμα 87. Πληθυσμός της Π.Ε. Άρτης.

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

4.2 Π.Ε. Μαγνησίας

Η Π.Ε. Μαγνησίας παρουσιάζει μείωση της τάξης των 2.000 κατοίκων, με ελάχιστες μειώσεις στον κάθε Δήμο της Περιφερειακής Ενότητας. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Σκιάθος, η Σκόπελος και η Αλόνησος δεν ανήκουν πια στην Π.Ε. Μαγνησίας όπως συνέβαινε στην απογραφή του 2001 και αποτελούν την Π.Ε. Σποράδων. Παρόλα αυτά, ο πληθυσμός τους δεν υπολογίστηκε κατά το 2001 για να έχουμε σαφή εικόνα και να υπάρχει αντιστοιχία στους Δήμους. Συγκεκριμένα ο Δ. Ζαγοράς συνενώθηκε κατά τον Καλλικράτη με τον Δ. Μουρεσίου, ο οποίος πια αποτελεί Δ.Ε. Συνολικά ο νέος Δήμος παρουσιάζει μείωση από 6.449 κατοίκους το 2001 σε 5.809 το 2011. Αναλύοντας τις επιμέρους Τ.Κ. παρατηρούμε ότι η μεγαλύτερη μείωση πληθυσμού καταγράφηκε στην Τ.Κ. Πουρίου, 24,5% και ακολουθεί η Τ.Κ. Ξορυχτίου με μείωση 17,1%. Ενώ μόνο η Τ.Κ. Μουρεσίου και Τ.Κ. Μακρυράχης αυξήθηκαν κατά 6,6 και 2,7 αντίστοιχα.

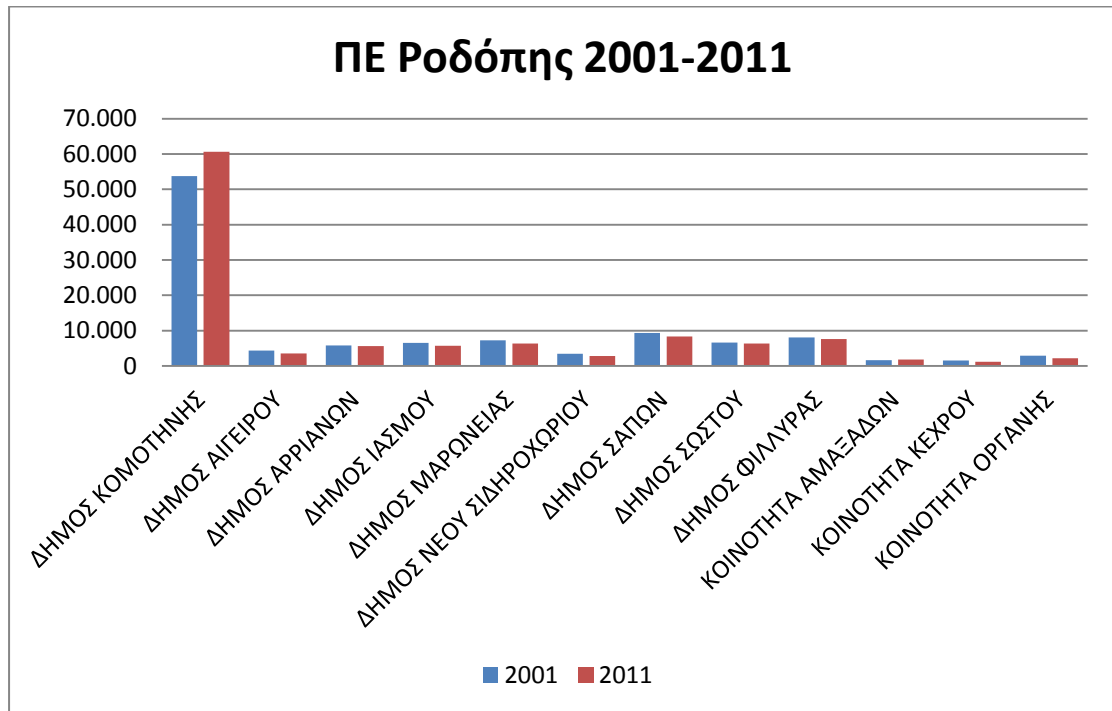

Διάγραμμα 88. Πληθυσμός της Π.Ε. Μαγνησίας.

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

4.3 Π.Ε. Ροδόπης

Μικρή αύξηση 1.000 κατοίκων παρατηρείται στην Π.Ε. Ροδόπης. Ο αριθμός αυτός προέρχεται από την μεγάλη αύξηση που παρουσιάζει ο Δ. Κομοτηνής (7.000 κάτοικοι), σε αντιστάθμισα των μικρών μειώσεων που καταγράφονται στους υπόλοιπους Δήμους της Περιφερειακής Ενότητας.

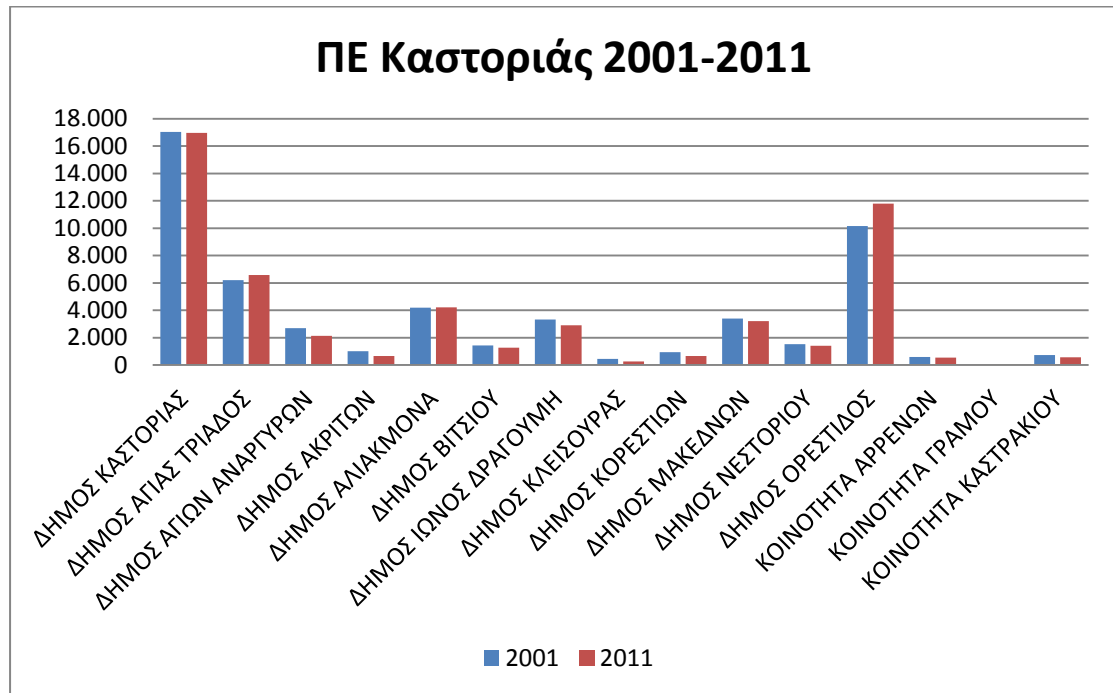

Διάγραμμα 89. Πληθυσμός της Π.Ε. Μαγνησίας.

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

4.4 Π.Ε. Καστοριάς

Μείωση περίπου 3.000 κατοίκων παρατηρείται στην Π.Ε. Καστοριάς. Ιδιαίτερη αύξηση παρατηρείται στον Δ. Ορεστίδος (1.000 κάτοικοι), ενώ οι υπόλοιποι Δήμοι μειώνονται με μικρά ποσοστά. Στην περίπτωση της Καστοριάς παρατηρείται επίσης μείωση –μικρού βεβαίως αριθμού- στον Κεντρικό Δήμο Καστοριάς, κάτι που δεν συνέβη στις υπόλοιπες προς μελέτη περιοχές. Στον Δ. Νεστορίου, προστέθηκαν με τον Καλλικράτη οι Δ.Ε. Ακριτών, Αρρένων και Γράμμου. Το αποτέλεσμα είναι να αυξηθεί ο πληθυσμός συνολικά στον Δήμο, δεν συμβαίνει όμως το ίδιο αν παρατηρήσει κανείς τις Τ.Κ. Έτσι στην Τ.Κ. Κοτύλης της Δ.Ε. Νεστορίου, καταγράφεται μείωση 47,69%, δηλαδή από 65 οι κάτοικοι μειώθηκαν σε 34. Επίσης και στην Τ.Κ. Κυψέλης της ίδιας Δ.Ε. καταγράφεται μείωση 20%, ενώ πουθενά δεν παρατηρείται αύξηση.

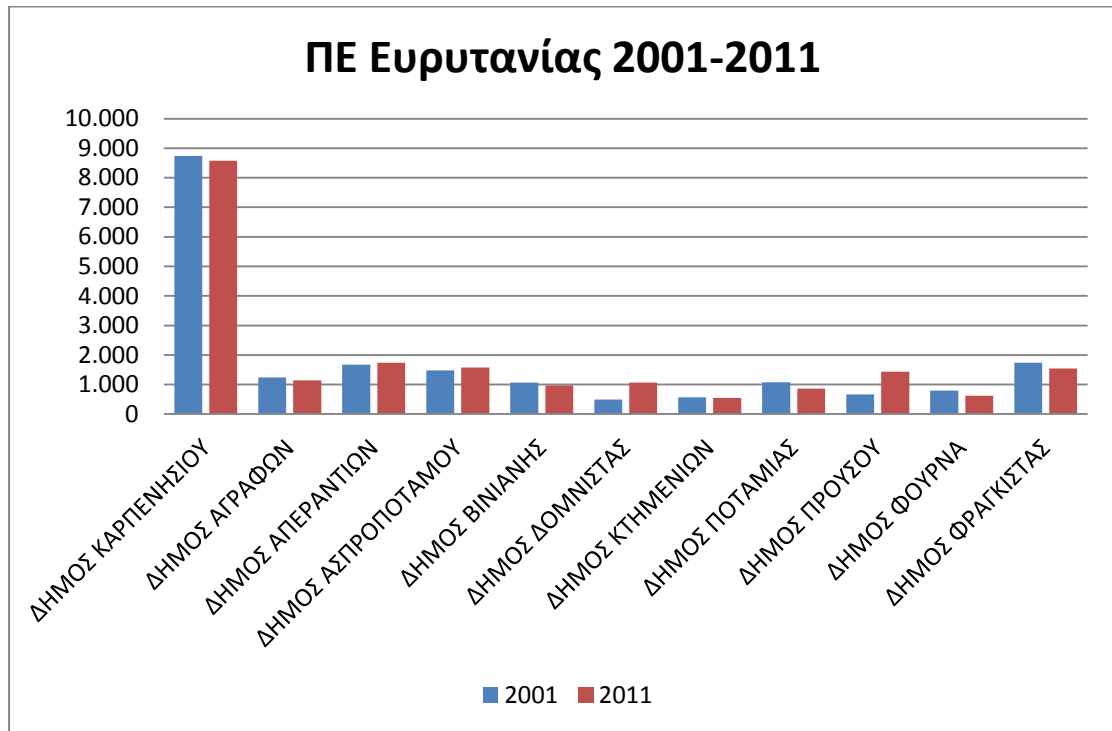

Διάγραμμα 90. Πληθυσμός της Π.Ε. Καστοριάς.

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

4.5 Π.Ε. Ευρυτανίας

Σταθερός ο αριθμός του πληθυσμού και για την Π.Ε. Ευρυτανίας, κάτι που φαίνεται ξεκάθαρα και στο παρακάτω διάγραμμα. Η μεγαλύτερη διαφορά παρατηρείται στον Δ. Προύσου, ο οποίος αυξάνει τους κατοίκους του κατά περίπου 800. Όπως σε όλους τους ορεινούς Δήμους έτσι και στον Δ. Αγράφων παρατηρείται συνολικά αύξηση του πληθυσμού, εξαιτίας του Καλλικράτη και της συνένωσης με περισσότερες Δ.Ε. από αυτές του Δήμου του 2001. Στην Δ.Ε. Αγράφων παρατηρούνται μεγάλες αυξομειώσεις στις Τ.Κ. Συγκεκριμένα, κατά 54,3% μειώνεται η Τ.Κ. Βραγγιανών, ενώ κατά 54,1% αυξάνεται η Τ.Κ. Μαράθου. Μεγάλη μείωση παρατηρείται επίσης στις Τ.Κ. Μοναστηρακίου και Αγράφων, 32,4% και 20,6% αντίστοιχα.

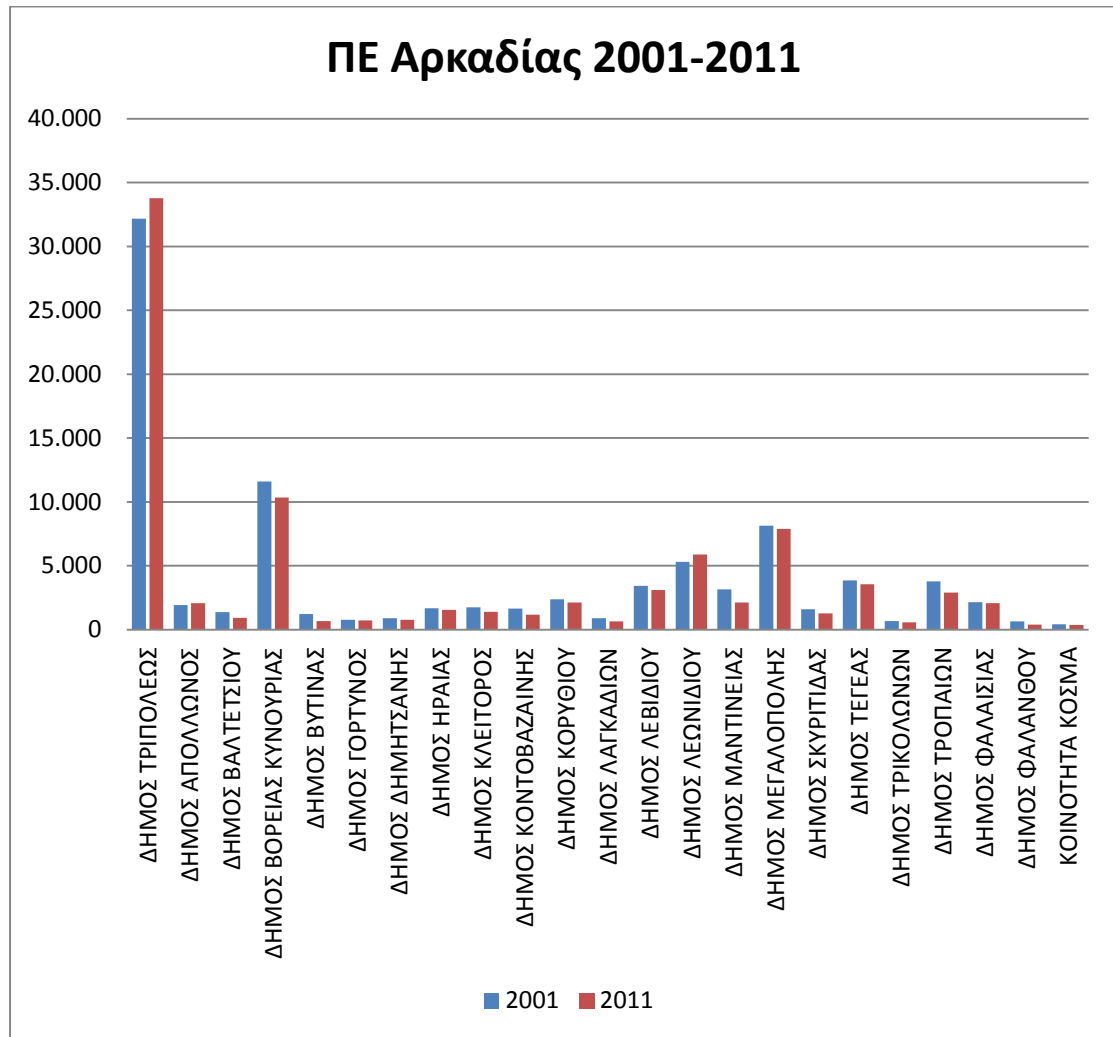

Διάγραμμα 91. Πληθυσμός της Π.Ε. Καστοριάς.

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

4.6 Π.Ε. Αρκαδίας

Ο πληθυσμός της Π.Ε. Αρκαδίας μειώθηκε κατά 5.000 κατοίκους στην περίοδο 2001-2011. Ο αριθμός αυτός εντοπίζεται σε όλους τους Δήμους της Π.Ε. με την αντίστοιχη μείωση και μόνο ο Κεντρικός Δήμος Τριπόλεως και Δ. Απόλλωνος παρουσιάζουν μια αμελητέα αύξηση. Από την άλλη πλευρά ο Δ. Β. Κυνουρίας, που περιλαμβάνει 26 Τ.Κ. διατηρεί συνολικά τον πληθυσμό του, όμως στις περισσότερες Τ.Κ. καταγράφεται μείωση, όπως συμβαίνει σε όλες σχεδόν τις ορεινές Τ.Κ. Κατά 44,7% μειώνεται η Τ.Κ. Ωργιάς και ακολουθεί η Τ.Κ. Καστρίου με 44,1%. Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι η Τ.Κ. Κουτρούφων αυξάνει τους κατοίκους της από 3 σε 153. Η Δ.Κ. Άστρους μειώνεται κατά 17,9%.

Διάγραμμα 92. Πληθυσμός της Π.Ε. Καστοριάς.

(Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

5. Συμπεράσματα

Η γενική εικόνα των περιπτώσεων μελέτης είναι αρνητική. Δεδομένου του νέου Διοικητικού Συστήματος και τις συνενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων σε συνδυασμό και με την γενικότερη υφιστάμενη οικονομική κατάσταση της χώρας τα αποτελέσματα είναι απαισιόδοξα. Εάν κανείς αναλύσει βαθύτερα τις κατά περιοχές Τοπικές Κοινότητες θα παρατηρήσει ότι οι αριθμοί μειώνονται ραγδαία. Αυτό που συμβαίνει ακριβώς είναι ότι ενώ σαν γενική εικόνα ενός Δήμου μπορεί να παρατηρηθεί αύξηση εξαιτίας των νέων Καλλικρατικών περιοχών που προστέθηκαν, όταν ελέγξουμε τις αμιγώς ορεινές περιοχές η μείωση είναι εμφανής και ανησυχητική.

Συγκεκριμένα:

- Η Π. Ηπείρου διατηρεί τον πληθυσμό στο σύνολό της ενώ αύξηση παρουσιάζεται στην Π.Ε. Ιωαννίνων από το 2001 στο 2011 με 161.027 και 167.901 κατοίκους αντίστοιχα. Προκύπτει όμως ότι, στην Δ.Ε. Μετσόβου παρατηρείται μείωση πληθυσμού, από 4.079 σε 3.469 κατοίκους (14%). Μείωση παρατηρείται σε όλους τους οικισμούς (Μέτσοβο, Ανήλιο, Ανθοχώρι, Βοτονόσι). Η μεγαλύτερη είναι στο Ανθοχώρι (35%) και ακολουθεί το Μέτσοβο (15,5%). Στην Π.Ε. Άρτης οι Δήμοι με την μεγαλύτερη μείωση είναι ο Δ. Αγνάντων και Δ. Κομποτίου κατά 1.000 περίπου κατοίκους αντίστοιχα.
- Η Π.Ε. Μαγνησίας παρουσιάζει πολύ μικρή μείωση, των 2.000 κατοίκων. Παρατηρούμε ότι η μεγαλύτερη μείωση πληθυσμού καταγράφηκε στην Τ.Κ. Πουρίου, 24,5% και ακολουθεί η Τ.Κ. Ξορυχτίου με μείωση 17,1%.
- Η Π.Ε. Ροδόπης αυξάνει τον πληθυσμό της κατά 1.000 κατοίκους.
- Στην Π.Ε. Καστοριάς καταγράφεται μεγάλη μείωση, 3.000 κάτοικοι στο σύνολο του πληθυσμού της. Έτσι στην Τ.Κ. Κοτύλης της Δ.Ε. Νεστορίου, καταγράφεται μείωση 47,69%, δηλαδή από 65 οι κάτοικοι μειώθηκαν σε 34. Επίσης και στην Τ.Κ. Κυψέλης της ίδιας Δ.Ε. καταγράφεται μείωση 20%, ενώ πουθενά δεν παρατηρείται αύξηση.
- Στην Δ.Ε. Αγράφων παρατηρούνται μεγάλες αυξομειώσεις στις Τ.Κ. Συγκεκριμένα, κατά 54,3% μειώνεται η Τ.Κ. Βραγγιανών, ενώ κατά 54,1% αυξάνεται η Τ.Κ. Μαράθου. Μεγάλη μείωση παρατηρείται επίσης στις Τ.Κ. Μοναστηρακίου και Αγράφων, 32,4% και 20,6% αντίστοιχα.
- Ενώ, τέλος, η Π.Ε. Αρκαδίας φαίνεται να μειώνει τον πληθυσμό της κατά 5.000 κατοίκους, γεγονός που την κατατάσσει στην μεγαλύτερη μείωση που καταγράφηκε στις περιοχές που εξετάστηκαν. Κατά 44,7% μειώνεται η Τ.Κ. Ωργιάς και ακολουθεί η Τ.Κ. Καστρίου με 44,1%.

6. Διερεύνηση Επιπτώσεων από την Εφαρμογή του Νόμου «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ» στην Εκπαίδευση στις Ορεινές Περιοχές

Το παρόν κεφάλαιο έχει σκοπό να καταδείξει την επίδραση και τις συνέπειες που είχε ο Καλλικράτης στις σχολικές μονάδες. Αυτό που συγκεκριμένα μελετάται είναι το πόσα και ποια σχολεία είτε καταργήθηκαν, είτε συνενώθηκαν, είτε υποβιβάστηκαν κατά την σχολική χρονιά 2011-2012, χρονιά δηλαδή που πρώτη φορά εφαρμόστηκε ο νέος νόμος. Αξίζει βέβαια να σημειωθεί ότι οι αλλαγές στο συγκεκριμένο κομμάτι της εκπαίδευσης δεν σταματάνε εκεί αλλά συνεχίζονται μέχρι και σήμερα.

Για να έχουμε πιο αντιπροσωπευτική εικόνα, επιλέξαμε να αναλυθούν οι ΠΕ που εξετάστηκαν και σε προηγούμενο κεφάλαιο (ΠΕ Ιωαννίνων, ΠΕ Άρτας, ΠΕ Θεσπρωτίας, ΠΕ Μαγνησίας, ΠΕ Καστοριάς, ΠΕ Ροδόπης, ΠΕ Ευρυτανίας, ΠΕ

Αρκαδίας), ώστε να έχουμε όσο το δυνατόν πιο ασφαλή συμπεράσματα για το τι συμβαίνει με τις σχολικές μονάδες στις κατεξοχήν ορεινές περιοχές.

Το Υπουργείο Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, στο πλαίσιο σχεδιασμού λειτουργίας των σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, από το σχολικό έτος 2011-2012 δρομολογεί μεταβολές με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης, την αξιοποίηση των υποδομών για την εφαρμογή των καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας για όλους τους μαθητές της επικράτειας και τη διευκόλυνση των εκπαιδευτικών για την παροχή ποιοτικών εκπαιδευτικών υπηρεσιών.

Με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και ειδικότερα τις διατάξεις του άρθρου 4, και 8 του Ν. 1566/1985, όπως ισχύει και του άρθρου 11 παρ. 2 του Ν. 1966/1991 (ΦΕΚ. 147 Α'), καθώς και τις σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις (Φ. 3/897/97652/Γ113.10.2006, Φ. 898/97657/Γ1 (ΦΕΚ 1507/13-10-2006), ΥΑ68419/Γ2/6.7.2006 (ΦΕΚ. 984 Β')) και προκειμένου να διαμορφωθούν και να υποβληθούν προτάσεις που θα αντιπροσωπεύουν τις πραγματικές ανάγκες κάθε περιοχής, με τις γεωγραφικές συνθήκες και τις ιδιαιτερότητές τους, δεδομένου μάλιστα ότι οι κτιριακές υποδομές, οι συντηρήσεις, τα λειτουργικά έξοδα των σχολείων και οι μετακινήσεις των μαθητών περιέρχονται πλέον στις αρμοδιότητες των νέων Δήμων, είναι αναγκαίο να διαμορφωθούν οι προϋποθέσεις συνεργασίας των υπηρεσιακών παραγόντων με τους εκπαιδευτικούς, τους λοιπούς φορείς και τους ΟΤΑ.

Συνολικά ο αριθμός των συγχωνεύσεων-καταργήσεων φτάνει τα 1.933 σχολεία, ενώ προκύπτουν 877 νέα, από το σύνολο των 16.000 σχολικών μονάδων. Στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση συνενώνονται 1.523 σχολεία και προκύπτουν 672 νέα σχολεία. Στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση συνενώνονται 410 σχολεία και προκύπτουν 205 νέα συγκροτήματα.

Σύμφωνα με το Υπουργείο Παιδείας, διατηρείται το πλαφόν των 25 μαθητών ανά τάξη, με μια προσαύξηση 10% μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Επισημαίνεται ότι τα κριτήρια για τις συνενώσεις των σχολείων είναι αποκλειστικά παιδαγωγικά.

Ακόμη, όπως ανακοίνωσε το Υπουργείο Παιδείας:

- Δημιουργούνται 6/θέσια και 12/θέσια δημοτικά σχολεία εκεί όπου οι μαθητικές ανάγκες το υπαγόρευαν.
- Ιδρύονται σχολεία, ακολουθώντας τα δημογραφικά στοιχεία του μαθητικού δυναμικού, με βασική προτεραιότητα το μαθητή και τις ανάγκες της τάξης.
- Στα μεγάλα αστικά κέντρα, οι συνενώσεις αφορούν κυρίως τα συστεγαζόμενα σχολεία, ενώ στην περιφέρεια δίνεται έμφαση στις συνενώσεις ολιγοθέσιων σχολείων, μόνο εκεί όπου οι συνθήκες το επιτρέπουν.
- Οι συνενώσεις δεν επιφέρουν αύξηση του αριθμού των μαθητών ανά τμήμα πέραν του μέχρι σήμερα επιτρεπτού.
- Οι συνενώσεις δεν οδηγούν σε υπερμεγέθη σχολεία. Ο συνολικός αριθμός των μαθητών στα υπό συνένωση σχολεία δεν ξεπερνά τα 400 παιδιά.

Αναλυτικότερα οι συνενώσεις:

Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση:

Από 1.523 σχολικές μονάδες σε 672.

Εξ'αυτών:

1. Τα 169 Μονοθέσια, Διθέσια και Τριθέσια
2. Τα 98 ήταν ήδη σε αναστολή λειτουργίας
3. Τα 18 χωρίς μαθητές

Από τις συνενώσεις των σχολικών μονάδων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης προκύπτουν:

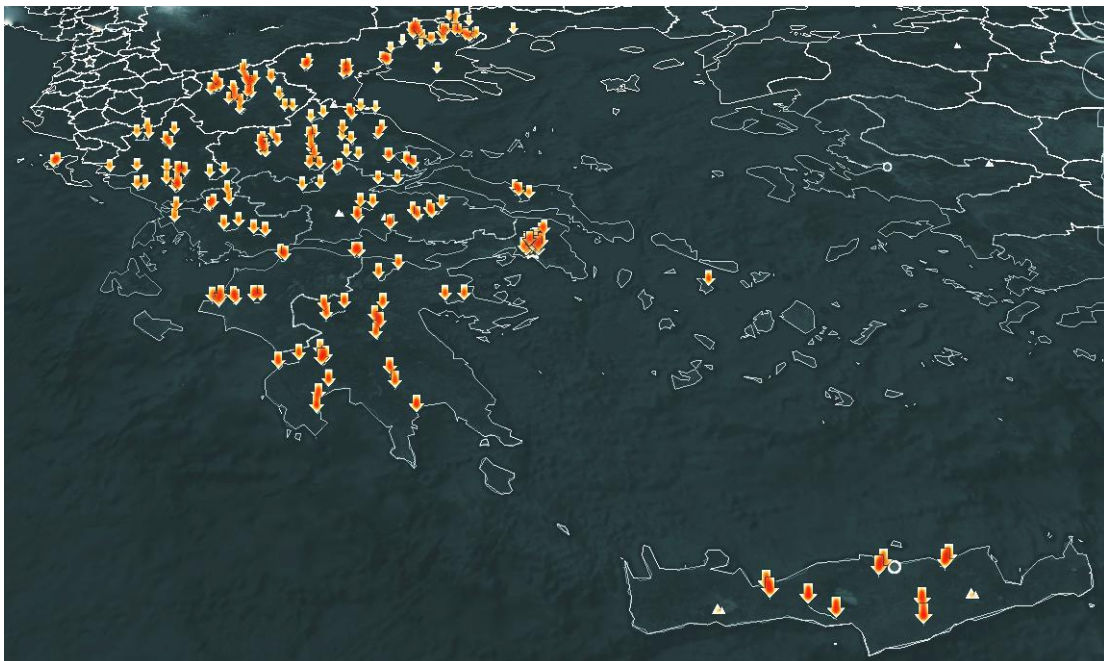
- 120 νέα 6/θέσια
- 61 νέα 12/θέσια σχολεία

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση:

Από 410 σχολικές μονάδες σε 205.

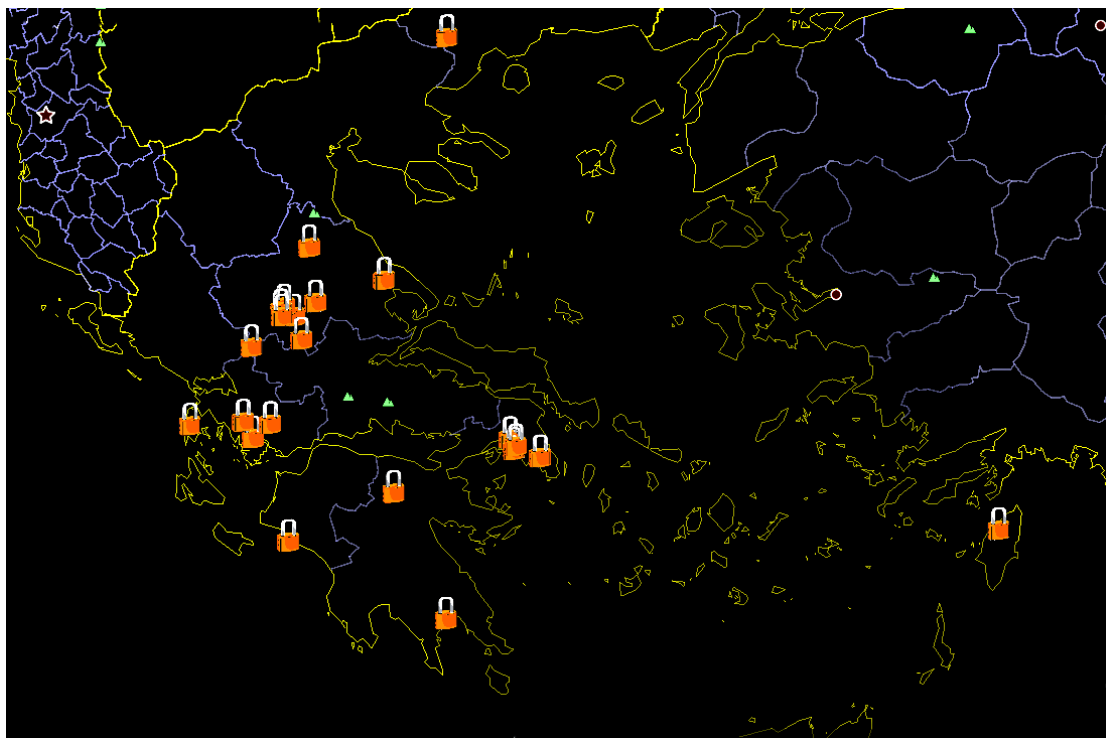
Εξ'αυτών:

1. Το 30% των Γυμνασίων είχαν μαθητικό δυναμικό μικρότερο από 35 μαθητές
2. Πάνω από το 50% των Γενικών Λυκείων που συνενώνονται είναι λυκειακές τάξεις
3. Ο αντίστοιχος αριθμός για τη σχολική χρονιά 2010-2011 ήταν στο ένα δέκατο περίπου
4. Παλαιότερα ο νόμος έμενε εν μέρει ανενεργός, καθώς οι περισσότερες αποφάσεις συνενώσεων-ιδρύσεων σχολικών μονάδων ανακαλούνταν

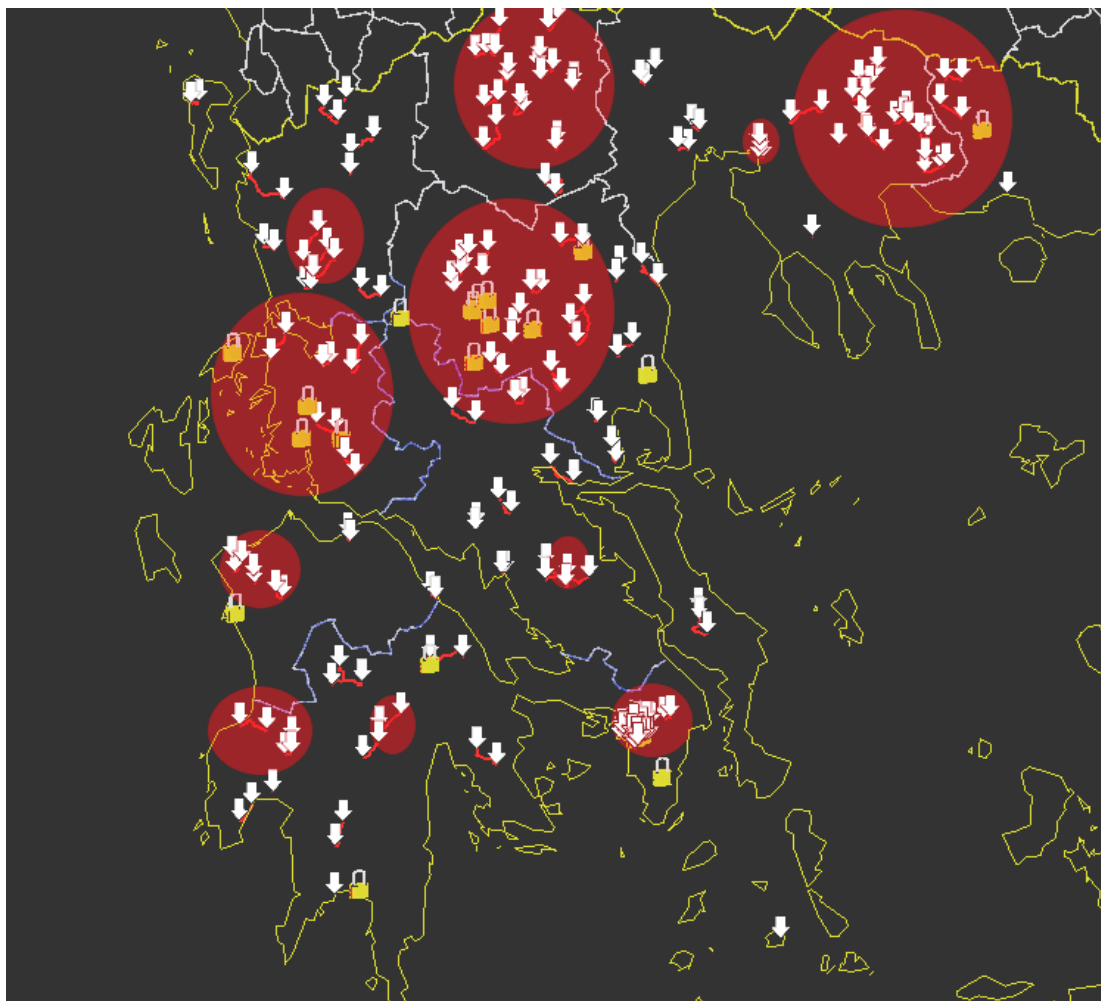

Χάρτης 1. Συγκεντρωτικός χάρτης συγχωνεύσεων σχολικών μονάδων Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Χάρτης 2. Συγκεντρωτικός χάρτης καταργήσεων σχολικών μονάδων Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Χάρτης 3. Μέγιστες πικνότητες συγχωνεύσεων σχολείων στο σύνολο του ελληνικού χώρου.

Πίνακας 2: ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Π.Ε.	ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΣΥΝΕΝΩΣΗΣ	ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΣΥΝΕΝΩΣΗΣ	ΟΝΟΜΑ ΣΥΝΕΝΟΥΜΕΝΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΑΡΤΑΣ Δ.Ε.	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΣΤΡΟΧΩΡΙΟΥ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΝΩ ΚΑΛΕΝΤΙΝΗΣ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΝΩ ΚΑΛΕΝΤΙΝΗΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ Δ.Ε.	ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ	ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ	ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ Δ.Ε.	ΛΥΚΕΙΑΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ	ΓΕΛ ΔΟΛΙΑΝΩΝ	ΓΕΛ ΔΟΛΙΑΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ Δ.Ε.	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟΥ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΔΟΛΙΑΝΩΝ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΔΟΛΙΑΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ Δ.Ε.	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΤΣΕΠΕΛΟΒΟΥ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ Δ.Ε.	ΛΥΚΕΙΑΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΤΣΕΠΕΛΟΒΟΥ	ΓΕΛ ΕΛΕΟΥΣΑΣ	ΓΕΛ ΕΛΕΟΥΣΑΣ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ Δ.Ε.	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΝΕΣΤΑΝΗΣ	2 ^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΤΡΙΠΟΛΗΣ	2 ^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΤΡΙΠΟΛΗΣ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ Δ.Ε.	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΒΛΑΧΟΚΕΡΑΣΙΑΣ	ΤΕΓΕΑΣ	ΤΕΓΕΑΣ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ Δ.Ε.	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΑΓΚΑΔΙΩΝ/ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΔΗΜΗΤΣΑΝΑΣ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΒΥΤΙΝΑΣ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΒΥΤΙΝΑΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ Δ.Ε.	ΓΥΜΝΑΣΙΑΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΛΙΟΔΕΝΔΡΟΥ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΕΝΤΑΒΡΥΣΟΥ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΕΝΤΑΒΡΥΣΟΥ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ Δ.Ε.	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΓΑΒΡΟΥ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΑΝΙΑΚΩΝ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΑΝΙΑΚΩΝ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ Δ.Ε.	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΩΣΤΑΡΑΖΙΟΥ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ Δ.Ε.	ΛΥΚΕΙΑΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ 1 ^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΕΥΞΕΙΝΟΥΠΟΛΗΣ	ΓΕΛ ΑΛΜΥΡΟΥ	ΓΕΛ ΑΛΜΥΡΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ Δ.Ε.	ΛΥΚΕΙΑΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΠΤΕΛΕΟΥ	ΛΥΚΕΙΑΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΣΟΥΡΠΗΣ	ΛΥΚΕΙΑΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΣΟΥΡΠΗΣ

Πίνακας 3: ΥΠΟΒΙΒΑΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Π.Ε.	ΥΠΟΒΙΒΑΣΜΟΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΑΠΟ	ΣΕ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΑΡΤΑΣ	6/Θ 2 ^ο Δ.Σ. ΕΛΕΟΥΣΑΣ	5/Θ 2 ^ο Δ.Σ. ΕΛΕΟΥΣΑΣ

Η πληθυσμιακή εξέλιξη της ορεινής Ελλάδας τη δεκαετία 2001-2011 και οι επιπτώσεις του "Καλλικράτη" στον ορεινό σχολικό χάρτη

		ΑΡΤΑΣ	ΑΡΤΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	3/Θ Δ.Σ. ΔΟΜΠΟΛΕΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	2/Θ Δ.Σ. ΔΟΜΠΟΛΕΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	3/Θ Δ.Σ. ΠΛΑΤΑΝΟΥ	2/Θ Δ.Σ. ΠΛΑΤΑΝΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	3/Θ Δ.Σ. ΑΧΙΛΛΕΙΟΥ	2/Θ Δ.Σ. ΑΧΙΛΛΕΙΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	5/Θ Δ.Σ. ΠΤΕΛΕΟΥ	4/Θ Δ.Σ. ΠΤΕΛΕΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	2 ^ο 4/Θ Δ.Σ. ΖΑΓΟΡΑΣ- ΜΑΚΡΥΡΑΧΗΣ	2 ^ο 3/Θ Δ.Σ. ΖΑΓΟΡΑΣ- ΜΑΚΡΥΡΑΧΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	9 ^ο 8/Θ Δ.Σ. ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ	9 ^ο 7/Θ Δ.Σ. ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	6/Θ Δ.Σ. ΤΡΙΚΕΡΙΟΥ	3/Θ Δ.Σ. ΤΡΙΚΕΡΙΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	16 ^ο 8/Θ Δ.Σ. ΒΟΛΟΥ	16 ^ο 6/Θ Δ.Σ. ΒΟΛΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	17 ^ο 8/Θ Δ.Σ. ΒΟΛΟΥ	17 ^ο 7/Θ Δ.Σ. ΒΟΛΟΥ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	4 ^ο 12/Θ Δ.Σ. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	4 ^ο 10/Θ Δ.Σ. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1 ^ο 12/Θ Δ.Σ. ΜΑΝΙΑΚΩΝ	1 ^ο 10/Θ Δ.Σ. ΜΑΝΙΑΚΩΝ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	4/Θ Δ.Σ. Ν. ΟΙΚΙΣΜΟΥ	2/Θ Δ.Σ. Ν. ΟΙΚΙΣΜΟΥ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	3/Θ Δ.Σ. ΑΣΠΡΟΚΚΛΗΣΙΑΣ	2/Θ Δ.Σ. ΑΣΠΡΟΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	2/Θ Δ.Σ. ΚΟΣΜΑ	1/Θ Δ.Σ. ΚΟΣΜΑ

Πίνακας 4: ΥΠΟΒΙΒΑΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Π.Ε.	ΥΠΟΒΙΒΑΣΜΟΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΑΠΟ	ΣΕ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	2/Θ 24 ^ο Ν/Γ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ 24 ^ο Ν/Γ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Πίνακας 5: ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Π.Ε.	ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΣΥΝΕΝΩΣΗΣ	ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΣΥΝΕΝΩΣΗΣ	ΟΝΟΜΑ ΣΥΝΕΝΟΥΜΕΝΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	ΡΟΔΟΠΗΣ	2/Θ Δ.Σ. ΣΩΣΤΗ	1/Θ Δ.Σ. ΑΣΩΜΑΤΩΝ	3/Θ Δ.Σ. ΣΩΣΤΗ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	ΡΟΔΟΠΗΣ	6/Θ Δ.Σ. ΑΙΓΕΙΡΟΥ	2/Θ Δ.Σ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΣ	6/Θ Δ.Σ. ΑΙΓΕΙΡΟΥ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	ΡΟΔΟΠΗΣ	3/Θ Δ.Σ. ΝΕΑΣ ΚΑΛΛΙΣΤΗΣ	1/Θ Δ.Σ. ΣΑΛΠΗΣ	3/Θ Δ.Σ. ΝΕΑΣ ΚΑΛΛΙΣΤΗΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	ΡΟΔΟΠΗΣ	6/Θ Δ.Σ. ΞΥΛΑΓΑΝΗΣ	2/Θ Δ.Σ. ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ	6/Θ Δ/Σ ΞΥΛΑΓΑΝΗΣ
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΤΟΠΟΛΙΑΝΩΝ	2/Θ Δ.Σ. ΚΑΣΤΡΑΚΙΟΥ	2/Θ Δ.Σ. ΚΑΣΤΡΑΚΙΟΥ

Η πληθυσμιακή εξέλιξη της ορεινής Ελλάδας τη δεκαετία 2001-2011 και οι επιπτώσεις του "Καλλικράτη" στον ορεινό σχολικό χάρτη

			ΒΑΛΑΩΡΑΣ	ΒΑΛΑΩΡΑΣ
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. Ν. ΑΡΓΥΡΙΟΥ	1/Θ Δ.Σ. ΔΑΦΝΟΥΛΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΔΑΦΝΟΥΛΑΣ
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΚΕΔΡΩΝ	2/Θ Δ.Σ. ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΥ	2/Θ Δ.Σ. ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	4 ^ο 2/Θ Δ.Σ. ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ-ΑΓΙΟΥ ΒΛΑΣΙΟΥ	1 ^ο 6/Θ Δ.Σ. ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ-ΑΝΩ ΛΕΧΩΝΙΩΝ	1 ^ο 6/Θ Δ.Σ. ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ-ΑΝΩ ΛΕΧΩΝΙΩΝ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	3 ^ο 1/Θ Δ.Σ. ΑΓΙΟΣ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ	2 ^ο 6/Θ Δ.Σ. ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ	2 ^ο 6/Θ Δ.Σ. ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	6 ^ο 1/Θ Δ.Σ. ΦΕΡΩΝ-ΠΕΡΙΒΛΕΠΤΟΥ	4 ^ο 2/Θ Δ.Σ. ΦΕΡΩΝ ΑΕΡΙΝΟΥ	4 ^ο 2/Θ Δ.Σ. ΦΕΡΩΝ ΑΕΡΙΝΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	4 ^ο 2/Θ Δ.Σ. ΚΑΡΛΑΣ-ΚΕΡΑΣΙΑΣ	3 ^ο 6/Θ Δ.Σ. ΚΑΡΛΑΣ-ΚΑΝΑΛΙΩΝ	3 ^ο 6/Θ Δ.Σ. ΚΑΡΛΑΣ-ΚΑΝΑΛΙΩΝ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΜΑΚΡΙΝΙΤΣΑΣ	1 ^ο 6/Θ Δ.Σ. ΠΟΡΤΑΡΙΑΣ	1 ^ο 6/Θ Δ.Σ. ΠΟΡΤΑΡΙΑΣ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	2/Θ Δ.Σ. ΚΡΟΚΙΟΥ	2 ^ο 6/Θ Δ.Σ. ΑΛΜΥΡΟΥ	2 ^ο 6/Θ Δ.Σ. ΑΛΜΥΡΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	12 ^ο 1/Θ Δ.Σ. Ν.ΙΩΝΙΑΣ-ΓΛΑΦΥΡΩΝ	1 ^ο 12/Θ Δ.Σ. Ν. ΙΩΝΙΑΣ	1 ^ο 12/Θ Δ.Σ. Ν. ΙΩΝΙΑΣ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	2/Θ Δ.Σ. ΜΙΚΡΟΘΗΒΩΝ	1 ^ο 6/Θ ΝΕΑΣ ΑΓΧΙΑΛΟΥ	1 ^ο 7/Θ ΝΕΑΣ ΑΓΧΙΑΛΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	5 ^ο 1/Θ Δ.Σ. ΦΕΡΩΝ-ΧΛΟΗΣ	2 ^ο 6/Θ Δ.Σ. ΦΕΡΩΝ-ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΥ	2 ^ο 6/Θ Δ.Σ. ΦΕΡΩΝ-ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΥ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	6/Θ 8 ^ο Δ.Σ. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	6/Θ 1 ^ο Δ.Σ. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	8/Θ 1 ^ο Δ.Σ. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ	1/Θ Δ.Σ. ΑΓΙΑΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ-4/Θ Δ.Σ. ΟΙΝΟΗΣ	4/Θ Δ.Σ. ΟΙΝΟΗΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙΟΥ	12/Θ Δ.Σ. ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ	12/Θ Δ.Σ. ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΚΟΡΟΜΗΛΙΑΣ	6/Θ 2 ^ο Δ.Σ. ΜΑΝΙΑΚΩΝ	6/Θ 2 ^ο Δ.Σ. ΜΑΝΙΑΚΩΝ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	2/Θ Δ.Σ. ΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	6/Θ Δ.Σ. ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥΣ	6/Θ Δ.Σ. ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	6/Θ Δ.Σ. ΠΕΝΤΑΒΡΥΣΟΥ-ΤΣΑΚΩΝΗΣ	6/Θ Δ.Σ. ΧΙΛΙΟΔΕΝΔΡΟΥ	6/Θ Δ.Σ. ΧΙΛΙΟΔΕΝΔΡΟΥ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΑΣ	6/Θ Δ.Σ. ΚΟΡΗΣΣΟΥ	6/Θ Δ.Σ. ΚΟΡΗΣΣΟΥ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΓΕΡΜΑ-3/Θ Δ.Σ. ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ	3/Θ Δ.Σ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-4/Θ Δ.Σ. ΚΩΣΤΑΡΑΖΙΟΥ	4/Θ Δ.Σ. ΚΩΣΤΑΡΑΖΙΟΥ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	2/Θ Δ.Σ. ΚΡΑΝΟΧΩΡΙΟΥ	4/Θ Δ.Σ. ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ	4/Θ Δ.Σ. ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ

Η πληθυσμιακή εξέλιξη της ορεινής Ελλάδας τη δεκαετία 2001-2011 και οι επιπτώσεις του "Καλλικράτη" στον ορεινό σχολικό χάρτη

ΗΠΕΙΡΟΥ	ΑΡΤΑΣ	2/Θ Δ.Σ. ΣΥΚΙΩΝ ΑΡΤΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΛΟΥΤΡΟΤΟΠΟΥ ΑΡΤΑΣ	2/Θ Δ.Σ. ΛΟΥΤΡΟΤΟΠΟΥ ΑΡΤΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΑΡΤΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΕΛΑΤΟΥ ΚΟΡΦΟΒΟΥΝΙΟΥ ΑΡΤΑΣ	2/Θ Δ.Σ. ΚΟΡΦΟΒΟΥΝΙΟΥ ΑΡΤΑΣ	2/Θ Δ.Σ. ΚΟΡΦΟΒΟΥΝΙΟΥ ΑΡΤΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΑΡΤΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΚΛΕΙΔΙΟΥ ΑΡΤΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΠΕΡΔΙΚΟΡΑΧΗΣ- ΚΛΕΙΔΙΟΥ ΑΡΤΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΠΕΡΔΙΚΟΡΑΧΗΣ- ΚΛΕΙΔΙΟΥ ΑΡΤΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΑΡΤΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΛΙΜΝΗΣ ΑΡΤΑΣ	6/Θ Δ.Σ. ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ ΑΡΤΑΣ	6/Θ Δ.Σ. ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ ΑΡΤΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΑΡΤΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑΣ ΑΡΤΑΣ	6/Θ Δ.Σ. ΚΑΜΠΗΣ ΑΡΤΑΣ	6/Θ Δ.Σ. ΚΑΜΠΗΣ ΑΡΤΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΑΡΤΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΣΕΛΛΑΔΩΝ ΑΡΤΑΣ	6/Θ Δ.Σ. ΚΟΜΠΟΤΙΟΥ ΑΡΤΑΣ	6/Θ Δ.Σ. ΚΟΜΠΟΤΙΟΥ ΑΡΤΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Δ.Σ. Κ. ΜΟΥΣΙΩΤΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Δ.Σ. Ν. ΜΟΥΣΙΩΤΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	2/Θ Δ.Σ. Ν. ΜΟΥΣΙΩΤΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Δ.Σ. ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ-2/Θ Δ.Σ. ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	2/Θ Δ.Σ. ΗΛΙΟΚΑΛΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ-5/Θ Δ.Σ. ΛΟΓΓΑΔΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	6/Θ Δ.Σ. ΛΟΓΓΑΔΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Δ.Σ. ΚΟΝΤΣΙΚΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1 ^ο 3/Θ Δ.Σ. ΜΑΡΜΑΡΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1 ^ο 3/Θ Δ.Σ. ΜΑΡΜΑΡΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	2 ^ο 2/Θ Δ.Σ. ΜΑΡΜΑΡΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	6/Θ Δ.Σ. ΣΤΑΥΡΑΚΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	6/Θ Δ.Σ. ΣΤΑΥΡΑΚΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Δ.Σ. ΜΠΙΖΑΝΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	6/Θ Δ.Σ. ΜΠΑΦΡΑΣ- ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	6/Θ Δ.Σ. ΜΠΑΦΡΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Δ.Σ. ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	2/Θ Δ.Σ. ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	2/Θ Δ.Σ. ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	9/Θ 14 ^ο Δ.Σ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	8/Θ 8 ^ο Δ.Σ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	8 ^ο 12/Θ Δ.Σ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	17 ^ο 6/Θ Δ.Σ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	7 ^ο 12/Θ Δ.Σ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	7 ^ο 12/Θ Δ.Σ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	2/Θ Δ.Σ. ΔΟΛΙΑΝΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	6/Θ Δ.Σ. ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	6/Θ Δ.Σ. ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	2/Θ Δ.Σ. ΚΡΥΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	7/Θ Δ.Σ. ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	8/Θ Δ.Σ. ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	12/Θ 2 ^ο Δ.Σ.	12/Θ 1 ^ο Δ.Σ.	12/Θ 1 ^ο Δ.Σ.

Η πληθυσμιακή εξέλιξη της ορεινής Ελλάδας τη δεκαετία 2001-2011 και οι επιπτώσεις του "Καλλικράτη" στον ορεινό σχολικό χάρτη

		ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	6/Θ 23 ^ο Δ.Σ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	12/Θ 11 ^ο Δ.Σ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	12/Θ 11 ^ο Δ.Σ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	6/Θ 15 ^ο Δ.Σ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	12/Θ 5 ^ο Δ.Σ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	12/Θ 5 ^ο Δ.Σ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	6/Θ 22 ^ο Δ.Σ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	12/Θ 3 ^ο Δ.Σ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	3 ^ο 12/Θ Δ.Σ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	2/Θ 2 ^ο Δ.Σ. ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	2/Θ 1 ^ο Δ.Σ. ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	3/Θ 1 ^ο Δ.Σ. ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	2/Θ Δ.Σ. ΓΟΡΙΤΣΑΣ	6/Θ Δ.Σ. ΚΟΥΤΣΕΛΙΟΥ	6/Θ Δ.Σ. ΚΟΥΤΣΕΛΙΟΥ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Δ.Σ. ΒΗΣΣΑΝΗΣ	4/Θ Δ.Σ. ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟΥ	3/Θ Δ.Σ. ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟΥ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Δ.Σ. ΑΝΩ ΛΑΨΙΣΤΑΣ	2/Θ Δ.Σ. ΚΑΤΩ ΛΑΨΙΣΤΑΣ	2/Θ Δ.Σ. ΛΑΨΙΣΤΑΣ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΠΑΠΑΡΗ	12/Θ 5 ^ο Δ.Σ. ΤΡΙΠΟΛΗΣ	12/Θ 5 ^ο Δ.Σ. ΤΡΙΠΟΛΗΣ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	3/Θ Δ.Σ. ΑΓΙΩΡΓΗΤΙΚΩΝ	6/Θ 6 ^ο Δ.Σ. ΤΡΙΠΟΛΗΣ	6/Θ Δ.Σ. 6 ^ο ΤΡΙΠΟΛΗΣ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΔΑΡΑ	6/Θ Δ.Σ. ΛΕΒΙΔΙΟΥ	6/Θ Δ.Σ. ΛΕΒΙΔΙΟΥ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΒΟΥΡΒΟΥΡΩΝ	2/Θ Δ.Σ. ΒΛΑΧΟΚΕΡΑΣΙΑΣ	3/Θ Δ.Σ. ΒΛΑΧΟΚΕΡΑΣΙΑΣ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	2/Θ Δ.Σ. ΛΕΟΝΤΑΡΙΟΥ	8/Θ 2 ^ο Δ.Σ. ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	8/Θ 2 ^ο Δ.Σ. ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΠΕΡΔΙΚΟΝΕΡΙΟΥ	6/Θ Δ.Σ. ΤΡΟΠΑΙΩΝ	6/Θ Δ.Σ. ΤΡΟΠΑΙΩΝ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΔΑΦΝΗΣ	2/Θ Δ.Σ. ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ	2/Θ Δ.Σ. ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΠΗΓΑΔΙΟΥ	1/Θ Δ.Σ. ΠΕΛΕΤΩΝ	1/Θ Δ.Σ. ΠΕΛΕΤΩΝ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	2/Θ Δ.Σ. ΠΟΥΛΙΘΡΩΝ	12/Θ Δ.Σ. ΛΕΩΝΙΔΙΟΥ	12/Θ Δ.Σ. ΛΕΩΝΙΔΙΟΥ

Πίνακας 6: ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Π.Ε.	ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΣΥΝΕΝΩΣΗΣ	ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΣΥΝΕΝΩΣΗΣ	ΟΝΟΜΑ ΣΥΝΕΝΟΥΜΕΝΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	ΡΟΔΟΠΗΣ	1/Θ Ν/Γ ΝΕΑΣ ΚΑΛΛΙΣΤΗΣ	1/Θ Ν/Γ ΣΑΛΠΗΣ	1/Θ Ν/Γ ΝΕΑΣ ΚΑΛΛΙΣΤΗΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	ΡΟΔΟΠΗΣ	1/Θ Ν/Γ ΘΡΥΛΟΡΙΟΥ	1/Θ Ν/Γ ΡΟΔΙΤΗ	2/Θ Ν/Γ ΘΡΥΛΟΡΙΟΥ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	ΡΟΔΟΠΗΣ	1/Θ Ν/Γ ΑΙΓΕΙΡΟΥ	1/Θ Ν/Γ ΠΑΠΑΔΗΜΗΣ	2/Θ Ν/Γ ΑΙΓΕΙΡΟΥ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ	ΡΟΔΟΠΗΣ	2/Θ Ν/Γ	1/Θ Ν/Γ	1/Θ Ν/Γ

Η πληθυσμιακή εξέλιξη της ορεινής Ελλάδας τη δεκαετία 2001-2011 και οι επιπτώσεις του "Καλλικράτη" στον ορεινό σχολικό χάρτη

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ		ΞΥΛΑΓΑΝΗΣ	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ	ΞΥΛΑΓΑΝΗΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	ΡΟΔΟΠΗΣ	1/Θ Ν/Γ ΑΜΦΙΩΝ	2/Θ Ν/Γ ΑΡΙΣΒΗΣ	2/Θ Ν/Γ ΑΜΦΙΩΝ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	ΡΟΔΟΠΗΣ	1 ^ο 1/Θ Ν/Γ ΣΑΠΩΝ	3 ^ο 1/Θ Ν/Γ ΣΑΠΩΝ	1 ^ο 2/Θ Ν/Γ ΣΑΠΩΝ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1/Θ 8 ^ο Ν/Γ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	2/Θ 1 ^ο Ν/Γ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1 ^ο -8 ^ο 2/Θ Ν/Γ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ	1/Θ Ν/Γ ΟΙΝΟΗΣ	1/Θ Ν/Γ ΟΙΝΟΗΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΚΡΑΝΟΧΩΡΙΟΥ	1/Θ Ν/Γ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ	1/Θ Ν/Γ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΚΟΡΟΜΗΛΙΑΣ	1/Θ ΕΟ Ν/Γ ΜΑΝΙΑΚΩΝ	3 ^ο 1/Θ Ν/Γ ΜΑΝΙΑΚΩΝ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΠΟΡΙΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΧΙΛΙΟΔΕΝΔΡΟΥ	1/Θ Ν/Γ ΧΙΛΙΟΔΕΝΔΡΟΥ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΓΕΡΜΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΥ-1/Θ Ν/Γ ΚΩΣΤΑΡΑΖΙΟΥ	1/Θ Ν/Γ ΚΩΣΤΑΡΑΖΙΟΥ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΜΕΓΑΡΧΗΣ ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΑΜΦΙΘΕΑΣ ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΑΜΦΙΘΕΑΣ ΑΡΤΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΚΟΛΟΜΟΔΙΩΝ ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΑΓ.ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΑΡΤΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΣΕΛΛΑΔΩΝ ΑΡΤΑΣ	2/Θ Ν/Γ ΚΟΜΠΟΤΙΟΥ ΑΡΤΑΣ	2/Θ Ν/Γ ΚΟΜΠΟΤΙΟΥ ΑΡΤΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΣΥΚΙΩΝ ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΛΟΥΤΡΟΤΟΠΟΥ ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΛΟΥΤΡΟΡΟΠΟΥ ΑΡΤΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΒΙΓΛΑΣ ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΠΟΛΥΔΡΟΣΟΥ ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΠΟΛΥΔΡΟΣΟΥ ΑΡΤΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΚΙΡΚΙΖΑΤΩΝ ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΚΑΛΟΒΑΤΟΥ ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΚΑΛΟΒΑΤΟΥ ΑΡΤΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΑΜΠΕΛΙΩΝ ΑΜΜΟΤΟΠΟΥ	1/Θ Ν/Γ ΧΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΑΡΤΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΧΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΑΡΤΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	9 ^ο 1/Θ Ν/Γ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	1 ^ο 2/Θ Ν/Γ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	1 ^ο 2/Θ Ν/Γ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΑΓ. ΒΛΑΣΙΟΥ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΚΑΣΤΡΙΟΥ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	2/Θ Ν/Γ ΚΑΣΤΡΙΟΥ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Ν/Γ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Ν/Γ ΛΟΓΓΑΔΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Ν/Γ ΛΟΓΓΑΔΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩ

Η πληθυσμιακή εξέλιξη της ορεινής Ελλάδας τη δεκαετία 2001-2011 και οι επιπτώσεις του "Καλλικράτη" στον ορεινό σχολικό χάρτη

ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Ν/Γ ΑΝΩ ΛΑΨΙΣΤΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Ν/Γ ΚΑΤΩ ΛΑΨΙΣΤΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Ν/Γ ΛΑΨΙΣΤΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Ν/Γ ΔΟΛΙΑΝΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Ν/Γ ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ	1/Θ Ν/Γ ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Ν/Γ ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Ν/Γ ΚΡΥΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Ν/Γ ΚΡΥΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Ν/Γ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ-1/Θ Ν/Γ ΚΑΣΤΡΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ-1/Θ Ν/Γ ΚΟΝΤΙΝΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Ν/Γ ΚΟΥΤΣΕΛΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ-1/Θ Ν/Γ ΣΕΡΒΙΑΝΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	2/Θ Ν/Γ ΚΟΥΤΣΕΛΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Πίνακας 7: **ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Π.Ε.	ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΜΗΛΙΤΣΑΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. Γ. ΠΑΝΤΩΝ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	1/Θ Δ.Σ. ΑΕΤΟΥ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Δ.Σ. ΕΛΑΤΟΧΩΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Δ.Σ. ΓΟΤΙΣΤΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Δ.Σ. ΧΑΡΟΚΟΠΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Δ.Σ. ΜΟΥΖΑΚΑΙΩΝ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1/Θ Δ.Σ. ΣΕΡΒΙΑΝΩΝ

Πίνακας 8: **ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Π.Ε.	ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΤΣΑΚΩΝΗΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙΟΥ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΑΓ. ΠΑΝΤΩΝ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΜΕΣΟΒΟΥΝΙΟΥ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΠΟΤΑΜΙΑΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΤΣΑΜΑΝΤΑ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1/Θ Ν/Γ ΔΑΡΑ

Πίνακας 9: **ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	Δ/ΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Π.Ε.	ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗΣ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΤΡΙΠΟΛΗΣ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΣΤΡΙΟΥ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	ΛΥΚΕΙΑΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΑΣΤΡΙΟΥ

Όσον αφορά στις μεταβολές που συντελέστηκαν στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, από τους παραπάνω πίνακες φαίνεται οι περισσότερες να είναι Συγχωνεύσεις και λιγότερες οι Καταργήσεις. Αυτό που αξίζει να σημειωθεί είναι το γεγονός ότι οι Συγχωνεύσεις στην πλειονότητά τους πραγματοποιούνται μεταξύ σχολείων των ορεινών περιοχών και σχολείων των μη ορεινών. Η νέα συνενωμένη σχολική μονάδα εγκαθίσταται στις μη ορεινές περιοχές. Άλλο ένα στοιχείο που συντελεί στην ερήμωση των ορεινών περιοχών.

Όπως παρατηρούμε στους παραπάνω πίνακες, οι περισσότερες μεταβολές συντελούνται στην Π. Ηπείρου και κυρίως στην Π.Ε. Ιωαννίνων που είναι η μεγαλύτερη σε σχέση με Άρτα και Θεσπρωτία. Αυτό σημαίνει ότι έχει περισσότερα σχολεία που υφίστανται τις προαναφερθείσες αλλαγές. Συγκεκριμένα σε όλη την Π. Ηπείρου συγχωνεύονται 12 σχολικές μονάδες Γυμνασίου σε 6, ενώ ο αντίστοιχος αριθμός στις σχολικές μονάδες Δημοτικών είναι από 48 σε 24. Τα Νηπιαγωγεία από 24, συγχωνεύτηκαν σε 14. Οι περισσότερες συγχωνεύσεις πραγματοποιήθηκαν σε σχολεία των Κεντρικών Δήμων, καθότι υπήρχαν περισσότερα, όμως οι συγχωνεύσεις γίνονται και μεταξύ των σχολείων των απομακρυσμένων ορεινών περιοχών. Για την Π.Ε. Ιωαννίνων τέτοια παραδείγματα είναι, το Γυμνάσιο Δελβινακίου το οποίο συγχωνεύτηκε με το ΓΕΛ Δολιανών, μεταφέρθηκε δηλαδή σε σχολείο πεδινής περιοχής, ομοίως και το Γυμνάσιο Τσεπελόβου με το Γυμνάσιο Μεταμόρφωσης, επίσης σε πεδινή περιοχή, το Δημοτικό σχολείο Κορφοβουνίου Άρτας κ.α Όσον αφορά στις Υποβιβάσεις, αυτές συντελούνται σε 2 Δημοτικά σχολεία και ένα Νηπιαγωγείο, χάνεται δηλαδή μία οργανική θέση. Επίσης, καταργούνται συνολικά 11 σχολεία της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, 7 Δημοτικά και 4 Νηπιαγωγεία, τα οποία βρίσκονται στις ορεινές Δ.Κ. των Π.Ε. Θεσπρωτίας και Π.Ε. Ιωαννίνων.

Η Π.Ε. Αρκαδίας επίσης παρουσιάζει μεταβολές και στις τρεις κατηγορίες. Αναλυτικά, στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση καταγράφονται συγχωνεύσεις σε 3 Γυμνάσια, ενώ στην Πρωτοβάθμια σε 9 Δημοτικά και 6 Νηπιαγωγεία. Πολλές από τις συγχωνεύσεις αυτές παρατηρούνται στις ορεινές Δ.Κ., όπως το Γυμνάσιο της Τ.Κ. Νέστηνης με το Γυμνάσιο του Δ. Τρίπολης και το Γυμνάσιο της Τ.Κ. Δημητσάνας με αυτό της Βυτίνας. Αξίζει να σημειωθεί, όσον αφορά στις Καταργήσεις ότι από τα 3 Γυμνάσια συνολικά που καταργούνται στην Π.Ε. τα 2, συγκεκριμένα Γυμνάσιο και Λυκειακές τάξεις του Γυμνασίου βρίσκονται στην ορεινή Τ.Κ. Καστρίου.

Αρκετές μεταβολές παρατηρούνται επίσης και στην Π. Δυτικής Μακεδονίας και συγκεκριμένα στην Π.Ε. Καστοριάς, που περιλαμβάνει αρκετές ορεινές Δ.Ε. Συγχωνεύονται 6 Γυμνάσια σε 3, ενώ τα Δημοτικά από 18 σε 9 και τα Νηπιαγωγεία

σε 6. Καταργούνται επίσης 6 σχολεία της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, συγκεκριμένα 2 Δημοτικά Σχολεία και 4 Νηπιαγωγεία. Είναι πολύ σημαντικό το γεγονός ότι όλες οι μεταβολές, Συγχωνεύσεις - Υποβιβάσεις - Καταργήσεις, πραγματοποιούνται στις ορεινές Δημοτικές και Τοπικές Κοινότητες, όπως φαίνεται στους παραπάνω πίνακες.

Στις Π.Ε. Ροδόπης και Ευρυτανίας παρατηρούνται Συγχωνεύσεις μόνο στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Συγκεκριμένα 10 στην Π.Ε. Ροδόπης, δηλαδή σε 4 Δημοτικά και 6 Νηπιαγωγεία και σε 3 Δημοτικά στην Π.Ε. Ευρυτανίας. Στην Π.Ε. Μαγνησίας στην Πρωτοβάθμια τα Δημοτικά σχολεία από 18 συγχωνεύονται σε 9, ενώ τα Γυμνάσια σε 3. Για ακόμη μία φορά, ο νόμος βρίσκει εφαρμογή στην πλειονότητα του, στις ορεινές Δ.Ε.

7. Επίλογος

Οι ορεινές περιοχές της Ελλάδας, αντιμετωπίζουν συγκεκριμένα προβλήματα τα οποία εστιάζονται κυρίως στην εγκατάλειψη και ερήμωσή τους, στην γήρανση του πληθυσμού, στον οικονομικό μαρασμό, στον κατακερματισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, στη μικρή βλαστητική περίοδο, στις ακραίες καιρικές συνθήκες, στο έντονα και ραγδαίο εναλλασσόμενο ανάγλυφο, στην έλλειψη βασικών υποδομών σε θέματα υγείας, παιδείας, επικοινωνίας κλπ. Τα προβλήματα αυτά είναι απόρροια τόσο των ιδιαιτεροτήτων του ελληνικού φυσικού περιβάλλοντος όσο και των κοινωνικών, πολιτικών, πολιτισμικών και οικονομικών συνθηκών και συγκυριών οι οποίες καθόρισαν σε μεγάλο βαθμό συγκεκριμένες περιόδους της ελληνικής ιστορίας (Ρόκος, 2004).

Το νέο σχέδιο (Καλλικράτης), δημιούργησε μεγάλους σε έκταση Δήμους, που πολλές φορές ξεκινούν από τα ορεινά και καταλήγουν στα πεδινά. Η επιλογή αυτή δημιουργεί προβλήματα στη διακυβέρνηση και στην αποτελεσματικότητά της, που σε συνδυασμό με κακή διοίκηση και μη ορθή οικονομική διαχείριση, καταλήγει σε υποβάθμιση των ορεινών περιοχών. Η αυτονομία των ορεινών Δήμων μειώνεται και τους στερείται η δυνατότητα να σταθούν ως ανεξάρτητες διοικήσεις. Η κατάσταση αυτή οδηγεί σε συγκέντρωση των υπηρεσιών στους μη ορεινούς Δήμους, καθιστώντας δύσκολη την εξυπηρέτηση των κατοίκων των ορεινών περιοχών, και κατά συνέπεια την εγκατάλειψη αυτών. Η πολιτική που ασκείται στον τομέα της εκπαίδευσης και της υγείας ακόμα, όχι μόνο δεν συγκρατεί τον πληθυσμό των ορεινών περιοχών, αλλά αντίθετα παρακολουθούμε την ερήμωσή τους.

Τα συμπεράσματα από την παραπάνω στατιστική ανάλυση, επιβεβαιώνουν όλα τα παραπάνω. Η πλειονότητα των ορεινών περιοχών της Ελλάδας, όχι μόνο μειώθηκαν πληθυσμιακά, αλλά δεν ήταν λίγες και οι περιπτώσεις που ερήμωσαν. Από τα αποτελέσματα προηγούμενων ερευνών, διαφαινόταν η πτωτική τάση. Με την απογραφή του 2011, οι υποψίες επιβεβαιώθηκαν. Το γεγονός ότι βρισκόμαστε στο 2016, φανερώνει ότι έως την επόμενη απογραφή προφανώς, η μείωση του ορεινού πληθυσμού θα είναι ακόμη εντονότερη. Πολύ σημαντικό είναι επίσης το γεγονός ότι πια μιλάμε για την μεγαλύτερη μείωση που πραγματοποιήθηκε σε αυτές τις περιοχές μετά από αυτή του '40 λόγω πολέμων και αυτή του '50 στα πλαίσια της γενικής μετανάστευσης και αστυφιλίας. Σε λίγα χρόνια, άραγε θα μπορούμε ακόμη να μιλάμε, για ορεινά χωριά;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΝΟΜΟΣ 4071/2012 – ΦΕΚ Α 85

Άρθρο 4

Ορεινοί Δήμοι. Αρμοδιότητες

Το άρθρο 209 του Π. 3852/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 209

Αρμοδιότητες ορεινών δήμων

1. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρονται οι ορεινοί- μειονεκτικοί δήμοι εννοούνται οι δήμοι στους οποίους περιλαμβάνονται ως δημοτικές ή τοπικές κοινότητες οι Ο.Τ.Α. που αναφέρονται στην Οδηγία 85/148/ΕΟΚ περί τροποποίησης της Οδηγίας 81/645/ΕΟΚ περί του κοινοτικού καταλόγου των μειονεκτικών γεωργικών περιοχών κατά την έννοια της Οδηγίας 75/268/ΕΟΚ συμπεριλαμβανομένων και των χαρακτηριζομένων ως ορεινών δήμων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου

2. Οι ορεινοί- μειονεκτικοί δήμοι ασκούν επιπλέον είτε αυτοτελώς είτε σε συνεργασία με την οικεία περιφέρεια τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Υλοποίηση προγραμμάτων αξιοποίησης των ήπιων μορφών ενέργειας.

β) Χορήγηση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας εφεδρικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής σε ιδιώτες.

γ) Έλεγχος της διαχείρισης υπογείων και επιφανειακών αρδευτικών υδάτων.

δ) Έλεγχος της εκτέλεσης εργασιών για την ανεύρεση υπογείων υδάτων και έργων αξιοποίησης υδάτινων πόρων.

ε) Εξέταση αιτήσεων για τη χορήγηση αδειών χρήσης νερού και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης υδάτινων πόρων.

στ) Γνωμοδότηση για το ετήσιο πρόγραμμα δασοπονίας στα όρια του δήμου που καταρτίζουν οι οικείες δασικές υπηρεσίες.

ζ) Προώθηση της συγκρότησης ομάδων παραγωγών και στήριξή τους για την αντιμετώπιση οικονομικών και διαρθρωτικών θεμάτων σύμφωνα με την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία). Έκδοση απόφασης, όταν λόγω ειδικών κλιματολογικών συνθηκών καθυστερεί η έναρξη της τυροκομικής περιόδου με την οποία καθορίζεται η έναρξή της, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες του δήμου, χωρίς αυτή να είναι δυνατόν να υπερβεί το πεντάμηνο.

θ)Καθαρισμός και αστυνόμευση ρεμάτων.

3. Τα αντισταθμιστικά οφέλη από τη λειτουργία εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας των οποίων οι άδειες ανήκαν στις καταργηθείσες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και βρίσκονται στα όρια ορεινών ή νησιωτικών δήμων κατανέμονται αναλογικά μεταξύ των δήμων και των οικείων περιφερειών στις οποίες ανήκουν κατά νόμο οι άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Ο τρόπος και η διαδικασία κατανομής ρυθμίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Απογραφή Πληθυσμού της 17^{ης} Μαρτίου 2001. Ελληνική Στατιστική Αρχή.
- Απογραφή Πληθυσμού Μαΐου 2011. Ελληνική Στατιστική Αρχή.
- Κακλαμάνη Τ. και Μαρί-Νοέλ Ντύκεν, (2002): «Πληθυσμός ορεινών περιοχών: προτυποποίηση δημογραφικών και οικονομικών δεικτών ταξινόμησης», στο <http://www.demography-lab.prd.uth.gr>
- Καλιαμπάκος Δ., Γιαννακοπούλου Στ. και Κατσουλάκος Ν., (2009), «Περιβάλλον και Κοινωνία των Ορεινών Περιοχών: Εισαγωγή», Αθήνα: Πανεπιστημιακές Σημειώσεις.
- Κάτσικας Χ., (2011), «Ο Χ. Κάτσικας για τις συγχωνεύσεις σχολείων», <http://tv.allfavita.gr>
- Κοτζαμάνης Β. και Ανδρουλάκη Ε., (2007), «Οι δημογραφικές εξελίξεις στη νεότερη Ελλάδα(1830-2007). Η δημογραφική πρόκληση, γεγονότα και διακυβεύματα», Κοτζαμάνης Β. (επιμ.), Βολός: ΕΔΚΑ-Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας.
- Κουτσόπουλος Κ., (1990), «Γεωγραφία: Μεθοδολογία και μέθοδοι ανάλυσης του χώρου», Εκδόσεις Συμμετρία, Αθήνα.
- Λουλάκης Α., (2011), «Οι ορεινές περιοχές της Ελλάδας: Ορισμοί, Χαρακτηριστικά, Πολιτικές», Ερευνητική Εργασία, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης, Α.Π.Θ.
- Μπασιούκα Α., (2011), «Η δημογραφική ταυτότητα των ορεινών περιοχών της Ελλάδας», Διπλωματική Εργασία, Ε.Μ.Π.
- Παπαδημάτου Α. και Ρόκος Δ., (2001), «Βιώσιμη και αξιοβίωτη ολοκληρωμένη ανάπτυξη των ορεινών περιοχών στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και δασοπονίας», άρθρο που παρουσιάστηκε στο 3^ο Διεπιστημονικό Διαπανεπιστημιακό Συνέδριο Ε.Μ.Π. «Η Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη στις Ορεινές Περιοχές, Θεωρία και Πράξη», 7-10 Ιουνίου 2001, Μέτσοβο, διαθέσιμο στο <http://www.ntua.gr/MIRC>
- Παπαδάκης Μ., Τσίμπος Κλ., (2004), Δημογραφική Ανάλυση, Αρχές-Μέθοδοι-Υποδείγματα», Αθήνα: Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης.
- Ρόκος Δ., (2005), «Περιβάλλον και Ανάπτυξη. Διαλεκτικές Σχέσεις και Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις», Εναλλακτικές Εκδόσεις, Αθήνα..

- Ρόκος, Δ., (2003), «Από τη «Βιώσιμη» ή «Αειφόρο» στην Αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη», Εκδοτικός Οίκος, Α.Α. Λιβάνη, Αθήνα.
- Τσίππρας Κ., (2000), Ο Ελληνικός χώρος ως και η φύση του ως «Όλον», άρθρο που παρουσιάστηκε στο 3^ο Διεπιστημονικό Διαπανεπιστημιακό Συνέδριο Ε.Μ.Π. «Η Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη στις Ορεινές Περιοχές, Θεωρία και Πράξη», 7-10 Ιουνίου 2001, Μέτσοβο, διαθέσιμο στο <http://www.ntua.gr/MIRC>

Διαδίκτυο:

- ✓ <http://www.alfavita.gr>
- ✓ <http://www.ypes.gr/el>
- ✓ <http://www.minedu.gov.gr>
- ✓ <http://www.ntua.gr/MIRC>
- ✓ <http://www.demography-lab.prd.uth.gr>
- ✓ <http://www.statistics.gr>
- ✓ <http://www.kallikratis.eu>